

MURAT AKIR

DERLEMELER 2023

MAKALE VE KÖŞE YAZILARI

COPYLEFT

BİLGİ PAYLAŞIMLA ÇOĞALIR!

Tüm yazı, makale ve çeviriler, ticari amaçla
kullanılmama şartıyla, istenildiği gibi
indirilebilir, basılabilir ve dağıtılabilirler.

İçindekiler

Yapılacak tek şey...	5
Faşizm düşünce değildir	7
Rosa ve Karl'dan Suphilere	9
Savaş bakanları ve büyük kumar	13
Stalingrad	15
Gayri meşrulaştırma	17
Emperyalizmin yeşili...	19
Sol-liberalizmin sefaleti	23
"It's the economy,stupid!"	25
Savaş, nereye kadar?	27
Göç efsaneleri	29
Karadeniz ısınırken...	33
Çok kutuplu dünyaya doğru	35
Paskalya Yürüyüşleri	37
Seçimlere dair bazı anımsatmalar	39
Yurt dışındaki seçmenlere dair...	41
Erol Katırcıoğlu'na...	43
Almanya'nın yeni sağı: Yeşiller	45
1 Mayıs ve Alman sendikaları	47
Karınca ve köstebek misali...	49
Hakem düdüğü çaldıktan sonra...	51
Yeniden "Almancılara" dair	53
Meşrulaştırma ve ortak çıkarlar	55
Pragmatizme dönüş	57
Avrupa kalesinin duvarları yükseltilirken	61
Totaliter buyruk	63
Dışarıdan bakınca...	65
Yangın yeri ve burjuva toplumu	67
Otoriterliğin olağanlaşması	69

Somut savaş ajandası	71
Avrupa'nın kale duvarları...	75
"Sonu olmayan dehşet"...	77
Eylöl ayının anımsattıkları	78
Almanya'nın baş ağrılarını	80
Kimlik, sınıf ve otoriter kalkışma	82
Stratejik yenilgi (mi?)	84
Yeniden 1933 mü?	88
Cehennem kapıları açıldı...	90
Sol muhafazakârlık?...	92
Biçimlendirmeyen biçimlendirilir!	94
Emperyalist yağmacılığın demagojisi olarak kavramlar	96
Veda ve teşekkür yazısı	98

Yapılacak tek şey...

1 Ocak 2023

Yıl başında iyi dilekleri kaleme almak gelenektir. Bazen bir şiirden, bazen başka bir yazıdan alıntı yapılır. Bu yılbaşında biz de bu geleneğe uyarak, Wolfgang Borchert'in "Sonra yapılacak tek şey var" adlı şiirini (Rahman Haydar'ın çevirisi) kısaltarak alıntılar yapmak istiyoruz.

"Sen. Makine başındaki adam ve atölyedeki. Sana yarın su boruları ve vanalar yerine çelik miğferler ve makineli tüfekler yapmanı emrederlerse, yapılacak bir tek şey var: HAYIR de!... Sen. Tezgâhı ardındaki kız ve bürodaki kız. Sana yarın bomba doldurmanı ve keskin nişancı tüfekler için hedef dürbünleri monte etmeni emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!... (...)

Sen. Odasındaki ozan. Sana yarın aşk şarkıları yerine nefret şarkıları söylemeni emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!... Sen. Hastası başındaki doktor. Sana yarın savaşa adam kaydetmeni emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!... Sen. Kürsüdeki din adamı. Sana yarın savaşa dair kutsal sözler söylemeni emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!...

Sen. Vapurdaki kaptan. Sana yarın buğday yerine top ve tank taşımanı emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!... Sen. Havaalanındaki pilot. Sana yarın kentler üzerine bomba ve fosfor yağdırmanı emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!... Sen. Dikiş masası başındaki terzi. Sana yarın üniformalar dikmeni emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!...

Sen. Cübbesi içindeki yargıç. Sana yarın savaş mahkemesine gitmeni emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!... Sen. İstasyondaki adam. Sana yarın cephane treni ve kıt'a nakli için kalkış sinyali vermeni emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!... Sen. Kentin varoşlarındaki adam. Sana yarın gelir de siper kazmanı emrederlerse, yapacağın bir tek şey var: HAYIR de!...

Sen. Normandiya'daki ana ve Ukranya'daki, sen Frisko ve Londra'daki ana. Sen Hoangho ve Mississippi' deki ve Hamburg ve Kore ve Oslo'daki ana, bütün toprak parçaları üzerindeki analar, dünyadaki analar, sizden yarın yeni kırgınlar için hemşireler ve çocuklar doğurmanızı isterlerse, dünyadaki analar, yapacağınız bir tek şey var: HAYIR deyin!... Analar, HAYIR deyin!...

Çünkü eğer hayır demezseniz, eğer hayır demezseniz analar, sonra: Gürültülü vapur dumanlarıyla yüklü liman kentlerinde büyük gemiler inleyerek sessizleşecek, dev mamut kadavraları gibi su üstünde ölgün ve hantal, su yosunu, deniz bitkileri ve midye kabuklarıyla kaplı, önceleri öyle çınlayan gövdesi mezarlık ve çürümüş balık kokusuyla yüklü, yıpranmış, hasta ve ölü gövdesi rıhtım duvarlarına karşı, ölü ve yalnız rıhtım duvarlarına karşı yalpalanacak. (...)

Sonra son insan dökülüp parçalanmış bağırsaklarıyla ve kirlenmiş ciğerleriyle zehir gibi kızaran güneşin altında yalnız ve yanıtsız ve yalpalayan yıldızların altında bir yanlıgı gibi oradan oraya dolaşacak, o kocaman beton yığınları, تنها kentlerin soğuk putları ve gözden kaçması olanaksız toplu mezarlar arasında yalnız, son insan, kupkuru, delirmiş, tanrıya küfrederek, yakınlara o korkunç soruyu soracak : NEDEN? Bu ses bozkır derinliğinde yiterek duyulmaz bir hale gelecek, yıkıntılar üzerinde esecek, çatlaklar arasından akacak, bu ses, ibadethane enkazları içinde ve sığınaklara çarparak şaklayacak, kan birikintileri üzerine düşecek, duyulmayacak, yanıtlanmayacak, son insan-hayvanın son hayvanca bağıırışı.

Tüm bunlar olacak, yarın, yarın belki, belki hemen bu gece, belki bu gece, eğer-eğer-eğer siz. HAYIR demezseniz!”

Borchert’in bir radyo yayını için hazırladığı bu metin 20 Kasım 1947’de, ölümünden kısa bir süre önce yazıldı ve ilk kez öldüğü gün radyoda yayınlandı. Alman faşizminin deneyimi ile kendi halkına seslenen Borchert’in bu metni hâlâ güncel ve Türk halkı için de geçerli.

Barışın hâkim olduğu günler, savaşı ve sömürsüz bir gelecek için egemenlerin emirlerine HAYIR demenin erdemini gösterin!

Faşizm düşünce değildir

15 Ocak 2023

Son haftalarda Türkiye kamuoyunda tartışılan “Ülkücüler” meselesi, hatta Kılıçdaroğlu’nun “CHP’deki gerçek Ülkücülerden” bahsetmesi ve konunun Almanya bağlantısı bazı tarihsel anımsatmaları gerekli kılıyor. Türkiye siyaset arenasında, dahası kimi “sol” cenahta hâlâ “Ülkücüler” tanımının kullanılması ve faşist MHP’den “sıradan bir parti” gibi bahsedilmesi, hem toplumsal hafızanın ne denli unutkan olduğunu, hem de faşist ideolojinin olağan siyasi akımmış gibi meşru görüldüğünü gösteriyor. Akşener’in geçmişi bilinmesine rağmen, devamla HDP’den “altılı masanın” adayını önkoşulsuz desteklemesini isteyen “Türk demokratlarına” bu vesile ile bazı gerçekleri hatırlatalım.

Öncelikle faşizmin bir düşünce değil, insanlığa karşı işlenmiş suçların tescilli faili bir ideoloji, faşist örgütlenmelerin de bu ideolojinin gereklerini yerine getiren suç örgütleri olduklarını vurgulamalıyız. “Ülkücüler” tanımı da bu gerçeklerin üstünü örtmeye yarayan demagogik söylemdir. Esas itibariyle faşizm tahliline burada girmeye gerek yok. O hâlde tarihsel gerçeklere değinelim.

Bilindiği gibi, faşist MHP ve oradan kopan tüm oluşumlar Alparslan Türkeş’i “Başbuğ” olarak görmekte ve “aynı davaya” bağlı olduklarını söylemektedirler. “Davadan” kastedilen “9 Işık Doktrini” olarak bilinen “milliyetçi-toplumcu”, Almancasıyla “Nasyonal sosyalist” programdır. “Milliyetçi-toplumcu” tanımının bugün kullanılmıyor olmasının sebebi de Türkeş’in 1977’de yükselen devrimci mücadele ve kamuoyu baskısından çekinerek bu tanımı yasaklamasıdır. Esasen Mürşit Altaylı ve Nihal Atsız’ın ürettiği görüşlerin tekrarcısı olan Türkeş’in, aynı zamanda Alman faşizminin de işbirlikçisi olduğu tescillenmiştir.

Rayh Güvenlik Polisi’nin Alman Dışişlerine gönderdiği “çok gizli” ibareli bir mektupta, Alparslan Türkeş, Tekin Arıburun ve Sadi Koçaş ile ilişkilerin derinleştirilmesi ve “bu şahısların Almanya için kullanılmaları” istenmekteydi. Bu “şahısların” zamanla Türkiye siyasetinde nerelere geldiklerini artık siz araştırın. Türk faşistleri savaş sonrasında da Alman emperyalizminin desteğini aldılar. Örneğin AFC’nde resmen faaliyet gösterilmesine izin verilen tek parti MHP’dir. 1969’da küçük kurultayını gerçekleştiren MHP, 1973’te Kempen’de “Yurtdışı Örgütünü” tescil ettirmiş ve Türkeş’in 28 Temmuz 1977 tarihli “emirnamesi” gereğince Neonazi NPD ile sıkı iş birliğine girmişti.

Diğer bir örnek “Türk Federasyon” olarak bilinen örgütün kurulmasıdır. 1976’da Türkiye Anayasa Mahkemesinin partilere yurtdışı örgütlenmelerini yasaklaması üzerine 1978’de Schwarzenborn’da bizzat CDU’luların desteğiyle kurulan federasyon ve ardından yaşanan ayrışmalarla oluşturulan tüm diğer yapılanmalar Alman devletinin desteğine sahip olmuşlardır. Her ne kadar bugün bazı belgeler Alman gizli servisleri tarafından yayınlanıyor olsa da devlet desteği sürekli devam etmektedir. Aslına bakılırsa Almanya Anayasayı Koruma Teşkilatı’nın “Bozkurtlar” raporları ve kimi zaman muhafazakâr siyasetçilerin seslendirdiği “Bozkurtlar yasaklansın” talepleri, Türk faşistlerini ehlileştirme ve kontrol altında tutma girişiminden başka bir şey değildir.

Alman devleti Türk faşistlerine her daim sahip çıkmış, destek vermiş ve örgütlenmelerini teşvik etmiştir. Evren cuntasının “Huzur Operasyonu” çerçevesinde Avrupa’da yargısız infazlar gerçekleştiren, Türkiye’de cinayetten aranan, uyuşturucu trafiğini yöneten birçok faşist Almanya’da “rahat ettirilmiştir”. Örneğin “Balgat Katliamı” sanıklarından Ethem Kısık 15 Kasım 2020’de ölene dek

yıllarca Frankfurt'ta yaşamış ve faaliyet göstermiştir. 1980 öncesi binlerce devrimci-demokrat gencin, bilim insanlarının, sendikacı ve gazetecilerin kanına giren, her yaştan insanın yaşamına mal olan devlet destekli faşist terörün bugünkü temsilcilerinin Türkiye'de hâlâ "normal siyasetçiler" olarak görülmesi, içinde yer aldıkları ittifakların "AKP'den kurtulmak için desteklenmesi gereken oluşumlar" olarak ilân edilmesi sahiden son derece anormal bir durumdur. O açıdan "Türk demokratlarına" bari antifaşist olamıyorsanız, en azından tarihsel gerçekleri aklınızdan çıkarmayın demek zorundayız – eğer faşizmin üzenği tutucusu olmak istemiyorlarsa tabii.

Rosa ve Karl'dan Suphilere

Burjuvazinin korkulu rüyasıyla baş etme yöntemi üzerine

Ocak 2023

1990 sonrasında kapitalizm dünya çapında büyük bir zafer elde etti, bu doğru. Ama bilinçli işçi sınıfı ve komünistler bu karşıdevrimi geçici bir politik yenilgi ve gerileme olarak nitelendirmektedirler. Aslında dünya sınıf savaşımı tarihinde ezilen ve sömürülenlerin çokça yenilgilerine tanık olduk. 1871 Paris Komünü deneyi sadece 72 gün sürmüştü. 1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi deneyi ise 73 yıl boyunca dünyadaki tüm dengeleri değiştirdi. İlk kez işçi sınıfının iktidarının olanaklı olduğunu gösteren sosyalizm deneyi, tüm hatalarına, olumsuz pratiklere, sapmalarla zayıflatılmasına ve nihâyetinde yenilmesine rağmen, insanlığın bilinçli işçi sınıfının öncülüğünde baskı ve sömürden kurtuluş mücadelesi için zengin bir deney hazinesi, ilham kaynağı olan olumlu yönleriyle daha iyisini yapabilmek için emsalsiz bir yol gösterici olarak hafızalarımızda kalacaktır.

Kalacaktır, çünkü dünyamızda ezilen ve sömürülenler için hiçbir şey değişmedi hâlâ. Emek sömürüsü tüm şiddetiyle devam etmekte, sermaye diktatörlüğü pervasızlaşarak güçlenmekte, kapitalizmin yapısal krizleri insanlık ve doğa için ağır sonuçlara yol açmayı sürdürmektedir. Emperyalizm savaşlar, din ve mezhep çatışmalarıyla dünyayı kan gölüne çevirmekte, halkları karşı karşıya getirmek ve sınıfı bölmek için ırkçılığı, milliyetçiliği ve barbarlığı teşvik etmekte ve BM dahil, tüm uluslararası kurumları kendi amaçları doğrultusunda kullanmaktadır. Dünya nüfusunun yüzde birinin, geri kalan yüzde 99'undan daha zengin olması, her 4,5 saniyede bir çocuğun savaşlar, açlık veya hastalık nedeniyle yaşamını yitirmesi, 1 milyarı aşkın insanın açlık sınırında yaşamak zorunda olması ve on milyonlarca insanın yurdunu terk edip mülteciliğe zorlanması kapitalist üretim tarzının vahşete ve barbarlığa yol açtığı gerçeğini kanıtlamaktadır. Kısacası, reel sosyalizmin yıkılmış olması hiçbir şeyi değiştirmemiş, aksine savaşların, sömürünün ve baskının daha da artarak devam etmesine neden olmuştur. Sistem alternatifinin yok olması, ceberut burjuvaziyi daha da saldırganlaştırmıştır.

10 Eylül 1920'de Büyük Sosyalist Ekim Devriminin etkisi altında ve Anadolu-Mezopotamya coğrafyasındaki bağımsızlık savaşının ateşleri içerisinde Türkiye Komünist Partisi'ni kuranlar, muhakkak ki böylesi bir gelişmenin olabileceğini akıllarına dahi getirmemişlerdi. Aksine Mustafa Suphi önderliğindeki Türkiye Komünist Partisi Kafkasya'da Türkiyeli komünistlerden oluşturulan Kızıl Alaylar ile emperyalist ve işgalci güçlere karşı yürütülen savaşa katılmaya geliyordu.

Türkiye Komünist Partisi, Türkiye burjuvazisinin emperyalizm ile uzlaşmasını engellemek, işgalcilere karşı yürütülen savaşı, toplumsal kurtuluş savaşına yükseltme amacını gütmekteydi. İşbirlikçi Kemalist burjuvazinin amacı ise, TKP'nin bu politikasını boşa çıkartmaktı. Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve diğer yoldaşlarımızın katli, Türkiye Cumhuriyeti'ni oluşturacak unsurların en önemli siyasi cinayetlerinden birisidir ve bir-iki generalin icraatına indirgenecek nitelikte değildir. Bu cinayet son derece amaçlı, hedefli ve sonuç almaya yönelik işlenmiş bir cinayettir.

Suphilerin katli Türkiye burjuvazisi açısından üç nedenle çok önemlidir:

Bir kere Mustafa Suphi ve yoldaşları ülkeye sosyalist, federatif bir Sovyet cumhuriyeti programı ile gelmişlerdi. Hedefleri, başlayan savaşı toplumsal kurtuluş savaşına yükseltmekti. Bu politika Türkiye Komünist Partisi'nin, Komintern'in politikasıydı. Cinayet, bu politikayı önleme amacıyla işlenmiştir.

İkincisi, Suphilerin katledilmesiyle Türkiye Komünist Partisi'nin yok edilmesi hedefleniyordu. Burjuvazi bunu başaramadı ama çok zarar verdi. Suphilerin katledilmesinden sonra parti yönetimi Kemalist politikaları destekleyen Şefik Hüsnü ekibinin eline geçti.

Üçüncüsü, bunlara bağlı olarak bu yöntemle Büyük Sosyalist Ekim Devriminin idelerinin başka ülkelerde yaşama geçirilmesi önlenmiştir. Sosyalizmin ve Komünizmin enternasyonal bir hedef olduğundan yola çıkıldığında, bu önlemin dünya komünist hareketine ve oluşacak dünya sosyalist sistemine ne denli zarar verdiği belirginleşir. Sovyet Rusya için o dönemde büyük önem taşıyan Almanya'da, Almanya Komünist Partisi KPD'nin kurucuları Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg'un benzer yöntemlerle katledilmeleri bu savı onaylamaktadır.

Bu üç olgudan hareket ettiğimizde gerek Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg'un, gerekse de Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinin hem Almanya ve Türkiye siyaseti açısından çok derin önemi, hem de uluslararası boyutu olan cinayetler olduklarını görürüz. Bu cinayetler, burjuvazinin ve sermayenin uluslararası güçlerinin o dönemde Ekim Devrimine karşı uyguladıkları stratejinin önemli bir halkasıdır ve bugünden baktığımızda, burjuvazinin korkulu rüyasıyla baş etme yöntemidir.

Alman burjuvazisinden Türk burjuvazisine aynı yöntem

Suphilerin katledilmesinde kimlerin sorumlu olduğu yeterince biliniyor. Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg ve yoldaşlarının katledilmesinde Alman sosyal demokratlarının nasıl bir rol oynadığı da tüm tarihsel tahribat çabalarına rağmen, çok iyi bilinmekte. Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg ve yoldaşları 31 Aralık 1918'i 1 Ocak 1919'a bağlayan gece, Rosa'nın deyimiyle "bugün yeniden Marx'ın bayrağı altında" toplanarak Almanya Komünist Partisi KPD'yi kurduklarında, burjuvazinin saflarına geçmiş olan SPD'nin ihanetini de ifşa etmiş oluyorlardı. KPD ilân ettiği programında Marksist toplum düzeninde şura anayasalı bir sosyalist cumhuriyetin kurulmasını ve emperyalizm ile militarizmin aşılmasını hedef olarak koymuştu. Bu hedefler ise hükümeti oluşturan ihanetçi SPD tarafından açık savaş ilânı olarak görülmekteydi. Nitekim KPD, gene SPD'den ayrılmış olan Almanya Bağımsız Sosyal Demokrat Partisi USPD ve metal işçileri ile 5 Ocak – 12 Ocak 1919'da tarihe "Spartakus Ayaklanması" olarak geçen kitlesel eylemle devrim girişimini ve hemen ardından karşıdevrimi engellemek için genel grevi örgütledi. Ancak devrimci kalkışma Friedrich Ebert'in başında bulunduğu ve hükümet olarak görev yapan "Halk Vekilleri Konseyi" tarafından kanlı bir biçimde bastırıldı.

Karşıdevrim Ebert ve diğer SPD'li yöneticilerin Alman militarizminin başındaki klik ve tekeli burjuvazi ile girdikleri sıkı iş birliği sayesinde gerçekleştirilebildi. Ebert neredeyse her dakika Alman ordusunun baş komutanı olan General Groener ile telefonlaşıyor ve gelişmelerden haberdar oluyordu. Ebert, Groener'in hatıratında anlattığı gibi, "Bolşevizmi yok etmeye kararlıydı". Ebert ve SPD daha Aralık 1918'de "Antibolşevist Liginin" kurulmasına ve katliam çağrılarına kayıtsız kalmıştı. "Antibolşevist Ligi" o günlerde yayınladığı çağrıda "Ana vatan yok olmak üzere. Onu kurtarın! Tehdit dışardan değil, içeriden geliyor: Spartakus Grubundan. Önderlerini döverek öldürün! Liebknecht'i öldürün! O zaman barışa kavuşacak, iş ve ekmeğiniz olacaktır. İmza: Cephe askerleri" yazarak, doğrudan katliam hazırlıkları yaptığını açıklıyordu.

Ebert "Spartakus Ayaklanmasını" bastırması için, daha önceleri 1918 Kasım'ında Kiel'deki İşçi ve Asker Şurası'nı nötrleştirmeyi ve orduya teslim etmeyi başaran (!) SPD'li Gustav Noske'yi görevlendirdi. Noske ise devrimin önderlerini yakalama ve yok etme görevini verdiği Waldemar Pabst'ı "Muhafız Süvari Tümeninin" başına getirerek, daha sonraları Alman faşizminin SS'lerine dönüşecek çeteleri devrimcilerin üzerine sürdü. Yaşamı boyunca Alman ordusu, milliyetçi siyasi örgütler ve silah sanayinde çalışan, 1919 Temmuz'undaki darbe girişimine ve 1920 Mart'ındaki "Kapp Darbesine" katılan Pabst, 15 Ocak 1919'da Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg'u tutuklatıp, Berlin'deki Eden Otelinde işkenceden geçirttikten sonra katledilmeleri ve bedenlerinin yok edilmesi emrini verdi. Baygın hâlde götürüldüğü kamyonunda Teğmen Hermann Souchon tarafından şakağından vurularak katledilen Rosa Luxemburg'un bedeni Landwehr kanalına atılırken, Karl Liebknecht sırtından vurularak öldürüldü.

15 Ocak katliamları tüm Almanya’da infialle karşılandı. Hemen her büyük kentte protesto yürüyüşleri ve mitingler düzenlendi. Noske gerek bu eylemlere gerekse de kurulmuş olan Şura Cumhuriyetlerine karşı ordu birliklerini göndererek, 1919 Mayıs’ına kadar kanlı bir karşılık verdi. Bu süreç içerisinde beş bin devrimci yaşamını kaybetti ve devrimin önde gelen birçok siyasetçisi yargısız infazla katledildi.

Ebert verdiği görevi “layıkıyla” yerine getiren Noske’yi Alman tarihinin ilk sosyal demokrat Savaş Bakanı göreviyle ödüllendirdi. Noske ise, Savaş Bakanı olarak askeri mahkemelerin en üst sorumlusu sıfatıyla göstermelik bir mahkemeye çıkartılan Pabst’ın ceza almadan tahliye edilmesini sağladı. Cinayet işledikleri tespit edilen subaylar ise, cinayetten değil, kasıtsız olarak ölüme sebep vermekten hafif cezalara çarptırıldılar. Pabst ve çetesindeki subaylar daha sonraları saflarını Adolf Hitler’in NSDAP’sinde alırlarken, Noske 1946’ya kadar Hannover’de yaşadı ve Alman faşizminin sosyal demokratlara karşı uyguladığı şiddetten sadece yedi aylık hapis cezasına çarptırılarak muaf tutuldu.

Alman sosyal demokratlarının tescilli ihaneti

SPD’nin katliamdaki sorumluluğu ve burjuvaziye teslim olması, tarihsel süreç içerisinde Alman burjuvazisi için hiç yeterli olmadı. SPD tüm hizmetlerine rağmen sürekli olarak burjuvazinin baskısı altında kaldı ve hep daha fazla taviz vermeye zorlandı. Örneğin 1925 Ekim’inde Münih’te başlayan ve tarihe “Hançer Davası” olarak geçen bir mahkeme duruşmasında SPD yönetimine Birinci Dünya Emperyalist Paylaşım Savaşında “muzaffer Alman ordusunun sırtına hançer saplayarak yenilmesine neden olma” suçlaması yönetilmişti. Aşırı milliyetçi gazetecilerin açtığı davada SPD yönetiminin, devrimcilerin ve Yahudilerin Almanya’nın savaşı kaybetmesine neden oldukları iddia edilmişti. Ancak davada tanık olarak dinlenen General Groener, başta Ebert olmak üzere SPD yönetimi ile sendika yöneticilerinin “devleti koruyan biçimde ordu ile iş birliği içinde olduklarını” ve “vatan haini Spartakus Birliği ile KPD’ye gereken cezayı vermeye yardımcı olduklarını” teyit ederek, SPD’nin davayı kaybetmesini engellemişti.

Aynı şekilde Pabst da Karl Liebknecht ile Rosa Luxemburg’un katledilmesinde SPD’nin, ama bizzat Ebert ve Noske’nin onayı olduğunu 1962’de Der Spiegel dergisine verdiği mülakatta şöyle belirtiyordu: “Eylemi, arka planda Ebert ve ön planda Noske’nin onayı olmadan gerçekleştiremezdim. Aynı şekilde subaylarımı da koruyamazdım. (...) Bir centilmen olarak SPD’nin o zamanki tavrını 50 yıl boyunca iş birliğimiz üzerine tek kelime etmeyerek mükafatlandırdım.” Pabst katliam emrini de şöyle meşrulaştırıyordu: “O zamanlar Karl Liebknecht ile Rosa Luxemburg’un konuşma yaptıkları bir KPD toplantısına katılmıştım. İkisnin de devrimin önderleri oldukları kanaatine varmış ve onları öldürtmeyi kararlaştırmıştım. Hukuk normlarına aykırı davranılması konusunda karar verilmesi gerekiyordu... Onların yok edilmesi kararını kolay vermedim... Hâlen bu kararımın ahlaki ve teolojik açıdan savunulabilir olduğu inancındayım.”

Katiller gerek 1920’de kurulan Weimar Cumhuriyeti’nde gerekse de Alman faşizmi döneminde korundular ve onurlandırıldılar. “Nazizim ile hesaplaştığını” ve “geçmiş ile yüzleştiğini” iddia eden Almanya Federal Cumhuriyeti’nde ise güya “demokratik hukuk devleti” farklı davranmadı. Rosa’yı bizzat katleden Teğmen Souchon katliamdaki rolünü sorgulayan bir belgesel yayınlamak isteyen Süddeutsche Rundfunk yayın evine dava açmış ve mahkeme Souchon’a hak vermişti. Stuttgart Eyalet Mahkemesi ve ardından Yüksek Eyalet Mahkemesi hakimleri altında Noske’nin imzası olan emirnameleri ve dosyaları en ince ayrıntısına kadar incelemesine rağmen, Weimar Cumhuriyeti ve Alman faşizmi döneminde verilen beraat kararlarının “hukuka uygun olduğu” kararını verdiler.

Bugün dahi resmi devlet görüşüne ve bunları üstlenen yaygın burjuva basınına göre katliamın sorumluları (!) olarak Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg gösterilmektedir. Alman sermayesinin amiral gemisi sayılan FAZ gazetesi her yıl Ocak ayının ikinci Pazar günü Berlin’de gerçekleştirilen “Luxemburg-Liebknecht-Lenin Yürüyüşüne” atıfla şöyle yazıyordu: “Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht radikal ve isyankar görüşleri ile kaderlerini kendileri yazdılar. Alman işçi hareketini radikal devrimci ve sınıf mücadeleciler yaklaşımı ile bölen Luxemburg ve Liebknecht’in öldürülmesinde bir suçlu aranacaksa, o Bolşevizmden başkası değildir.”

Sonuç yerine

Görüldüğü gibi, Alman burjuvazisi ile Türk burjuvazisinin egemenliklerini ellerinde tutmak, tarihsel gerçekleri çarpıtmak, kadim antikomünizmlerini yaygınlaştırmak için kullandıkları yöntemler arasında hiçbir fark bulunmamaktadır. Dünyayı yangın yerine çevirecek, insanlığı yok edebilecek bir nükleer savaş tehlikesini yaşadığımız, yaşamın her alanını militarizmin, özel sermaye birikiminin ve uluslararası tekellerin hizmetine sokulması çabalarının yoğunlaştığı, sömürünün derinleştiği, ekolojik felaketlerin tehdidinin arttığı ve etnik-dinsel çatışmaların körüklenmeye devam edildiği günümüzde, askeri ve ekonomik tüm üstünlüklerine rağmen emperyalist-kapitalist burjuvazi hâlâ Rosa'ları, Karl'leri ve Suphileri korkulu rüyaları olarak görmeye devam etmektedir. Çünkü kapitalizmin tarihin sonu olmadığını, savaşı ve sömürsüz bir dünyanın ancak sosyalizmle mümkün olacağını ve bunun da ancak devrimle kurulacak işçi sınıfı iktidarını gerekli kıldığını söyleyenler komünistlerdir. 15 Ocak 1919 ve 28-29 Ocak 1921 katliamları burjuvazinin siyasi cinayetleridir. Bu cinayetleri aydınlatmak, sorumlularını toplum ve tarih önünde hak ettikleri biçimde tanımlamak ve Rosa ve Karl'dan Suphilere ve katledilen tüm diğer devrimcilere kadar sosyalizm mücadelesinde kaybettiklerimizin anısını yaşatmak, izlerini takip etmek ve sonraki kuşaklara miras bırakmak komünistler için vazgeçilmez bir görevdir, vazgeçilmez bir görev kalacaktır. Burjuvazi bilsin ve korkmaya devam etsin: 1990'da karşıdevrime yenilmiş olabiliriz, ama Rosa'nın dediği gibi "Ve o nedenle bu 'yenilgiden' geleceğin zaferi çıkacaktır. Berlin'de düzen hakimmiş. Sizi gidi kör köleler! 'Düzeniniz' kum üzerine kuruludur. Yarın devrim tekrar şingirdayarak yükselecek ve sizi dehşet içinde bırakan trompet sesiyle şunu ilân edecek: vardım, varım, var olacağım!".

Savaş bakanları ve büyük kumar

22 Ocak 2023

Cuma günü ABD'nin Avrupa'daki en önemli üslerinden birisinin bulunduğu Ramstein'da bir araya gelen "Ukrayna Kontak Grubu" toplantısında ABD savaş bakanı Lloyd Austin müttefiklerini Ukrayna'ya daha fazla yardım yapmaya çağırdı. "Zamanın uygun olduğunu" söyleyen Austin, ABD'nin şimdiye dek toplam 26,7 milyar dolarlık yardım yatığını belirterek, müttefiklerinin "Ukrayna'nın kendisini savunması için gerekli olduğu süre boyunca" desteklerini sürdürmek zorunda olduklarını vurguladı. Böylelikle Leopard 2 hücum tanklarını vermekte çekingen davranan Scholz hükümeti üzerindeki baskı artırılmış oldu.

Gerek ABD ve ABD'nin Truva atları olan Polonya ve Baltık ülkelerinin, gerekse de yurt içindeki Transatlantikçilerin baskısı altında olan Şansölye Scholz, istifa eden Lambrecht'in yerine şahin politikacı olarak tanınan Aşağı Saksonya Eyaleti İçişleri Bakanı Boris Pistorius'u atayarak karşılık vermişti. Federal Cumhurbaşkanı Steinmeier'in de desteğini alan, ancak büyük kumar masasında etrafı sarılı olan Scholz'un baskılara daha ne kadar dayanabileceği belli değil.

ABD, Almanya'nın Leopard 2 tanklarını Ukrayna'ya vererek Ukrayna ordusunun ilkbahar taarruzunu olanaklı kılmaya çalışıyor. Ramstein'da bir araya gelen ABD ve Ukrayna ordularının üst düzey subayları taarruz planlarının detaylarını görüştüler. Basına sızan bilgilere göre temel hedef, önce Melitopol kentini yeniden ele geçirip Rus ordusunun Kırım bağlantısını kesmek ve ardından Kırım'a saldırarak Rusya'yı geri püskürtmek. Gerçi Ukrayna'nın bunu başaramayacağı biliniyor, ama kanımızca burada asıl yapılmak istenen Rusya'nın kırmızı çizgilerini test etmektir.

Zaten bu noktadan itibaren söz konusu olan stratejik önemi büyük Kırım yarım adasının hangi devlete ait olup olmayacağı ve sadece Rusya ile Ukrayna arasında devam edecek bir konvansiyonel savaş değildir. Rusya'nın kırmızı çizgilerinin test edilmesinin temel amacı, Rusya'nın önünde sonunda nükleer silah kullanıp kullanmayacağı sorusudur. İşte bahsettiğimiz büyük kumar budur ve masada duran pot da nükleer pottur.

Oynanan büyük kumarın ne denli tehlike potansiyeli taşıdığını Rusya karşıtı siyasetçiler dahi dile getiriyor. Örneğin Henry Kissinger bile, reel nükleer savaş tehlikesini artıracak gerilim sarmalından vazgeçilmesini ve önce ateşkes, ardından barış görüşmeleri için Rusya ile masaya oturulmasını öneriyor.

Görüldüğü kadarıyla, Rusya taraftarı olmadığı bilinen Kissinger'in uyarıları Washington'da pek dikkate alınmıyor. Biden yönetimi ve Pentagon olası bir nükleer savaşın kapsamının dar olacağından ve sadece Avrupa ile sınırlı kalıp, ABD'nin çok az etkileyeceğinden hareket ediyor olmalı ki, gerilim sarmalına sürekli ivme kazandırmaya devam ediyorlar. Rusya'ya karşı yürütülen iktisat savaşının ve enerji yaptırımlarının ABD ekonomisine dokunmayıp, sadece Avrupa ülkelerini olumsuz etkilemesi, Pentagon tarafından bu yaklaşıma gerekçe olarak gösteriliyor.

Kanımızca Şansölye Scholz'un çekingen davranmasının temel nedeni bu gerçeği görmesidir. Scholz bir taraftan Transatlantik ittifakın Rusya'ya karşı "tek sesle konuşması" için uğraş verirken, diğer taraftan Leopard 2 hücum tanklarının Ukrayna'ya verilmesi konusunda susmayı tercih ediyor. Scholz'un bu tavrının oturduğu büyük kumar masasında elini kolaylaştırıp kolaylaştırmayacağı pek belli değil.

Bizce belli olan, başta askeri-sınai kompleks olmak üzere Transatlantikçi sermaye fraksiyonlarının kendi hükümetindeki siyasi temsilcilerinin Scholz'u zorlamaya devam edecekleridir.

Artık hiç şüphe kalmamıştır: Alman sosyal demokrasisi yeni bir 1914 ile karşı karşıyadır. Şimdiye dek yaptıkları göz önünde tutulursa, tekelci burjuvazinin önünde yeniden diz çöcekleri ve dünyayı yangın yerine çevirmeye katkı sunacakları çok açık. Alman toplumunun içinde bulunduğu ruh hâli 1914 arifesini anımsatmaktadır. Tek fark, Alman solunda Karl Liebknecht gibi davranacak siyasetçilerin görülmemesidir.

Stalingrad

5 Şubat 2023

Tarih rövanşizminin yaygın, hatta resmî devlet politikası olduğu Almanya’da bazı yıldönümleri çabuk atlatılmaya, ama her halükârda tarihsel gerçekler çarpıtılarak anılmaya çalışılır. Bazı yıldönümleri ise – tarihsel gerçeklerin üstünü örtmek neredeyse olanaksız olduğundan – burjuvazisi, siyasetçisi ve yaygın medyasıyla egemenlere büyük acı verir. Unutmak ve unutturulmak istenen bu yıldönümlerinden birisi 30 Ocak 1933’te iktidarın faşist NSDAP’ye teslim edilmesiye, diğeri de Alman faşizminin sonunun başlangıcı olan Stalingrad yenilgisidir.

Sovyetler Birliği’nde ve bugünkü Rusya Federasyonu’nda 2 Şubat [1943] Kızıl Ordu’nun ve Stalingrad halkının faşist ordular üzerindeki büyük zaferinin yıldönümü olarak kutlanır, ki Stalingrad sadece Sovyet halkları açısından değil, dünya çapındaki ezilen ve sömürülen sınıflar açısından da büyük bir direniş sembolüdür. Kobani’nin “Yeni Stalingrad” olarak adlandırılması boşuna değildir. Alman tekelci burjuvazisi açısından ise bu yıldönümü tarihin ilk işçi-köylü devletini yıkamamanın ve dünya egemenliğini elden kaybedişin sembolü hâline gelmiştir. O açıdan Stalingrad dendiğinde Alman egemen sınıflarının tüylerinin diken-diken olması olağandır.

Almanya, özellikle Batı Alman devleti her ne kadar “tarihimizle, Nasyonal Sosyalizmle yüzleştik” iddiasında bulunsa da – Nazi artıklarının Batı Alman devletinde nasıl görev aldıkları unutulmadı henüz – Stalingrad hezimetinin her yıldönümünde kadim antikomünizminin çirkin yüzünü açığa çıkarır. Bir taraftan faşist orduların vahşetini münferitmiş gibi gösterir ve Wehrmacht’ı “emirlere uymak zorunda kalan muzaffer ordu” diye tanıtırken, diğer taraftan da Alman militarizmini övmek için fırsat olarak kullanırlar. Dahası “savaşta düşen askerlerimizi onurlandırma” safsatasıyla güncel yayılcılık politikasına rıza oluşturmaya çalışırlar.

Bu yıl da farklı değil: Neredeyse tüm burjuva medyası Rusya’daki 2 Şubat anmalarını “Putin rejiminin meşruiyet sağlama çabasına” indirgeyerek, Alman faşizminin suçlarını izafileştiren bir yayın çizgisi izledi. Putin’in süttten çıkmış ak kaşık olmadığı herkesin malumu, ancak Rusya’daki rejim üzerinden Kızıl Ordu’ya kara çalmak nafîle bir çarpıtma çabasıdır.

Benzer bir yaklaşımı Auschwitz Toplama Kampının kurtuluşunun yıldönümünde de görmek olanaklıydı. Auschwitz’deki mahkûmların Kızıl Ordu birlikleri tarafından kurtarılmalarına rağmen, yıldönümü Rusya karşıtı savaş propagandasına dönüştürüldü. Sadece Almanya ve Polonya’da değil elbette. 1989/1990 karşı devriminden bu yana tüm Avrupa’da Alman faşizminin işbirlikçileri göklere çıkartılırken, büyük bedeller ödeyen Sovyet halklarının ve Alman faşizminin yıkılmasında en büyük rolü oynayan Kızıl Ordu’nun hatırası tarih kitaplarından silinmeye çalışılıyor.

Riga’da Litvanyalı SS-Birliklerini anmak için yürüyüşler düzenleniyor, Polonya ve Baltık ülkelerinde antifaşistlerin ve Kızıl Ordu mensuplarının anıları için dikilen heykeller yıkılıyor ve Kiev’de Yahudi kasabı faşist Bandera adına büyük meşale yürüyüşleri gerçekleştiriliyor. Sadece bu da değil: Örneğin Kırgızistan’da “Türkistan Lejyonu” ve “Müslüman Waffen-SS üyeleri” resmen rehabilite edilecekler. Bu birlikler Sovyetler Birliği döneminde Beyaz Rusya, Yugoslavya ve Polonya’da işledikleri suçlar, özellikle Varşova İsyanının bastırılmasındaki meşum rolleri nedeniyle cezalandırılmışlardı. Benzer çabaları Özbekistan ve Kazakistan’da da görmek olanaklı.

Gerçi Alman faşizminin işbirlikçilerini “Stalinizmin kurbanları” yalanıyla temize çıkartma çabası yeni bir şey değil. Ancak bugün, Ukrayna savaşının da etkisiyle bu çabalar, antikomünist ve anti-Rus düşman resimleriyle donatılmış bir tarih rövanşizmine dönüştürüldü. Bu gelişmeyi tetikleyen en büyük güç Alman tekelci burjuvazisi ve hükümet, parlamentolar ile basındaki temsilcileridir. Temel amaçları da sadece “Zeitenwende” (Milat) politikaları çerçevesinde emperyalist hedefleri için toplumsal rıza oluşturmak değil, aynı zamanda bunu yapabilmenin önündeki en büyük engel olarak toplumsal hafızanın sıfırlanmasıdır.

Ancak özgürlük, kurtuluş ve eşitlik için, savaşız ve sömürsüz bir dünya uğruna mücadele edenler oldukça bunu başaramayacaklardır. Bunun garantörü ise hâlâ Stalingrad’dır.

Gayri meşrulaştırma

12 Şubat 2023

Dehşet dolu günlere tanık oluyoruz. Suriye ve Türkiye’de meydana gelen deprem felaketleri canımızı yaktı. Para ve gerekli eşya yardımı yapmaktan başka bir şey elimizden gelmediğinden çaresizlik ve baygınlık duygularının esiri olduk. Dostlarımız ve yakınlarımızdan kötü haberler aldıkça, felaket bölgesinden uzakta, Avrupa’da sıcak evlerimizde yatmaktan utanan insanlara dönüştük. Aynı zamanda haberleri izlediğimizde Türkiye’yi yönetenlerin basiretsizliklerine, aymazlıklarına ve yalanlarına öfke kusuyor, lanet okuyoruz ister istemez.

Ama diğer taraftan ise ülkenin devrimci-demokrat güçlerinin, sosyalist ve komünistlerinin, HDP ve diğer muhalif partilerin ve özellikle toplumsal kesimlerin gösterdiği büyük dayanışma ve yardım kampanyaları yüreğimize bir nebze su serpiyor, daha iyi yarınlara olan umudumuzu büyütüyor. Aynı şekilde başta Ermenistan ve Yunanistan olmak üzere komşu halkların üzüntümüzü paylaşp, dayanışmalarını göstermeleri metanetli olmamıza neden oluyor. Enkazdan kurtarılan her can üzüntümüzü azaltıyor. Avrupa’daki Kürdistanlı ve Türkiyeli kurum ve örgütlenmelerin anında harekete geçip, yardım göndermeleri minnettar olmamızı sağlıyor.

1999 depremini doğrudan yaşayanlar olarak deprem felaketinin nedenlerini, doğanın değil, rant ve kâr hırsının canlara mal olduğunu, devleti yönetenlerin sorumluluğunu ve sermaye birikimi uğruna cesetler üzerinden yürüyenleri burada ayrıntılı ele almamıza gerek yok. Ancak toplum nezdinde artık fiilen meşruiyetini kaybetmiş olan AKP-Saray-Rejiminin toplumsal dayanışmayı karalayp, gayri meşrulaştırma çabasının yanıtsız kalmaması gerekiyor. Rejimin, sivil kuruluşları, muhalif kesimleri, yardıma koşanları, özgür medyayı ve gerçekleri söylemekten başka bir şey yapmayan bilim insanlarını nasıl hedefine koyup, gözdağı vermeye çalıştığı herkesin malumu. Dijital medya bağlantılarını ve interneti ne kadar yavaşlatsalar ne kadar engel çıkarıp yalan söylese de artık gerçeğin görülmesini engelleyemeyeceklerdir. Elbet bunun ve tüm diğer suçlarının hesabının görüleceği günler gelecektir.

Ancak bir noktada iğneyi kendimize batırmamız gerekiyor. Anadolu-Mezopotamya coğrafyasının deprem bölgesi olduğunu biliyoruz. Haklı olarak yönetenlerden bunun gereğini yerine getirmelerini, deprem ve doğal felaketlerin etkilerini en azından hafifletecek önlemler almalarını ve felaket mağdurlarının yardımına koşmalarını talep ediyoruz. Diğer taraftan bu taleplerin yerine getirilmediklerini ve getirilmeyeceklerini de biliyoruz. Nihâyetinde bugün olduğu gibi, müdahaleleri toplumun kendisi yapmak zorunda kalıyor.

Tüm bu gerçekler önümüze ertelenemez bir görevi koyuyor: toplumsal dayanışmanın felaket öncesinden örgütlenmesi – köyde, mahallede, kasaba ve kentlerde özerk, demokratik ve gönüllü olarak. 1999 depreminde ve bugün toplumsal dayanışmanın ne denli yara sarıcı olduğunu gördük. Aynı zamanda örgütlü toplumuyla Amed’in nasıl kendi yaralarını sararken diğerlerinin yardımına koştuğuna da tanık olduk. Deprem günlerinde bile başlarına Türk devletinin bombalarının yağdığı Rojava’dan gelen yardım ve dayanışma tekliflerini saymıyoruz bile.

Bu yazı kaleme alındığında deprem felaketi dördüncü günüdeydi ve resmî açıklamalara göre 16 binden fazla insan yaşamını yitirmişti. Asıl sayının kat be kat fazla olacağı gerçeğini yazmaya cesaret dahi edemiyoruz, ama öyle. Cenazeler sokakta, enkaz altında. Mağdurlar aç ve açıkta. Elbette yapacak

çok şey var, ki saymakla bitmez. Ve elbette gün herkesin elinden gelen desteği verme, yardıma koşma, dayanışma gösterme günü.

Ama aynı zamanda bugünden yarını düşünme ve örgütlenmeyi örme günü. İşte bilim insanları açıklıyor: İstanbul depremi kapıda ve yıkım muhtemelen çok daha büyük olacak. Anadolu-Mezopotamya halkları toplumsal dayanışmanın örgütlenmesine hazır olduklarını defalarca gösterdiler. Bunu gerçekleştirmek ise devrimci-demokratların, sosyalist ve komünistlerin görevidir. Yaralar sarılır sarılmaz bu görevin gereğini yerine getirmek zorundayız. Unutmayalım; özerk, demokratik ve örgütlü toplumsal dayanışma çoktan meşruiyetini yitirmiş olan rejimi resmen gayri meşru kılacaktır.

Emperyalizmin yeşili...

**Alman tekелci burjuvazisinin siyasi temsilciliğine soyunan Yeşiller Partisi
üzerine**

Şubat 2023

1979 ve 1980 yılları Batı Almanya’da çevre ve barış hareketlerinin kitleleşip, radikalleştiği yıllar olmuştu. 1968 gençlik hareketinden doğan, ama kısa zamanda anti-Sovyet pozisyonlarıyla egemen sisteme entegre edilen “Yeni Toplumsal Hareketler” veya “Yeni Sol” özellikle nükleer enerjiye karşı oluşan çevre hareketinde etkin olmaya başlamış ve barış hareketi içinde de yaygın bir şekilde yer almaya başlamıştı. Antimilitarist ve pasifist söylem Soğuk Savaşın keskinleştiği bu yıllarda NATO’ya ve NATO’nun nükleer roket konuşlandırma kararına karşı büyük bir toplumsal tepki oluşmasına destek olmuştu. Alman komünistlerinin etkin olduğu barış hareketi de yüzbinlerce insanın katıldığı büyük protesto gösterileri düzenliyor ve dönemin hükümetini baskı altına alıyordu.

Ancak bu yıllar aynı zamanda Alman tekелci burjuvazisinin kadim antikomünizminin zirve yaptığı bir dönemdi. Çevre hareketine doluşan “Yeni Solun” reel sosyalizm karşıtı söylemleri burjuvazinin dikkatinden kaçmadı elbette. Her ne kadar bu yapılanmaları yaygın burjuva medyasında “çapulcular” diye nitelendirse de bu “çapulcuların” antikomünist propaganda için taşıdıkları potansiyelin de farkındaydılar. Medyatik destek ve “Yeni Solun” etkisiyle nükleer enerji karşıtı toplumsal hareketin partileşme süreci hızlandırıldı. Nitekim 1980 yılında çevre koruyucu, antimilitarist, antikapitalist ve pasifist bir programla Yeşiller Partisi kuruldu.

Parti çeşitli toplumsal kesimler arasında geniş taraftar bulurken, neredeyse tüm anti-Sovyet “sol” örgütler partiye katıldı. Ama aynı zamanda parti içerisinde esoterik yaşam taraftarları, pedofiliyi “özgürlük” olarak tanımlayanlar ve çevre korumasının “yaşam alanı korunması” anlamına geldiğini iddia eden eski ve yeni Alman faşistleri de yer almaya başladılar. 1987 yılında dek parti içerisinde – kimi il örgütünde – kısmen etkin olan bu çevreler, antifaşistlerin de desteğiyle partiden ayrılanabildiler. 1983 yılında ilk kez Federal Parlamente’ya girebilen Yeşiller Partisi artık kurumsallaşmakta ve “sıradan” bir parti hâline gelmekteydi.

Doğmadan akıtılan zehirler

Federal Almanya tarihinin 1950 sonrası ilk başarılı kuruluşunu gerçekleştiren Yeşiller içerisinde daha kuruluş sürecinde ideolojik mücadeleler baş göstermişti. 1987 yılında kadar parti programında “NATO ve Varşova Pakı lağvedilsin, tek taraflı silahsızlanma gerçekleştirilsin ve Federal Ordu feshedilsin” gibi talepler yer almaktaydı. Ancak parti içindeki antimilitarist ve pasifist çoğunluk kısa zamanda »Realos« olarak adlandırılan ve hükümetlere her pahasına ortak olmayı “reel politika” olarak lanse eden sağ kanadın kontrolü altına girdi. 1985 – 1987 yıllarında ilk kez Hessen Eyalet Hükümetinin ortağı olan ve Joseph Fischer’in başında bulunduğu sağ kanat, hükümet olmanın, dolayısıyla makamların ve paranın tadını almıştı artık.

1987’den itibaren SPD’nin hükümet ortağı olmayı hedefleyen ve bu hedef için her türlü program yükünden kurtulmak isteyen sağ kanat ile parti programına sadık kalınmasını ve parlamento dışı hareketlerle bağın koparılmasını isteyen “eko-sosyalistler” arasındaki hegemonya mücadelesi sertleşti. Fischer ve ekibi, SPD’li yöneticilerin de yardımıyla partinin hükümet ortağı olabilecek “olgunluğa” erişmesini sağlayarak ve parti kuruluşunda ilke olarak kabul edilen “rotasyon ve parti görevi ile vekillik ayrışmasını” kullanarak karşıtlarını ekarte ettiler. 1989/1990 karşı devrim yılları ise parti içindeki sol kanadın tamamen etkisizleştirilmesinin önünü açtı.

1990'da gerçekleştirilen Federal Parlamento Seçimlerinde yüzde beş barajını geçemeyen Yeşiller Partisi, "birleşme sürecinin özgün kuralları" sayesinde doğu eyaletlerinden seçilen "Birlik 90" adlı karşıdevrimci ekiple birleşerek, parti henüz doğmadan akıtlmış olan zehirlerin tüm programatik içeriğe yayılmasını sağladı. Nihâyetinde 1998 yılındaki seçimlerde 16 yıllık Helmut Kohl döneminden sonra oluşturulan Schröder hükümetinin ortağı olan "Yeşiller / Birlik 90" dönüşümünü tamamlamak üzereydi. Kohl döneminin neoliberal politikalarının yol açtığı yıkım toplumunda SPD ve Yeşillerin oluşturacağı bir hükümetle "sosyal dönüşüm" umutlarını artırmıştı. Özellikle karşı devrim sonrasında "Ren Kapitalizmi" olarak adlandırılan Federal Almanya'nın sosyal devlet uygulamalarının erozyonu seçmenleri SPD ve Yeşillere yönlendirmekteydi.

Ancak gerek SPD'nin gerekse de Yeşillerin neoliberal cephenin sol kanadına yerleşmeleri uzun sürmedi. Joseph Fischer ve 1968 gençlik hareketinin liderlerinden Daniel Cohn-Bendit'in parti programının pasifist, antimilitarist ve antikapitalist içeriklerini yok etme çabaları Yugoslavya krizi ile hız kazandı. Alman emperyalizmi sosyalist cumhuriyet olan Yugoslavya'yı parçalamak için Slovenya ve Hırvatistan'ı bağımsız ülkeler olarak tanımış ve Yugoslavya'daki ihtilafın savaşa dönüşmesini tetiklemişti. Fischer ve Cohn-Bendit daha 1990'lı yılların başından itibaren Alman ordularının yurtdışı operasyonlara katılmalarını "Holocaust" örneklemeleriyle savunuyor ve Yeşiller partisi içindeki savaş karşıtlarını karalıyorlardı. Böylelikle Alman emperyalizminin eline çevreci ve kısmen sosyal politika yanlısı orta katmanları egemen politikaya eklemlenmeye yardımcı olacak bir siyasi formasyon geçmişti.

Antimilitarist görünümlü militarizm

Yugoslavya savaşı CDU ve FDP'den oluşan bir hükümet döneminde gerçekleşseydi, şüphesiz Almanya sokakları sendikalardan kiliselere, Yeşillerden sosyal demokratlara ve barış taraftarlarına dek protestocularla dolardı. Ancak bir SPD – Yeşiller hükümetinin, hem de "Holocaust" söylemiyle 1945 sonrasında ilk kez Alman ordularına başka bir ülkeye saldırımlarını emretmesi ne sendikalardan ne kiliselerden ne de geniş toplumsal kesimlerden tepki aldı. Alman militarizmi Yeşiller ile antimilitarist görünümlü ve savaşı meşrulaştıran bir partiye kavuşmuştu. Kosova'nın "bugünün Auschwitz'i" olduğunu bir muhafazakâr politikacı ifade etseydi, muhtemelen linç edilirdi. Ancak bu demagojiyi "spor ayakkabılı Yeşil Dışişleri Bakanı" ifade edince, gerçekmiş gibi kabul edildi.

Aslında Yeşil seçmenlerin büyük bir çoğunluğu 1998 Eylül'ünde Yeşillerin hiçbir zaman savaş taraftarı olmayacaklarına inanmaktaydı. Buna karşın ABD yönetimi daha Yeşiller hükümete ortak olmadan Fischer ve ekibinin ne tür bir formasyon olduklarını tespit etmişlerdi. Henüz parlamento tarafından Şansölye seçilmemiş olan Gerhard Schröder, Dışişleri Bakanlığına getirmek istediği Fischer ile 9 Ekim 1998'de Washington ziyaretlerinde parlamentonun ve BM'in onayını almadan Yugoslavya'ya karşı açılacak bir savaşa katılacaklarını ilân etmişlerdi.

Yeşillerin Federal Meclis grubu kısa zamanda pasifizm ve antimilitarizm gömleğini çıkarıp atarak, "ABD ve NATO'nun gerekli gördüğü anda savaşa katılmayı" onayladı. Altı ay sonrasında Fischer "Yeşiller hükümet etmek istiyor, şimdi ya çeliklerine su verilecek ya da küle dönüşeceklerdir" diyerek savaş taraftarlığını açıklıyordu. Nihâyetinde SPD ve Yeşillerin onayı ile 24 Mart 1999'da Alman savaş uçakları NATO'nun Yugoslavya'ya saldırısına katıldılar. 78 gün süren savaşta 38 bin uçuşta 9.160 ton bomba atıldı. NATO uçakları Yugoslavya'ya azaltılmış Uran dolu on ton bomba atarak on binlerce insanı katletti. Yeşiller partisinde savaş karşıtlığının zerresi kalmamıştı.

Aynı şekilde 2001 Kasım'ında Federal Parlamentoda "Teröre karşı savaş" adını taşıyan emperyalist işgal hareketine katılma kararı alındı. Binlerce Alman askerini, Almanya'ya tehdit oluşturmayan ve savaş açmamış olan Afganistan'a gönderme kararı alınmadan önce Schröder karara onay verilmesini güven oyu ile eşleştirmişti. Hükümet çoğunluğu sadece birkaç milletvekiline bağlıydı ve sekiz Yeşil milletvekili hayır oyu vermeyi düşünüyordu. Ancak bu durumda sadece hükümet düşmekle kalmayacak, aynı zamanda tüm bakanlık, müsteşarlık ve diğer devlet makamlarıyla maddi olanaklar kaybolacaktı. Çoğunluğu kaybetmemek için dört milletvekiline "hayır" deme fırsatı verildi. Böylece Yeşillerin hâlâ savaşa karşı oldukları miti beslenmeye devam edecekti. Tekelci burjuvaziye boyun eğmek Yeşil milletvekillerine maddi fayda sağladı. Birçoğu gerek parti içerisinde gerek devlette

gerekse de farklı tekellerin (tütün, çikolata, nükleer santral, silah ve ilaç tekellerine dek) yönetim kadroları arasında kariyer sahibi oldular.

“Yeşil kapitalizm” safsatası

Schröder-Fischer hükümeti 1982’de Kohl ile başlayan ve “Ren Kapitalizminin” sosyal devlet anlayışını ortadan kaldıran neoliberal politikaları sadece devam ettirmekle kalmadı, aksine bunlara ivme kazandırdı. SPD ve Yeşiller 1998-2005 yılları arasındaki hükümet dönemlerinde sosyal sigortalı istihdamı ve sendikal hakları tamamen törpüleyen ve Federal Almanya tarihinin en yoksullaştırma-sefaletleştirme programı olarak anılan Hartz yasalarını yürürlüğe soktular. “Ajanda 2010” politikası ile işsizlik parası sosyal yardım seviyesine indirildi ve süresi azaltıldı, işten çıkarmalardan koruma hakkı esnekleştirildi, hastalık parası yasal sağlık sigortasından çıkartıldı, sosyal sigorta giderleri çalışanların sırtına yüklendi, şirketlerin ödedikleri ücret yan giderleri azaltıldı, işsizlere yönelik onur kırıcı yaptırımlar getirildi ve vergi yasaları zenginler lehine değiştirildi. Neoliberal öğretinin tüm kurallarını, yani düzensizleştirmeyi, özelleştirmeyi ve esnekleştirmeyi eksiksiz uygulayan SPD ve Yeşiller, daha sonra “dünyanın en geniş düşük ücret sektörünü yaratmakla” övündüler.

Yeşiller neoliberal politikaları “Green New Deal” söylemiyle gerekçelendiriyorlar. “İklim korunması” adı altında kapitalist üretim tarzının yüksek teknoloji ve yenilebilir enerjili “Yeşil kapitalizmin” toplumsal refahı yükselteceğini iddia ediyorlar. Halbuki ekolojik açıdan modernleştirilmiş kapitalist üretim de yaşam koşullarını ve doğayı zehirlemekte ve yok etmektedir. Artı değer üretimi, yani emek sömürüsü, kâr, rekabet, üretim ve birikim fazlası, doğanın talan edilmesi ve sömürülmesi, savaşlar ve işgaller olmadan kapitalist üretim olanaklı değildir. Elektro otomobiller, rüzgâr santralleri veya yüksek teknoloji ürünleri de bu gerçeği değiştirmemektedir. Ama “Green New Deal” veya “Yeşil kapitalizm” söylemi tüm bunlar ve emperyalist yayılma politikaları için toplumsal rıza üretimini kolaylaştırmaktadır.

Transatlantikçi işbirlikçiler

Alman komünistleri Yeşiller henüz kuruluş aşamasındayken bu liberal burjuva solu yapılanmanın kısa zamanda sisteme eklemleneceğini tespit etmişlerdi. Nitekim haklı çıktılar. Yeşiller egemen sisteme eklemlenmenin ötesinde ekonomik ve jeostratejik çıkarları kollamak için başlatılan emperyalist müdahale savaşlarını “insan hakları ve demokrasi için mücadele” olarak savunan demagojinin kurucu ögesi oldular. Dahası, aynı Yugoslavya savaşında olduğu gibi, NATO müdahalelerini “antifaşizm” olarak satan, antifaşizm ile antimilitarizmi birbirlerine karıştırmış gibi gösteren ve Auschwitz’i araçsallaştıran ideoloji ile militarizme, yayılmacılığa ve emperyalist savaşlara toplumsal rıza üretilmesine katkı sunan bir formasyon hâline geldiler.

Örneğin önceleri barış aktivisti olarak tanınan Angelika Beer 2001’de Afganistan’ın bombalanmasını, hatta ordu birliklerinin gönderilmesini savunurken, 24 Kasım 2001’de Rostock’da gerçekleştirilen Yeşiller kurultayı Schröder-Fischer hükümetinin Afganistan’a asker gönderme kararını onaylıyordu. Yeşiller 2005-2021 yılları arasında muhalefet olarak da militarizmin ısrarlı savunucuları oldular. 2011’de Cem Özdemir hükümeti “Libya’ya müdahale etmemekle” suçlar ve daha sonraları asker üniformasıyla basına poz verirken, 2013’te eski Maocu Jürgen Trittin Merkel hükümetini Mali’deki askeri operasyona katılmaya, daha sonra da meclis grubu eş başkanı Katrin Göring-Eckhardt hükümeti Suriye’ye asker göndermeye davet ediyorlardı.

Yeşillere yakın ve nükleer silah karşıtı yazar Heinrich Böll’ün ismini kirleten vakıf ise, daha 2014’te Ukrayna’nın hükümrancılığının “ancak nükleer şemsiye ve kitlesel imha silahlarıyla korunabileceğini” savunuyor, Almanya’nın “AB ve NATO çerperinde öncü göreve hazır olmasıyla ABD’nin yükünün azaltılabileceğini” iddia ediyordu. Transatlantikçi olduğunu gizlemeyen Yeşil vakıf “Almanya’da nükleer füzelerin konuşlandırılmaya devamının ve Almanya’nın nükleer katılımının demokratik değerleri korumanın yolu olduğunu” hâlen resmî belgelerinde yazabiliyor.

Bugünkü Dışişleri Bakanı Baerbock daha 2021 Mayıs’ında Atlantik Konseyi’nin “AB-ABD Gelecek Forumunda” yaptığı bir konuşmada, sadece büyük babasının Wehrmacht subayı olarak “Ruslara karşı nasıl savaştığına” dair anekdotlar anlatmakla kalmıyor, aynı zamanda “salt Fischer’in

değil, dedelerimizin de sırtı üzerinde duruyoruz” diyerek, “liberal demokrasilerin askeri araçlarla insan hakları için mücadele etmeleri gerektiğini” savunuyordu. O zamanki eşbaşkan Habeck ise aynı tarihlerde Ukrayna’da faşist Azov taburunu ziyaret ediyor ve kafasında çelik miğferle kameralara “Ukrayna’ya savunma silahları vermeliyiz” diyordu. Nitekim bugün Kiev rejiminin NATO adına savaşa devam etmesi için en büyük desteği Yeşiller sağlamaktadır.

Baerbock henüz geçenlerde yaptığı bir konuşmada “Rusya’ya karşı savaş verdiğimizizi” ve “Rusya’ya öylesine zarar vermeliyiz ki, iktisadi olarak uzun yıllar ayağa kalkamasın. (...) Seçmenlerimizin bu konuda ne düşündükleri önemli değil” diyerek açık savaş kışkırtıcılığı yaptı. Gerek Baerbock gerekse de Habeck ile Yeşiller partisi transatlantikçi işbirlikçiliğinin en önde gelen temsilcileri oldular. Bir zamanların pasifist, antimilitarist ve antikapitalist söylemin yerine muhafazakârların dahi kullanmaktan çekindikleri savaş taraftarı, sömürgeci, yayılmacı ve düşmanlaştıran söylem yerleştiren Yeşiller şimdi hükümet ortağı olarak Alman tekelci burjuvazisinin en saldırgan fraksiyonlarının siyasi temsilciliğini üstlenmiş durumdalar. Aynı zamanda “barış partisi” demagojisiyle hükümet ortaklarını ABD emperyalizminin yanında savaşlara zorlayarak zehir saçıyorlar.

Yeşil, renk olarak doğayı ve üretkenliği temsil eder. Ama yeşil rengi zehirli bakır-arsenit asidinden de elde etmek olanaklıdır. Emperyalizmin Yeşili ise, arseniği dahi gölgede bırakacak bir nükleer zehri sembolize etmektedir artık. Savaşın, militarizmin ve emperyalist yayılmacılığın sembolü olarak...

Sol-liberalizmin sefaleti

26 Şubat 2023

Anadolu-Mezopotamya coğrafyasında yaşanan deprem felaketinin acıları sürerken başka konulara odaklanmak pek kolay değil. Almanya’da yaşayan birçok Kürdistanlı ve Türkiyeli – kim bilir belki de fazlaca duygusal olduğumuzdan – ilginç bir hayal kırıklığı içerisindeler. Özellikle Alman dostlarından hayal kırıklığına uğramışlar. Deprem felaketinin ilk günlerinde ilgi yoğun olmasına rağmen, “tanıdığın veya akraban etkilendi mi?” sorusunu soranların sayısı o kadar azdı ki, gösterilen dayanışmanın büyüklüğü bile bu hayal kırıklıklarını gideremedi.

Hayal kırıklığı demişken, barışseverler arasındakine de değinmek gerekiyor – özellikle Alman reformist solu hakkındakine. Bu yazı yayımlandığında Berlin’de büyük bir barış mitingi gerçekleştirilmiş olacak. Bölünmekten ziyade siyasi temelleri toz gibi ufalanmakta olan Sol Parti tuhaf bir gerekçeyle bu barış mitingine destek vermiyor. Hükümetlere ortak olabilmek için, Transatlantikçi Yeşiller gibi her türlü programatik ilkeleri terk eden “hükümet sosyalistlerine” göre barış mitingi sağcılarla arasına sınır koymuyormuş.

“Hükümet sosyalistleri” barış mitingine parti tabanını ve toplumsal kesimleri kitlesel biçimde mobilize ederek ve kızıl bayraklarla yer alarak, mitingi kendi amaçlarına kullanmak isteyen ırkçı-faşistleri izole etmek yerine, mitinge katılmamayı tercih ediyorlar. “Barış Manifestosunun” girişimcileri arasında ulusalcı solcuların ve burjuva liberallerinin olduğu doğru. Ancak 575 bin insanın “Barış Manifestosunu” imzalaması ve bir yıl içerisinde ilk kez böylesi kitlesel bir barış mitinginin örgütleniyor olması da ayrı bir gerçek.

Büyük toplumsal hareketler, ki tarihsel örnekleri bunu göstermektedir, genellikle saf sosyalist hareketler olarak başlamazlar. Kitlesellikleri, heterojen yapılarından ve tek şiar altında toplanmalarından kaynaklanmaktadır. Kitlesellikleri, çeşitlilikleri, net hedef ve talepleriyle siyaset değişikliğine yol açabilirler. Çakılan bu kıvılcımı sınıf mücadelesiyle birleştirmek, mücadele odakları arasında köprüler kurmak ve nihâyetinde sosyalist devrim amacına yönlendirmek ise devrimcilerin, sosyalistlerin, komünistlerin görevidir – meydanı boş bırakmak değil.

Ukrayna savaşı bağlamında Rusya’yı ahlaki suçlamanın ötesine gitmeyen, savaşın 2014’ten bu yana devam eden tarihsel sürecini görmek istemeyen, emperyalist çıkar çelişkilerini sorgulamayan ve ABD gölgesinde kendi yayılmacı hedeflerini takip eden Alman emperyalizmini tek kelimeyle eleştirmeyen Sol Parti aparatı, partiyi savaşımlara, krizlere ve yoksullaştırma politikalarına karşı verilen direnişin parçası olmaktan uzaklaştırıyor. Dahası “vatan cephesindeki” teslimiyete katılarak siyasi güç olarak gereksizliğini kanıtıyor.

Aslına bakılırsa sol-liberalizmin bu sefaleti uzun bir erozyon sürecinin doğal sonucudur. Bir kere parti tabanındaki sosyal yapı neredeyse bütünüyle kentli-akademik kesimlerle sınırlıdır. Programatik söyleminde “birleştirici sınıf politikasından” bahsetmesine rağmen, sınıf politikası izlememekte ve büyük ölçüde işçi hareketinden uzakta durmaktadır. Parti politikasının sınıf siyasetiyle bağlantılı hâle getirilmeyen ve salt kimlik sorularına ahlaki yanıt vermeye indirgenmesi, parti tabanındaki çözülme hızlandırmaktadır. Marksist, emperyalizm ve savaş karşıtı, işçi mücadelelerine odaklanan üyeler partiden ayrılmaktadırlar.

Partinin kuruluşunda yer alanlar olarak Sol Parti'nin bir sınıf partisi olmadığını, ancak reformist, demokratik, anti-ırkçı, eşitlikçi ve savaş karşıtı bir siyasi formasyon olarak kitleselleşebileceğini ve egemen siyasete karşı toplumsal muhalefetin oluşturulmasına katkı sunarak, sınıf mücadelesini güçlendirebileceğini iddia ediyorduk. Nitekim kuruluşundan kısa zaman sonra partiye üye olan on binlerce insan ve elde edilen seçim başarıları bize hak veriyordu.

Ancak bugün iddiamızda yanlışlığımızı itiraf etmek zorundayız. Kendi ülkesindeki egemen sınıflara direnemeyen, kendi emperyalizmini ve devletini sorgulamayan, aksine Alman emperyalizminin Batı hegemonyasının devamı için kullandığı pragmatik metotlara destek veren bir siyasi formasyon, en fazla egemen sınıfların taşeronu olabilir.

“It’s the economy, stupid!”

5 Mart 2023

Hiyerarşik toplumlarda, yani imtiyazlar üzerine kurulu olanlarda bilgiye ve habere ulaşım da imtiyaz sahibi olmayı gerektirir. Bilgi ne denli müstesna, karar vericilerin kararları için ne denli önemliyse, o bilgiye ulaşmanın fiyatı da o denli yüksek olur. Nihâyetinde kapitalist toplumlarda bilgi ve haber birer meta olduklarından toplum çoğunluğunun bilgiye ulaşımı kısıtlıdır. Genellikle bilgi değerini kaybettikten sonra ve toplumsal rıza üretimi için gerekli olduğunda toplum çoğunluğuna ulaştırılır.

Durum böyle olunca toplum çoğunluğunun yaygın burjuva medyası ve devlet kanallarından kendisine anlatılanı, filtrelenmiş, propagandif ve manipüle edici söylemi “tek doğru” haber olarak görmekten başka şansı pek kalmaz. Egemenlerin görüşünden başka bir şey olmayan egemen görüş yaygın “kamuoyu görüşü” hâline gelir. İmtiyazlı olmayanların, yani ezilen ve sömürülen sınıfların böyle oluşturulan bir “kamuoyu görüşünü” sahiplenmeleri de rıza üretiminin önünü açar. Maalesef ezilen ve sömürülenler adına siyaset yapanlar da – ki özellikle Almanya’daki toplumsal ve siyasal sol için bunu iddia edebiliriz – egemen görüşü sorgulamaktan çoğunlukla imtina etmektedirler.

Egemen sınıflara ve siyasi temsilcilerine gelince: Bunların kendilerini gündelik gazeteler üzerinden bilgilendirmedikleri herkesin malumu. Hükümetlerce finanse edilen araştırma enstitüleri, coğrafi bölgelere göre oluşturulmuş siyaset geliştirme kurumları, üniversiteler, bilim kurulları, gizli servisler ve niceleri karar vericilere çıplak bilgileri ve olası sonuçlarını aktarırlar. Bu bilgi alışverişinin ve bunlar üzerine egemenler arasında yürütülen tartışmaları ise kısmen burjuva basınında okumak olanaklıdır.

Alman sermayesinin medyadaki amiral gemisi sayılan ve tanesi 4,50 Euro’dan satılan FAZ gazetesi işte böylesi bir medya aracıdır. Ortalama ücretleri dünya çapındakinden yüksek olan Alman işçileri için dahi hayli pahalı olan 36 sayfalık bu gazetenin politika sayfaları genellikle propaganda söylemi ile doluyken, iktisat sayfaları hem propagandadan arındırılmış bilgileri hem de farklı sermaye fraksiyonları arasındaki tartışma ve değerlendirmeleri içermektedir. O açıdan FAZ gazetesinin muhalif kesimler açısından da pahalı, ama önemli bir bilgi kaynağı olduğu söylenebilir.

Örneğin gazetenin politika bölümünde Rusya ve Çin’in Batının yaptırımları nedeniyle zora düşüklerinden bahsedilir ve hükümetlerden bu iki ülke ile her türlü bağlantının kesilmesi talep edilirken, iktisat sayfalarında daha gerçekçi bir tavır sergileniyor. İktisat yorumcuları yaptırımların Avrupa’daki NATO ülkelerinin iktisadi istikrarını tehdit ettiğini tespit ediyorlar. Politika yorumcularının aksine iktisat yorumcuları doğal gaz fiyatlarının son on yılın ortalamasının altı katına çıkmasının (Şubat 2022’ 80 Euro olan MWh başı fiyat, yaz aylarında 340 Euro’ya çıkmıştı), üretim avantajını Rus doğalgazından sağlayan ihracat devi Almanya açısından son derece olumsuz etkilere yol açtığını teslim ediyorlar. Enerji fiyatlarının enflasyon oranlarını artırması ve satın alma gücünü düşürmesinin neden olduğu toplumsal huzursuzluk da işin cabası olarak görülüyor.

Aynı şekilde iktisat sayfalarında farklı sermaye fraksiyonlarının Batının dünya çapındaki etkinliğinin azalmasından ve Batı karşıtı yeni blokların oluşmasından duydukları endişeleri de okumak mümkün. Gene politika sayfalarında Alman toplumunda yaygınlaşan nükleer savaş korkusu küçümsenirken, iktisat yorumcuları bu toplumsal atmosferin yurtiçi tüketimini tökezleteceğinden ve

stagflasyon riskini artıracağından bahsediyorlar. Sonuç itibarıyla ABD emperyalizminin çıkarına olan yaptırım politikalarının uzun vadede “uluslararası iş bölümünün temelini altını oyduğunu” ve böylelikle Avrupa’nın kendi kendine zarar vermesine yol açtığını bizzat sermaye temsilcileri ifade ediyorlar.

Görüldüğü kadarıyla savaş ve yaptırım politikalarının durdurulması için artmakta olan toplumsal baskının yanı sıra, iktisadi baskılar da artmakta. Clinton’un 20 yıl önce dediği gibi: “It’s the economy, stupid!”. Scholz’un Biden ile yapacağı görüşmenin ve sonuçlarının arka planını böyle okumak gerekiyor.

Savaş, nereye kadar?

12 Mart 2023

Alman Şansölyesi Olaf Scholz'un geçen hafta Washington'da ABD Başkanı Biden ile yaptığı görüşmenin detayları nedense medyada pek yer almadı ve iki tarafın açıklamaları da olağan diplomatik söylemin ötesine gitmedi. Bu alışılmadık durumun kendisi çok şeye işaret ediyor. Dünyanın önde gelen iki siyasetçisinin basına doğru dürüst açıklama yapmadan ayrılmaları spekülâtif yorumlara kanmayı olası kılıyor, ancak üstünkörü bir bakış dahi Batı ittifakının öncü güçlerinin Ukrayna savaşının nereye kadar sürdürüleceği konusunda bir türlü anlaşılmadıklarını görmeye yetiyor. Kanımızca ABD ve Avrupa'nın Ukrayna savaşının ve Rusya'ya yönelik yaptırımların sonuçlarından farklı etkilenmeleri bu anlaşmazlığın temel nedeni.

Aslına bakılırsa, Transatlantikçilerin tüm savaş sarhoşluğuna ve hezeyanlarına rağmen gerek ABD'nde gerekse de Avrupa'da Ukrayna savaşının daha ne kadar sürdürülebileceği ve olası olumsuz sonuçları konusunda kafa yoranların sayısı giderek artıyor. Özellikle ABD kamuoyunda Biden yönetiminin savaş politikasına yönelik desteğin hızla azalması ve bunun önümüzdeki yıl yapılacak olan Başkanlık Seçimlerinde Biden'in yeniden seçilmesini riske sokması, Washington'da tartışmalara yol açıyor. Wall Street Journal ne zamandır strateji değişikliği tartışmalarını sayfalarına taşıyor. Aynı şekilde Selenski Paris'i ziyaret ettiğinde Scholz ve Macron'un kendisine "Moskova ile barış görüşmeleri üzerine düşünmesini" salık vermelerinin, Batının Ukrayna konusunda bir siyaset değişimine hazırlandığına işaret ediyor.

Almanya'daki burjuva medyasına düşen haberlerin satır aralarına ve kimi yorumlara baktığımızda emperyalist merkezlerdeki tartışma konularını kabaca şöyle sıralamak mümkün: Birincisi, Batının Ukrayna'daki rejime bugüne kadar olduğu düzeyde silah yardımı yapmaya devam etmesi, 2014 öncesi sınırları yeniden çizmek yerine, Ukrayna'nın ekonomik ve demografik kan kaybını hızlandıracak uzun ve kanlı bir yenişememe durumuna yol açabileceğidir. Aynı şekilde, ikincisi, Ukrayna'daki rejimin deklare ettiği ve en azından ABD ile Britanya'nın onayladığı 2014 öncesi sınırlara askeri yöntemlerle ulaşma hedefinin öncelikle Avrupa'yı son derece olumsuz etkileyecek biçimde silah yardımlarının artırılmasıyla olanaklı olacağıdır – ki bu da Avrupa'daki NATO ülkelerinde kitlesel yoksulluğu artırarak kamuoyu desteğini azaltacaktır. Üçüncüsü, Avrupa'daki NATO üyesi ülkelerin ekonomilerini savaş ekonomisine dönüştürmeleri, taşıdığı toplumsal risklerin yanı sıra, Rusya'ya yönelik konvansiyonel savaşa önünde sonunda NATO'nun da doğrudan katılımına ve Ukrayna'ya NATO birliklerinin gönderilmesine yol açabilir. Buradan hareketle de dördüncüsü, NATO'nun Rusya'ya karşı topyekûn savaşa katılması, en azından Avrupa'yı yok edebilecek bir nükleer savaş tetikleyecek olmasıdır. Çünkü savaş sarhoşluğu nükleer cephaneyle sahip olan bir ülkeyi nükleer savaşa girmeden mağlup edebilmenin olanaklı olmadığına görülmesini engellemektedir.

Bu olasılıklar ve fazlası Berlin ve Paris'te baş ağrılarına yol açmaktadır. Görüldüğü kadarıyla iki başkentte de siyaset kulislerinde Ukrayna'nın uzun vadede Rusya'yı Doğu Ukrayna ve Kırım'dan çıkartamayacağı ve "şimdiye kadarki yoğunlukta süren savaşın Ukrayna için sürdürülemez olacağı" kanısı yaygınlaşmaktadır. O açıdan gerek Scholz ve Macron'un "Moskova'yla barış görüşmeleri üzerine düşünme" tavsiyesini, gerekse de Çek Cumhuriyeti'nin yeni başkanı Pavel'in "zafer için toplumun kabul edemeyeceği sayıda kurban verileceği belli olduysa, o zaman farklı yollar üzerine kafa yormak

gerekir” şeklindeki açıklamasını, ABD’nin Avrupalı müttefiklerinin çıkış senaryoları geliştirdikleri biçiminde okumak doğru olacaktır.

Şüphesiz Biden yönetimi de bunu görmekte ve Ukrayna ordusunun olası muharebe başarılarının çıkış senaryolarını erteleyeceğini düşünmektedir. Ancak ABD’nin içinde bulunduğu ekonomik, mali ve toplumsal kısıkaç ve Hint-Pasifik Stratejisinin gerekleri Biden yönetiminin Ukrayna politikasını yeniden gözden geçirmesini dayatmaktadır. Washington’daki realistler, aynı Almanya’daki Avrupalılar gibi, Rusya’yı yıpratma savaşının Bumerang etkisine yol açacağı görüşündeler. Savaş, elbette barış görüşmelerine kadar devam edecektir. Ancak insanlığın bu barış görüşmeleri için ödediği bedel her geçen gün daha da artmaktadır.

Göç efsaneleri

Almanya’da yaşayan Kürdistan ve Türkiyeli göçmenlerin siyasi tercihleri üzerine

Mart 2023

Tanınmış sosyolog Immanuel Wallerstein tarih boyunca süren göçler için “Bitmeyen hikâye” tanımını kullanır. Sahiden de insanlık tarihi boyunca sadece insanlar sınırları aşarak göç etmediler, aynı zamanda sınırlarda insanları aştılar. Nihâyetinde göç kapitalist gelişme sürecinin doğal bir sonucudur. Günümüzde ise emperyalist-kapitalist dünya düzeni dünyanın bütünü bir fabrikaya çevirir, sermayenin tüm coğrafyalara girmesini sağlarken, aynı zamanda tüm coğrafyalardan on milyonlarca insanın emperyalist merkezlere akmasına yol açıyor. Sermaye ihtiyaç duyduğu işgücünü gençlik aşısıyla yenileyebilmek ve ucuzlatabilmek için göçmen ordularını harekete geçiriyor. Dolayısıyla emperyalist merkezlerdeki demografi değişiyor, göçmen ve mülteciler yedek işgücü ordusu olarak kalıcılıyorlar ve sömürü mekanizmalarının sürdürülebilirliği sağlanıyor. Emperyalist güçler, bilhassa yaşlı kıta Avrupa yaşlanan nüfuslarının yol açtığı demografik değişim nedeniyle nitelikli işgücü göçünü sürekli kılmaya çalışıyorlar.

1950li ve 1960lı yılların yedek ve ucuz işgücü ihtiyacını karşılamak, savaş yıllarından sonra ortaya çıkan işgücü açığını telafi etmek için uygulamaya sokulan göç politikaları bugün farklılaşmış olsalar da özünde aynı amacı gütmektedirler. Aradaki temel fark, gelişen yüksek teknoloji üretim için nitelikli işgücü ihtiyacıdır. Aynı şekilde 1950li ve 1960lı yıllarda başlayıp, bugün emperyalist ülkelerin işçi sınıfları ve toplumlarının kopmaz bir parçası hâline gelmiş olan göçmen işçi kitlesi de farklılaşmış ve toplumsal kesimleri sınıfsal olarak ayırmıştır. Dolayısıyla göçmen kitlesinin, genellikle pragmatist olan siyasi tercihleri de sınıfsal konumlarına göre belirlenir olmuştur. Neticede 1961 yılında imzalanan “İşçi Mübadele Antlaşması” sonucunda Almanya’ya göç eden Kürdistanlı ve Türkiyelilerin siyasi tercihlerinde niteliksel değişimler meydana gelmiştir. Bu yazıda bu değişimin arka planını irdelemeye çalışacağız.

“Türkiye’de sağcı, Almanya’da solcu”

1980li yılların sonuna kadar özgün nedenlerden dolayı kısmen geçerli olan bu söylem bugün hâlâ geçerliymiş gibi tekrarlanmaktadır. Aslına bakılırsa birinci ve ikinci kuşak Türkiyelilerden milliyetçi ve muhafazakâr olanlar Almanya’daki seçimlerde sol partilere oy veriyor tespiti, 1980lerde olduğu gibi, bugün de bir göç efsanesidir. 1960lı, 1970li ve 1980li yıllarda Kürdistanlı ve Türkiyeli göçmenlerin çoğunluğunu oluşturan işçilerin sendikalar üzerinden kurdukları siyasi ilişkiler hem sınıfsal çıkarları hem de Alman devletinin yabancı düşmanı politikaları ve Alman toplumunda yaygınlaşan ırkçı yaklaşımlar tarafından belirlenmekteydi. Doğal olarak muhafazakâr Türkiyeliler dahi “solcu” olarak kabul edilen sosyal demokratlara ve sonraları da Yeşillere sempati duyuyorlardı. Örneğin Batı Almanya’da 1984 yılında metal işçileri sendikası IG Metall tarafından “35 saatlik iş haftası” için gerçekleştirilen büyük greve İslamist, muhafazakâr Türkiyeli işçilerin de aktif biçimde katılmaları olağan bir vakaydı.

Ancak vatandaşlığa bağlı olan seçme-seçilme hakkı nedeniyle bu “sempatinin” sol için oya dönüşmesi pek yaygın değildi. Kürdistanlı ve Türkiyeli göçmenlerin “dikkate değer” sayıda seçmen olmaları, ancak 2000 yılında yürürlüğe giren Vatandaşlık Yasası temelinde kitlesel biçimde Alman vatandaşlığına alınmalarıyla olanaklı olacaktı. 1980li ve 1990lı yıllardaki siyasi tercihleri ise büyük ölçüde Türkiye hükümetlerince belirleniyordu.

12 Eylül 1980 askeri darbesiyle iktidarı ele geçiren cunta, 1981’de aldığı MGK kararıyla “Huzur Operasyonunu” başlatmış ve yargısız infaz eylemlerinin yanı sıra, “Avrupa’da yaşayan Türkleri yeniden devlete kazandırmak” amacıyla örgütlenmeye gitmişti. Önce 1982’de Batı Berlin’de, sonra da resmi olarak 12 Mayıs 1985’te Köln’de kurulan “Diyamet İşleri Türk İslam Birliği” (DİTİB) üzerinden Türkiyeliler arasında etkin olmaya başlamıştı. Gerek DİTİB ve sonraki yıllarda oluşturulan “Türk Dernekleri Koordinasyon Kurulları” gerekse de 1990lı yıllarda farklı seviyelerde kurulan lobi dernekleriyle Türkiyeli göçmenleri “devletin kontrolü” altına alan Türkiye hükümetleri böylelikle Türkiyeli göçmen kitlesini kendi iç ve dış politikaları için enstrümentalize etmeye başladılar.

Özellikle 1990lı yıllarda artan ırkçı saldırı ve katliamlar, Alman devletinin ayrımcı göç politikalarıyla birleşerek Türkiyeli göçmen kitlesinin kendi kendisini izole etmesine neden oldu. Bu izolasyon Türkiye hükümetlerince göçmenlerin siyasi tercihlerini etkilemede kullanıldı. Çanak antenler ve Türkçe basın sayesinde solcu olarak görülen Alman partileri “Türkiye düşmanı” diye lanse edilerek, Türkiyeli göçmenlerin tepkileri örgütlendi. Türk devletinin temsilcileri – ki burada eski Bonn Büyükelçisi Onur Öymen’in oynadığı meşum rolü anımsatmak gerekir – Alman vatandaşlığına geçen veya Yabancılar Meclisleri gibi kurumlara seçilen Türkiyeli göçmenleri “Alman olun, ama Türk kalın” söylemiyle Türk devletinin lobi çalışmalarına çektiler. Bu süreçte SPD ve Yeşiller üzerinden kurumsal siyasete katılanların yanı sıra CDU ve CSU gibi muhafazakâr partilere katılan göçmenlerin sayısı artmaya başladı.

Alman vatandaşlığı ve “sınıf atlama”

2000 yılında dönemin SPD-Yeşiller hükümeti tarafından yürürlüğe sokulan yeni Vatandaşlık Yasası, yerleşik olma tandansının da artmasıyla kısa sürede Türkiyelilerin kitlesel biçimde Alman vatandaşlığına geçmelerini sağladı. Aynı zamanda büyük işletmelerin çekirdek kadrosunda olan, imtiyazlı çalışma ve ücretlendirme koşulları altında çalıştırılan Türkiyeli göçmen işçiler, zaten 1980li yıllardan beri mütemadiyen devam eden neoliberal politikalar sonucu bölünen Almanya işçi sınıfı içerisindeki “imtiyazlı kesimler” arasında yer almaya başladılar. Artan sayıda kendi işyerlerini ve şirketlerini kuran Türkiyeli göçmenlerle beraber Almanya toplumunun orta katmanlarına katıldılar.

Türkiyeli göçmenlerin “sınıf atlama” olarak hissettikleri bu dönüşüm ve Türk devletinin artan etkinliği genel anlamda siyasi tercihlerinin çeşitlenmesine neden oldu. Devrimci-demokratik göçmen örgütleri bu dönüşüme basiretli bir yanıt üretemediklerinden, Türkiyeli göçmen kitlesi büyük ölçüde hem Alman hem de Türk devletinin siyasi etkisi altına girdi.

Bu noktada yasaklı TKP’nin likidasyon süreci içerisinde kurulan “Türkiyeli Göçmen Dernekleri Federasyonu’na” (GDF) değinmek gerekiyor. GDF içerisinde “Türkiyeliler Almanya’da yerleşik hâle geldiler. Türkiye onlar için sadece tatil ülkesi. O nedenle göçmenlerin eşit haklar mücadelesine yoğunluk vermeliyiz” görüşü hâkim görüş hâline geldi. Bu yaklaşım, örneğin ikisi de göçmen kökenli, ancak birisi şirket sahibi diğeri işçi olduğundan farklı sınıfsal çıkarları olan Türkiyeli göçmen kitlesinin “homojen” bir toplumsal yapı olarak görülmesine neden oldu. 1989/1990 karşı devriminin ve likidasyon sürecinin de etkisiyle faaliyetler “göçmenler için eşit haklar” mücadelesine indirgendi. Aynı zamanda ne Alman devletinin emperyalist yayılmacılığı için gerekli gördüğü ayrımcı politikaların özü, ne de Türk devletinin göçmen kitlesi üzerindeki hedefleri yeterince anlayamadı. Nitekim sınıfsal pusulasını kaybeden GDF kısa zaman içerisinde atomize olmaktan kurtulamadı.

Göçmen işçilerin, dolayısıyla işçi sınıfının temel sınıfsal çıkarlarına yoğunlaşmak ve her şeye rağmen sosyalizm mücadelesine devam etmek yerine, muğlak bir “göçmenlik” söylemine sarılan GDF gibi örgütlenmelerin Kürdistanlı ve Türkiyeli göçmen kitlesi üzerinde hiçbir etkilerinin kalmaması, kuşkusuz son derece olumsuz bir sonuçtur. Netice itibarıyla göçmenlerin siyasi tercihlerinin Alman ve Türk devletlerinin çıkarları çerçevesinde şekillendirilmesinin önüne geçebilecek, bu etkiyi en azından hafifletebilecek örgütsel yapılar zayıflamışlardır. Bu durum ancak Türkiye seçimleri bağlamında devrimci-demokrat ve sosyalist göçmen örgütlenmelerinin Almanya’daki Kürt kurumlarıyla – örneğin HDP’nin seçilmesi için – oluşturdukları seçim birliktelikleri sayesinde zaman-zaman kırılabilir. Ancak kalıcı olmadığından etkisi geçicidir.

Sayılar ve gerçekler

Alman nüfus sayımı kurumu olan Mikrozensus verilerine göre 2021 yılı itibarıyla Almanya’da yaşayan 3 milyon civarında Kürdistanlı ve Türkiyeli göçmenin yaklaşık 1,4 milyonu Alman vatandaşydı. Genç göçmenlerin, özellikle 2000 ve sonrası doğumlarının ezici çoğunluğu ise çifte vatandaş. Alman vatandaşı olan Türkiyeli göçmenlerin 893 bini seçme-seçilme hakkına sahip, yani Almanya’daki seçmen nüfusunun yüzde 1,5’i Kürdistan veya Türkiye kökenli. 2015 yılında yapılan bir araştırma Türkiyeli göçmenlerin yaklaşık yarısının SPD’ye, yüzde 17’lik bir kesiminin ise muhafazakâr CDU/CSU’ya oy vermek istediklerini ortaya çıkarmıştı. Aynı araştırma 2019 yılında yapıldığında sayılar tam tersini gösteriyordu. Buna göre CDU/CSU Türkiyelilerin yüzde 53’ünün oyunu alırken, SPD’ye yüzde 13’lük bir destek söz konusuydu. 2021 Eylül’ünde yapılan Federal Parlamento Seçimleri sonrasında Almanya’da seçmen olan tüm göçmenler arasında yapılan bir anket, oy dağılımını şöyle gösteriyordu: CDU/CSU yüzde 17; SPD yüzde 39; Yeşiller yüzde 15; Sol Parti yüzde 13; FDP yüzde 5 ve ırkçı-faşist AfD partisi yüzde 2. ırkçı-faşist AfD partisine oy veren göçmenlerin ezici çoğunluğunu Rusya asıllı Almanlar oluşturmaktaydı.

Bu bağlamda 24 Haziran 2018’de Türkiye’de yapılan Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde yurtdışında verilen oy oranları da açıklayıcı olacak: AKP yüzde 51,75 ile birinci sırayı alırken, CHP ve HDP yüzde 17’lik oranlarla ikinci sırayı paylaşıyorlardı. 1 Kasım 2015 seçimlerinde ise yurtdışından AKP yüzde 54, CHP yüzde 24 ve HDP yüzde 10 oy almışlardı. Almanya ve Türkiye seçimlerinde ortaya çıkan sayıları karşılaştırdığımızda, Almanya’da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin yaklaşık yarısının hem Almanya hem de Türkiye seçimlerinde sağa oy verdiklerini tespit edebiliriz. Bu sayılar “Türkiye’de sağcı, Almanya’da solcu” söyleminin toplumsal gerçeklerle hiçbir alakası olmayan boş söylem olduğunu kanıtlamaktadır.

Nihâyetinde Almanya’da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin – ki ister Alman ister Türk vatandaşı olsunlar – siyasi tercihlerinin sınıfsal konumlarınca belirlendiğini tespit edebiliriz. Bir kere Türkiyeli göçmenlerin bugünkü kuşakları, 1960lı ve 1970li yıllarda olduğu gibi niteliksiz işçilerden oluşmamaktadırlar. Yerleşik toplumun parçası olan göçmenler Almanya’daki toplumun genelinde olduğu gibi, eğitilmiş ve nitelikli işgücü hâline gelmiş, orta katmanları oluşturan iyi gelirli kesimler arasında girmiş , hatta sıkça ifade edildiği gibi “Almanlardan daha Alman” olmuşlardır.

Türkiyeli göçmenler bir zamanlar olduğu gibi, büyük kentlerin fabrikalarının yakınlarındaki gettolarda ikamet etmek yerine ya daha varlıklı mahallelerde ya da banliyölerdeki müstakil evlerinde yaşamaktadırlar. “Nöbetleşe yoksulluk” bağlamında, büyük kentlerin gettoları mültecilere ve yoksul kesimlere kalmıştır. Elbette Kürdistanlı ve Türkiyeli göçmenler arasında yoksul kesimler de bulunmaktadır, ancak bu oran Almanya’daki ortalama orandan farklı değildir. Sosyolojik açıdan bakıldığında, çoğunluğu oluşturan muhafazakâr Türkiyeliler siyasi tercihlerini muhafazakâr Alman partilerinden yana, azınlıktaki muhafazakâr olmayanlar da SPD, Yeşiller ve Sol Parti’den yana kullanarak, Almanya toplumunun olağan görüntüsünü vermektedirler.

Türkiyeli göçmenlerin çoğunlukla AKP’ye destek çıkmalarının temel nedeni de gelir durumlarına bağlıdır. AKP-Saray-Rejiminin neoliberal politikaları ve bunun sonucunda Türk lirasının değer kaybı, Türkiye’de yatırım yapan göçmenler için son derece çekici gelmektedir. Her ne kadar Türkiye genel anlamda hâlâ bir tatil ülkesi olarak görülüyor olsa da Türkiye’nin gayri menkul piyasasındaki Euro avantajları, Türkiyeli göçmenlerin orta ve uzun vadeli yatırımlarını belirlemektedir. Bu yatırım avantajları da AKP’ye desteği gerekçelendirmektedir.

Bununla birlikte AKP-Saray-Rejimi Almanya’da hiç küçümsenemeyecek bir örgütlenmeye sahiptir. AKP-Saray-Rejimi kurulan federasyonlar, DİTİB camileri, ebeveyn birlikleri ve çeşitli derneklerle hem Türkiyeli göçmenler üzerindeki etkisini artırmakta, hem de Alman devletinin sunduğu katılım olanaklarıyla doğrudan Alman hükümetlerinin Türkiyeliler konusundaki muhatabı hâline gelmiştir. Oluşturulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı’nın sunduğu sosyal, kültürel, hukuki ve ekonomik desteklerle AKP’nin yurtdışı örgütleri kökleştirilmekte, Türkiye’den görevlendirilen imamlar, öğretmenler ve Federal Hükümetin tasdik ettiği gibi, Almanya’da faaliyet gösteren 8 bin MİT elemanı ile Türkiyeli göçmen kitlesi AKP-Saray-Rejiminin kontrolü altına

alınmaktadır. Rejim sağladığı burslar, Türkiye gezileri, mali teşvikler ve konsolosluk çalışmaları üzerinden özellikle göçmenlerin son kuşaklarını siyasi kısıpaca almıştır.

Sonuç itibariyle milliyetçi ve muhafazakâr Türkiyeli göçmenler gerek Alman gerekse de Türk devletinin istedikleri yöne manevra edebildikleri bir kitle hâline gelmişlerdir. Milliyetçi ve muhafazakâr Türkiyeli göçmenler aynı zamanda AKP-Saray-Rejiminin gönüllü lobiciliğini üstlenerek, rejimin iç ve dış politikalarını Alman kamuoyu nezdinde savunmakta ve Alman emperyalizminin Türkiye politikalarına destek çıkmaktadırlar. Hatta Kürt düşmanlığına varan ırkçılığın bu kesimler arasında Türkiye’de olandan daha yaygın olduğunu iddia edersek, yanılmış olmayız.

Devrimci-demokratik göçmen örgütleri, Almanya’da örgütlü Alevi dernekleri ve Kürt kurumları bu gelişmeye maalesef etkin bir yanıt vermekten uzaktırlar. Kısa süreli eylem birlikleri, tekil çıkarlara yönelik örgütsel yapılar, Alman devletinin teşviklerine göz diken “projecilik” anlayışı ve kendi kabuğuna çekilme, bu olumsuz gelişmeyi tersine çevirecek basiretli yaklaşımı gösterme olanaklarını kısıtlamaktadır. Nihâyetinde yüzünü işçi sınıfına dönen, enternasyonalist, antifaşist, antiemperyalist ve devrimci bir göçmen örgütlenmesi inşa edilmediği müddetçe, meydan “kurtlara” bırakılmaya devam edilecektir.

Karadeniz ısınırken...

19 Mart 2023

Stockholm Barış Araştırmaları Enstitüsü SIPRI tarafından geçenlerde açıklanan veriler dünya çapındaki silahlanmanın ne denli tehlikeli boyutlara ulaştığını bir kez daha gösterdi. Verileri incelediğimizde silah ihracatının emperyalist ülkeler için, iktisadi açıdan olduğu kadar Batının dünya çapındaki hegemonyasının sürdürülebilirliği açısından da yaşamsal önem taşıdığını tespit edebiliriz. Bu özellikle ABD emperyalizmi açısından geçerlidir. 2018-2022 yılları arasındaki zaman diliminde ABD bir kez daha birinci sırayı almış: Silah ihracatı toplamının yüzde 40'ı ABD tarafından karşılanırken, Rusya yüzde 16, Fransa yüzde 11, Çin Halk Cumhuriyeti yüzde 5,2 ve Almanya yüzde 4,2'lik oranlarla listedeki yerlerini alıyorlar.

Bu veriler Almanya askeri-sınai kompleksinin dikkatini çekiyor. Alman silah tekellerinin temsilcileri basına verdikleri demeçlerde, "SIPRI verileri silah ihracatındaki payımızın katlanarak artabileceği potansiyellere işaret ediyor" diyorlar. Nitekim Scholz hükümetinin silahlanma bütçeleriyle ilgili olarak aldığı her karar silah tekellerinin yönetim merkezlerinde şampanya patlatılarak karşılanıyor. Borsada silah tekellerinin hisse senetleri değerlerinin artmasına, örneğin Rheinmetall tekelinin DAX listesine girmesi ve defterlerine 2022 yılı sonu itibarıyla 26,6 milyar Euro'luk sipariş not etmesine üzülecek değil ya.

Aslına bakılırsa 1989/1990 karşı devriminden bugüne dek süren dönemi silah tekellerinin "Altın yılları" olarak nitelendirmek olanaklı. Sayısız ihtilaf ve silahlı çatışmalar, savaşlar ve işgaller, hammadde ve enerji kaynakları ile tedarik yollarının kontrolü üzerine oynan büyük kumar, nihâyetinde Ukrayna'da yürütülen vekalet savaşı genel olarak silah tekelleri için yeni ve neredeyse bitmeyecek kâr fırsatları yaratıyor. Dünya her geçen gün daha hızlı bir şekilde fitili yakılmaya hazır bir barut fıçısı hâline dönüşüyor.

Elbette 21. Yüzyıl'da barut fıçısının nükleer cephane olduğunu vurgulamaya gerek yok. Karadeniz üzerinde bir ABD dronunun düşürülmesinden sonraki gelişmeler, karşılıklı nükleer caydırıcılık politikalarının hâlâ etkin olduğunu ve emperyalist güçlerin tüm sert savaş retoriğine rağmen (şimdilik) kapsamı sınırlı olsa dahi nükleer savaştan çekindiklerini gösteriyor.

Ancak Karadeniz'deki olayın farklı bir boyutu var, ki bu boyut NATO ve Rusya arasındaki ilişkilerin daha da gerilmesine yol açabilir. Kırım'ı topraklarına katan Rusya Karadeniz hava sahası üzerinde egemenlik iddia ederken, ABD Karadeniz'i bir "NATO denizi" hâline getirmeye çalışıyor. Son yıllarda artan şekilde Karadeniz'de gerçekleştirilen NATO tatbikatları, Gürcistan'a yönelik yaklaşımlar, askeri dronlar ve savaş uçaklarıyla zorlanan sınırlar, ABD ve NATO'nun Rusya'yı Karadeniz'de de sıkıştırmaya çalıştıklarının kanıtıdır.

Nihâyetinde NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesinin, Balkanlar-Kafkaslar-Ortadoğu Üçgeninde ihtilaf ve çatışmaların körüklenmesinin ve Karadeniz ülkelerinde "renkli devrimler" peşinde koşulmasının Rusya'nın kuşatılma stratejisinin bir parçası olduğu burjuva medyasında dahi ifade edilmektedir. Örneğin Alman FAZ gazetesine göre Ukrayna savaşında "asıl söz konusu olan sadece Ukrayna değil, Avrupa ve Asya sınırındaki stratejik önem taşıyan Karadeniz'e serbest ulaşım"dır".

Burjuva medyasında böylesine açıklıkla itiraf edilen gerçekler Avrupalı silah tekellerinin iştahını kabartıyor. Ve görüldüğü kadarıyla – ki silah tekellerinin konvansiyonel cephanе üretimini artırmayı kararlaştırmaları bunu gösteriyor – Karadeniz suları orta vadede daha da ısınacak.

Karadeniz sularının ısınmasından doğrudan etkilenecek olan ülkelerden birisi şüphesiz Türkiye'dir. Aslına bu Türkiye egemenleri açısından hayli çetrefilli bir mesele. Bir taraftan ülkenin NATO üyesi olması, diğer taraftan Rusya ile olan stratejik ilişkilerin karmaşıklığı ve Türkiye'nin kendi yayılmacılık politikası açısından taşıdığı önem Türkiye karar vericilerinin Karadeniz'deki gelişmelere nasıl yaklaşacakları sorusunu gündeme getiriyor. AKP-Saray-Rejiminin politikaları biliniyor. 14 Mayıs sonrası oluşacak olası yeni iktidarın hangi çizgiyi takip edeceğini zaman içerisinde göreceğiz ama, farklı davranacaklarını gösteren bir emare yok.

Çok kutuplu dünyaya doğru

26 Mart 2023

ABD Temsilciler Meclisi'nde 2024 savunma bütçesinin 842 milyar dolara çıkartılması için konuşan ABD Genelkurmay Başkanı Mark Miley, Biden yönetiminin savaş retoriğinin aksine, "Rusya ve Çin ile askeri çatışmanın kaçınılmaz olduğunu" söyledi. Ama hemen peşinden de "böyle bir savaşı engellemek için ABD ordusu dünyanın en güçlü ordusu kalmalıdır" diye ekledi. ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin ise aynı toplantıda savunma bütçesinin yükseltilmesinin temel nedeninin "Çin Halk Cumhuriyeti ile olan stratejik rekabetimizdir" dedi.

ABD askeri-sınai kompleksinin bu iki önemli temsilcisinin Rusya ve Çin değerlendirmelerinin gerçeğe yakın olduğunu söylemek gerekiyor. Çünkü ABD'nin dünya çapındaki hegemonyasını tehdit etmekte ve çok kutuplu bir dünya oluşturmak üzereler. Geride bıraktığımız hafta Moskova'da bir araya gelen Putin ve Xi Jinping Batının politikalarına enerji, ekonomi ve askeri alanlarda daha güçlü iş birliğine girme kararıyla yanıt verdiler. Sahiden de iki ülke arasındaki iktisadi ilişkilere baktığımızda aralarındaki ticaretin son on yılda iki katına çıktığını görebiliriz. Xi Jinping iki ülke arasındaki ticaret hacminin 200 milyar dolara çıkmasından duyduğu memnuniyeti defalarca dile getirdi zaten. İki ülke arasında Salı günü imzalanan Rus-Çin Yatırım Programının hacmi 165 milyar dolar ve hâlihazırda aralarındaki ticaretin üçte ikisi Ruble ve Yuan üzerinden hallediliyor.

Aynı şekilde 2019 yılında tamamlanan "Sibirya Gücü 1" adlı boru hattından Çin'e aktarılan Rus doğal gazının iki katına çıkartılması için görüşmeler sürüyor. Moğolistan üzerinden geçecek olan "Sibirya Gücü 2" boru hattının Çin'e yılda 50 milyar metreküp doğal gaz aktarması planlanıyor. Bununla birlikte Rus petrolünün de artan biçimde Çin'e ihracatı söz konusu.

Enerji alanındaki iş birliğinin yanı sıra, örneğin otomotiv sektöründe de gelişme var. Çinli otomotiv şirketleri şimdiden Rusya'daki araç piyasasının üçte birini ellerinde tutuyor ve özellikle Alman otomotiv devlerinin yerine geçiyorlar. Batı yaptırımlarını artırdıkça Rusya ve Çin arasındaki ticaret hacmi o oranda artıyor.

Putin ve Xi Jinping iki ülkenin stratejik iş birliğinin de yoğunlaştırılmasını kararlaştırdılar. İmzalanan anlaşmalar Rus ve Çin ordularının ortak askeri tatbikatlarını, karşılıklı yardımlaşmayı ve silah-askeri teçhizat alımını içeriyorlar. Askeri anlaşmaları imzalayan Putin ve Xi Jinping bu stratejik iş birliğinin Batının zayıflamakta olan küresel üstünlüğünü aşmanın adımları olduğunu vurguladılar.

Biden yönetimi bu yüzden iki liderin Moskova zirvesini "Rusya ve Çin değerlere dayalı uluslararası düzeni yeniden şekillendirmek istiyorlar, buna izin vermeyeceğiz" diyerek yorumladı. Washington bu nedenle müttefikleri Almanya ve Japonya'nın daha sıkı askeri iş birliğine girmeleri için baskısını artırıyor. Zaten Japonya uzun zamandır yeniden militarize olma çabalarını hızlandırmış ve savunma bütçesini iki katına çıkartarak, silah üretimini artırmıştı. Japon Başbakanı Fumio Kishida'nın gene Salı günü Kiev'i ziyaret ederek, Ukrayna rejimine destek sözü vermesi ve aynı gün Britanya'nın Ukrayna ordusuna zenginleştirilmiş Uran maddesi içeren tank mermileri vereceğini açıklaması, II. Dünya Savaşı'nda Almanya ve Japonya'nın meşum rollerini anımsayan Moskova'da alarm zillerinin çalmasına neden oldu.

O açıdan Xi Jinping'in Moskova ziyareti Putin yönetimi için önemli bir destek anlamına gelmektedir. Kaldı ki Çin, örneğin en son kadim düşmanlar Suudi Arabistan ve İran arasında

diplomatik ilişkilerin yeniden başlatılmasında arabuluculuk yaparak uluslararası arenada etkin bir aktör olduğunu kanıtlamıştı. Batılı ülkelerin haricinde çok sayıda BM üyesi ülkenin övgüsünü alan Çin, Ukrayna konusunda geliştirdiği barış girişimi ile de övgü alıyor. Bu girişim gerçekleştirilirse, Suudi Arabistan-İran yakınlaşmasından çok daha büyük bir başarı olarak görülecektir. ABD ve müttefikleri ise bu barış girişiminin başarısız olması için ellerinden geleni yapıyorlar. Öyle ya da böyle, dünya çapında denizler ısınır, nükleer savaş tehlikesi artarken, aynı zamanda çok kutuplu bir dünya da oluşmak üzere. Ve Çin şüphesiz bu kutupların en önemlisi olmaya aday.

Paskalya Yürüyüşleri

2 Nisan 2023

Bugün Hristiyan alemi için anadili Süryanice olan “Nasıralı İsa’nın” yeniden dirilişini sembolize eden Paskalya bayramı veya “Diriliş Yortusunun” ilk günü. Paskalya dini bir bayram olmasının yanı sıra, geleneksel barış yürüyüşlerinin de bir sembolüdür. İlk kez 1958’de Londra’da gerçekleştirilen ve nükleer savaş karşıtlığını kitlesel hâle getiren Paskalya Yürüyüşleri, Almanya’da da 1959’dan bu yana her yıl gerçekleştiriliyor. 2023 Paskalya Yürüyüşleri Almanya’nın 110 kent ve kasabasında on binlerce barışseverin katılımıyla bugünden itibaren gerçekleştirilecek.

Almanya barış hareketi Rusya’nın Ukrayna’ya karşı “özel operasyon” olarak başlattığı ve hâlen Batının vekalet savaşı olarak devam eden savaşıyla birlikte yoğun tartışmaların yarattığı ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmıştı. Hatta burjuva basını geçen yıl neredeyse Almanya barış hareketinin “cenazesini kaldıracaktı”. Ancak egemen siyasetin “Putin sevenler”, “Rusya’nın beşinci kolu olanlar” ve “21. Yüzyıl’ın gerçeklerini göremeyen dinazorlar” olarak karaladığı barış severlerin çabasıyla savaş karşıtlığı Almanya toplumunda yeniden etkin bir yer alabildi. Böylelikle hizaya getirilmeye çalışılan “vatan cephesi” militaristleri küpe bindirmeye devam etti.

Aslına bakılırsa egemen siyaset belirli bir süre barış hareketinde kafa karışıklığı yaratmayı becerebilmişti. Doğru, Almanya barış hareketinin homojen bir yapıya sahip olmaması, aksine devrimci ve demokrat, sol liberal, sosyalist ve komünist grup ve partilerden, çeşitli girişimlere ve sendikalardan irili ufaklı kilise barış gruplarına kadar binlerce gruptan oluşması, ortaklaşma zeminini bulmayı her zaman zorlaştırıyordu. Ancak barış hareketi her defasında, ki burada Alman komünistlerinin basiretli çabalarını anmak gerekiyor, kitleleri ortak talepler etrafında sokaklara dökmeyi başardı.

Bu yılki Paskalya Yürüyüşleri “Savaşları sonlandıralım – Barışı kazanalım” şiarı altında yapılıyor ve egemen siyasete küçümseyemeyeceği bir yanıt veriyor. Barışseverler taleplerini salt güncel Ukrayna savaşı çerçevesinde değil, savaşların tarihsel bağlantıları ve yayılmacılık politikaları ile genel bir bağlama oturatarak ifade ediyorlar. Bu talepleri egemen siyasete alternatif bir siyasi program olarak da okumak gerekiyor. O nedenle bazı noktaları kısaca burada alıntılanmak isteriz:

“(…) Güçlünün hukukuna dayanan siyasetin insanlığın ivedi sorunlarını çözmediğine tanık oluyoruz. Bu siyaset üçüncü bir dünya savaşının nükleer silahlarla başlatılma tehlikesini artırıyor. O nedenle görüşme sonucu çözümler ve çok kutuplu bir dünya barış düzeni için talepler güçlendirilmelidir. Sivil ve uluslararası alanda dayanışmacı olan bir siyasete ihtiyacımız var.

“(…) Federal Parlamento çoğunluğu savaşı uzun zamandır planlanan ve Almanya’nın dünya çapında en yüksek silahlanma bütçelerinden birisine sahip olmasını sağlayacak bir silahlanma programı için gerekçe olarak kullanıyor. Bilhassa nükleer silah taşıyan uçakların alınma girişimi, Soğuk Savaş döneminden daha yüksek olan nükleer savaş tehlikesini artırıyor. Almanya’nın dış politikadaki güç kazanma adımları da dünya çapında istikrarsızlığa neden oluyor. Baskı, sömürü ve yeni savaşlar silah tekellerinin devasa kârlarının sonuçlarıdır.

“(…) Paskalya yürüyüşçüleri olarak taleplerimiz şunlardır: Ukrayna’da hemen ateşkes ve ortak güvenlik için görüşmelere başlanması; Silah verilmesinin hemen durdurulması; Almanya’nın silahlanmasından vazgeçilip, bu bütçelerin eğitim ve sosyal alanlara aktarılması; Avrupa’ya yeni orta menzilli nükleer roketlerin yerleştirilmesinden vazgeçilmesi ve bunlar için Wiesbaden’de öngörülen

ABD Ana Karargahının kapatılması; Federal Hükümetin BM Nükleer Silah Yasağı Antlaşması altına imza atması ve Büchel'deki ABD nükleer silahlarının geri çekilmesi; Geniş uluslararası iş birliğiyle iklim korunması ve küresel adaletin sağlanması!"

Alman barış severler bu yılki Paskalya'da Nasıralı İsa'nın "Yoksullar, acı çekenler, uysallar, adalete susayanlar, merhametliler ve barış sevenler azizdir" sözlerini egemenlerin etine bir diken gibi batırıyor, yayılmacı siyasete itiraz ediyor, adeta yeniden diriliyorlar.

Seçimlere dair bazı anımsatmalar

9 Nisan 2023

Öncelikle bir özür ile başlamamız gerekiyor. Geçen haftaki yazımıza Paskalya Bayramının ilk günündeyiz diye başlamıştık. Yanlış tarih dikkatli okurların gözünden kaçmadı tabii ki. Elbette bu bir gerekçe değil, ama geçen haftaki yazıyı sahiden bugün için kurgulamıştık. Acelemize geldi, yanlış tarihte yayınlandı. Bu nedenle okurdan özür dileriz. Uyarıda bulunan okurlara da teşekkür ederiz.

Aslında geçen hafta 14 Mayıs Cumhurbaşkanlığı ve TBMM seçimlerine değinmek ve sosyalistlere, bilhassa TİP’li yoldaşlarımıza bazı anımsatmalarda bulunmak istiyorduk. Bugüne nasip oldu ve TİP Genel Başkanı Erkan Baş yoldaşın “İleri Haber” sayfasındaki 3 Nisan tarihli yazısına da değinebilme fırsatını bulduk.

14 Mayıs seçimlerinin normal bir yanı yok. Koşullarını, karşı karşıya bulunulan sorunları ve ortaya çıkan kimi fırsatı Türkiye’de yaşayan ve mücadele edenler biz Avrupa’dakilerden çok daha iyi biliyorlar. O açıdan sosyalistlere burjuva iktidarına ve burjuva muhalefetine karşı yaklaşımlar, burjuva parlamentosundaki çalışmalar veya beklenen restorasyon konusunda akıl verme gibi bir düşüncemiz olmadığını belirtmeliyiz. Aynı şekilde burjuva medyasında gerçekleştirilen tartışma programlarında kimi zaman (Erkan Baş’ın deyişiyle) “kastını aşan ifadeleri” doğal bulduğumuzu ve ortaklaşma için önem taşımadığını düşündüğümüzü vurgulamalıyız. Ancak bazı söylemler, özellikle uzun süredir tekrarlananlar bilince yerleşik bir yaklaşımın tercümanı olduğundan, eleştiri-özeleştiri mekanizması temelinde ele alınmalıdır.

Örneğin “Biz sosyalistler ve Kürtler” diye başlayan her cümle, ki bunu Kürt olmayan bir komünist olarak vurgulama gereği görüyoruz, incitici olduğu kadar, yanlış bir tespittir. Gültan Kışanak’ın son yazısında belirttiği gibi, TİP meclisteki yegâne sosyalist parti değildir. Tüm eksikliklerine ve yarattığı toplumsal beklentinin gereğini henüz tam yerine getirememesine rağmen, Emek ve Özgürlük İttifakı Kürdistanlı ve Türkiyeli komünist, sosyalist, devrimci ve yurtseverlerin ezici çoğunluğunun ortaklaştığı bir çatıdır.

Erkan Baş’ın “Birlikte direndik, birlikte kazanacağız” başlıklı yazısının ise, şüphesiz iyi niyetle kaleme alındığını, ama hayal kırıklığı yarattığını vurgulamalıyız. Bir kere iyi niyet sosyalist partilerin stratejilerini belirlemek için yeterli bir gerekçe değildir. “Cehenneme giden yolların iyi niyet taşları ile döşeli olduğu” komünist ve sosyalistlerin unutmaması gereken bir gerçektir. Kaldı ki komünist ve sosyalistlerin ezilen ve sömürülen sınıflara karşı olan sorumlulukları salt milletvekili sayısına indirgenemeyecek derecede büyüktür.

Kanımızca Türkiyeli sosyalistlerin komünist ve sosyalist geleneklerin tarihinden alabilecekleri çok sayıda önemli dersler vardır. Örneğin Alman solunun vardığı nokta: egemen siyasete eklemlenme çabaları reformist solu ‘NATO soluna’ dönüştürmüş, en son Sol Partili bir Eyalet Başbakanının “Putin, Hitler’in başladığı işi bitiriyor” lafıyla teslimiyetini ilân ettirmiştir. Parlamenter kretenizm sosyalistler için her zaman büyük bir risktir. Bir örnek daha: TİP 4 Nisan’da “NATO’ya hayır” açıklamasını yapar, “Medya Savunma Alanlarında NATO ile savaştığını” söyleyen bir gelenek varken, TİP’li ve HDP’li vekiller “Finlandiya’nın güvenlik politikalarını meşru görme” gerekçesiyle mecliste Finlandiya’nın NATO üyeliğini onaylayan oturumda sessiz kalarak, egemen siyasete eklemlenmişlerdir. İşte bu tavır salt parlamentarizme ağırlık vermenin bir sonucudur.

Uzun lafın kısıası; TİP’li yoldaşlarımız elbette kendi stratejilerini kendileri belirleme hakkına sahipler. Ancak “Kendi logomuzla” kararlarını açıklayabilmek için getirdikleri tüm gerekçelere rağmen, kendilerini bir türlü anlatamadıklarını da düşünmelidirler. Kanımızca sosyalist bir partinin parlamentoda milletvekili hesabına, tekil çıkarlara yoğunlaşmak ve ortaklaşmaya zarar veren gereksiz tartışmaları tetiklemek yerine sosyalist politikanın ABC’sine, yani sokağın ve sınıfın gücünü kazanmaya, ezilen ve sömürülenlerin örgütlülüğünü genişletmeye ve Demokratik Cumhuriyet programını gerçekleştirecek mücadeleyi örmeye yoğunlaşması daha doğru bir karar olacaktır.

Yurt dışındaki seçmenlere dair...

16 Nisan 2023

Uzun yıllardır Brüksel’de yaşayan ve Avrupa’daki Kürdistanlı ve Türkiyeli göçmenlerin gerçek durumlarını iyi tanıyan sevgili Doğan Özgüden 10 Nisan 2023 tarihli yazısında yurt dışından seçimlere katılanlarla ilgili önemli bilgiler vermişti. Doğan ağabey yazısına “Yurt dışındaki seçmenin sol duyulu seçimi...” başlığını atmıştı. Biz de o yazısına ek olarak bazı bilgiler paylaşmak ve yurt dışındaki seçmenin Almanya örneğinde neden ağırlıklı olarak AKP’yi seçtiğini irdelemek istiyoruz.

Bilindiği gibi 24 Haziran 2018 seçimlerinde Almanya’da AKP’ye yüzde 55, CHP’ye yüzde 15,4, HDP’ye yüzde 14,6 ve MHP’ye yüzde 8,3 civarında oy çıkmıştı. Her defasında olduğu gibi, ardından “Türkiye’de sağcı, Almanya’da solcu” efsanesi tekrarlandı. Aslına bakılırsa bu söylem göçmenlerin toplumsal gerçekliği ile hiçbir alakası olmayan boş bir söylem, bir göç efsanesidir. Neticede Türkiyeli göçmenler de – ister Alman ister Türk vatandaşı olsunlar – siyasi tercihlerini sınıfsal konumlarına göre belirlemektedirler.

Şöyle açıklayalım: Türkiyelilerin büyük bir kesimi 1960 veya 1970’lerde olduğu gibi fabrikaların yakınlarındaki barakalarda veya kentlerin gettolarında ikamet etmek yerine ya daha varlıklı mahallelerde ya da banliyölerdeki müstakil evlerinde yaşamaktadırlar. Hâlihazırda Türkiyeli işçilerin önemli bir kesimi Alman işçi sınıfı içindeki çekirdek kadroların oluşturduğu “imtiyazlı kesimler” arasında yer almakta ve artan sayıda kendi işyerleri veya şirketlerini kuranlarla birlikte Almanya toplumunun orta katmanlarına katılmışlardır.

Sınıf atladıkları hissinde olan bu göçmenler “nöbetleşe yoksulluk” bağlamında gettoları mültecilere ve yoksul kesimlere bırakmışlardır. Tabii, Kürdistanlı ve Türkiyeli göçmenler arasında yoksullar yok değildir, ancak bu oran Almanya’daki ortalamadan farklı değildir. Nihâyetinde çoğunluğu oluşturan muhafazakâr Türkiyeliler siyasal tercihlerini Almanya’da ve Türkiye’de muhafazakâr partilerden yana kullanmaktadırlar.

AKP’ye bu denli yüksek destek çıkmasının bir nedeni de Türkiyelilerin gelir ve varlık durumlarıdır. AKP-Saray-Rejiminin neoliberal politikaları sonucunda TL’nin değer kaybetmesi, orta ve uzun vadeli yatırımlarını Euro bazında yapan göçmenler açısından önemli avantaj olarak görülmekte ve AKP’ye desteği gerekçelendirmektedir.

Bununla birlikte AKP Avrupa’da güçlü bir örgütlenmeye sahiptir. Gerek 1980 sonrası başlatılan lobileştirme çalışmaları, DİTİB camileri, dernekler, gerekse de konsolosluklar ve AKP yanlısı federasyonlar üzerinden Türkiyeliler arasındaki etkisini artıran AKP-Saray-Rejimi, aynı zamanda Alman devletinin desteğinden de yararlanmaktadır. “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı” olanaklarıyla AKP’nin yurt dışı örgütlenmesi kökleştirilmekte, imamlar, öğretmenler ve sekiz bin MİT elemanı ile Türkiyeli göçmen kitlesi rejimin kontrolü altında tutulmaktadır. AKP-Saray-Rejimi her türlü olanağı kullanarak, özellikle Türkiyelilerin son kuşaklarını siyasal ve kültürel kısıp almıştır.

Sonuç itibarıyla Türkiyelilerin büyük bir kesim Alman ve Türk devletlerinin istedikleri yöne manevra edebildikleri bir kitleye dönüşmüş, muhafazakâr-milliyetçi Türkiyeliler AKP-Saray-Rejiminin gönüllü lobiciliğini üstlenerek, rejimin iç ve dış politikasını savunur hâle gelmişlerdir. Bu bağlamda

Almanya'daki muhafazakâr-milliyetçi Türkiyeliler arasındaki Kürt düşmanlığının Türkiye'dekinden daha fazla olduğunu söylersek, yanlış tespit yapmış olmayız.

Hâlihazırda Emek ve Özgürlük İttifakına destek vermek için bir araya gelen ve şüphesiz özverili, angaje ve yoğun çalışma yapan devrimci-demokratik göçmen örgütleriyle Almanya'daki Alevi ve Kürt kurumları açıkçası bu gelişmeye etkin bir yanıt vermekten uzaktırlar. Kısa süreli eylem birlikleri, “projecilik” anlayışı ve kendi “uzayında” kendine yetme yaklaşımı bu olumsuz gelişmeyi tersine çevirecek basireti gösterme olanaklarını kısıtlamaktadır. Göç gerçeğini çalışmalarının merkezine alan, enternasyonalist, antifaşist, antiemperyalist ve devrimci-demokrat anlayışlı bir göçmen örgütlenmesi ile sürece müdahale edilemediği müddetçe meydan “kurtlara” bırakılmaya ve AKP desteği artmaya devam edecektir.

Erol Katırcıoğlu'na...

23 Nisan 2023

Köşedaşımız Erol Katırcıoğlu son yazılarında “radikal demokrasi” ve sosyalizm bağlamında düşüncelerini tartışmaya açmış. Son yazısında da “radikal demokrasiyi çağımız sosyalizmi” diye adlandırmasının “kimilerinin hoşuna gitmediğini” belirtiyor ve “sol” kesimlerde de “anlamakta zorlanılan konularda düşünme yerine inanma” yaklaşımının yaygın bir durum olduğunu yazıyor. İnanmaktan bahsedeceksek, Marksist-Leninist dünya görüşüne sahip bir fert olarak tartışmalarda genellemelerden kaçınılması gerektiğine inandığımızı belirtmeliyiz. Okurlarımız “seçimler kapıdayken tartışmanın sırası mı” diyebilirler. Önemli bir süreçten geçtiğimiz doğru, ancak birbirlerine yakın duranlar, belirli bir hedef için ortaklaşanlar aynı zamanda eleştiri-özeleştiri mekanizmasını işleterek tartışmaları mücadele için yol gösterici, zihin açıcı hâle getirebilirler. Ortaklaşanlar karşıtları ile mücadele ederken aynı anda birbirlerini eleştirebilmelidirler de. Marx'ın dediği gibi, “her şeyden şüphe ederek” düşünenin ve doğruyu bulmanın yoludur eleştiri ve özeleştiri.

Bu girizgahtan sonra sonda söyleyeceğimizi başta söyleyelim: Radikal demokrasi sosyalizm değildir. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet kaldırılmadan, yaşamın her alanını ticarileştirip sermaye birikiminin boyunduruğu altına alan, “insanı esirleştirilmiş, sömürülen ve hor görülen bir varlık hâline getiren koşullar” alaşağı edilmeden ve en önemlisi iktidar devrim ile ezilen ve sömürülen sınıfların eline geçmeden sosyalizmden bahsedemeyiz – parlamenter demokrasinin en katılımcısı oluşturulmuş, en geniş haklar verilmiş olsa dahi. Bu bir inanç meselesi değil, tarihsel sürecin olgularla kanıtlanmış bilimsel gerçeğidir. Tam bu nedenle devrimcilerin, sosyalistlerin ve komünistlerin “adanmışlığı” naif bir inanca değil, bilime dayanmaktadır. Kaldı ki komünistler olarak tek doğru ve gerçeğin tapusunun elimizde olduğunu iddia etmedik, etmiyoruz. O yüzden Paris Komününden Ekim Devrimine ve bugüne dek gerçekleştirilen tüm sosyalizm deneylerini hataları ve sevaplarıyla sahipleniyor, başarı ve yenilgilerinden öğrenmeye çalışıyoruz.

Sayın Katırcıoğlu çağımız kapitalizminin emek-sermaye çelişkisi yanında başka çelişkileri de ürettiğini belirtiyor. Doğru, buna bir itirazımız yok. Biz kapitalist üretim tarzından önce de var olan ve sosyalizmde de var olabilecek kimlik çelişkilerinin kapitalizm koşulları altında, ama emek-sermaye çelişkisinin sadece sosyalizmde çözülebileceğini düşünüyoruz. O açıdan milliyetler sorununun çözülmesinin, yani Kürt halkının ayrılmak dahil kendi kaderini tayin etmesinin burjuva demokrasisi koşulları altında da olanaklı olduğunu söylüyoruz.

Geleceğin sosyalizminin ise, emek-sermaye çelişkisini aşmasının yanı sıra, patriyarkayı yıkmadan, en geniş demokrasiyi sağlamadan, herkesin kaderini kendisinin belirleyeceği ve ekolojik yaşamın kurulacağı koşulları yaratmadan muzaffer olamayacağına eminiz. O nedenle günümüz mücadelelerinin “Class-Race-Gender” bütünselliği içerisinde yürütülmesinin zorunlu olduğunu, Demokratik Cumhuriyetin kurulmasının sosyalizm mücadelesinin önünü açacağını ve ezilen ve sömürülen sınıfların demokrasi taraftarı toplumsal kesimlerle ortaklaşmaları için çaba göstermemiz gerektiğini düşünüyoruz.

Kürdistan ve Türkiye'nin içinde bulundukları günümüz koşulları parlamenter demokrasinin, kuvvetler ayrılığı ilkesinin ve hukukun üstünlüğünün tesis edilmesini en ivedi görevimiz hâline getirmişlerdir. Bu görevin yerine getirilmesi için farklı toplumsal direniş ocakları arasında köprüler kurulması, ortak hedefler doğrultusunda ortaklaşılması ve salt seçimlerle değişim olmayacağı

gerçeğinden hareketle 15 Mayıs'la birlikte parlamento içi ve parlamento dışı mücadelenin birleştirilerek en geniş toplumsal tabana yayılması sağlanmalıdır.

Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimciler, sosyalistler ve komünistler tüm farklılıklarına ve elbette tüm hatalarına rağmen bu ivedi görevin yerine getirilmesi için özverili ve basiretli çabayı vermektedirler. Demokratik Cumhuriyet kurulana, patriyarka yıkılana ve milliyetler sorunu çözülene dek ortak mücadelenin gereğini yerine getireceğimizden kimsenin şüphesi olmamalıdır. Aynı şekilde varlık nedenimiz olan sosyalizm mücadelesine de devam edeceğimizden şüphe duyulmamalıdır. Çünkü bu bir inanç değil, düşüncelerimizin sonucudur.

Almanya'nın yeni sağı: Yeşiller

30 Nisan 2023

Alman Yeşiller partisinin dönüşümü tamamlandı. Ama bu transatlantikçi şahinler sadece kendi partilerini dönüştürmekle kalmadılar. Aynı zamanda egemen siyasetin ve emperyalist Alman devletinin belirleyici koordinatlarını da dönüştürdüler. Emperyalist yayılcılığı “değerlere dayalı uluslararası düzeni korumak”, militarizm ve silah tekellerinin çıkarlarını savunmayı “insan ve kadın hakları için feminist dış politika”, sermaye lehine atılan adımları “iklim koruması ile rekabet yetimizi güvence altına alan iktisat politikası” veya küresel hegemonya sağlama çabalarını “demokrasi ittifakının barış misyonları” olarak, kulağa hoş gelen, ama asıl özü değiştirilmiş söylemler hâline getirenler Yeşiller oldu ve bürokrasiyle diğer burjuva partileri de aynı söylemi kullanmaya başladılar.

Yeni Alman sağı, aynı eski milliyetçi-muhafazakâr sağ veya ırkçı-faşist akımlar gibi, sermaye çıkarlarınınca yönlendirilmektedir. Alman sermaye fraksiyonları arasındaki çıkar çelişkileri, genel olarak sermayenin kendi öncülüğünde olanaklı olan en geniş toplumsal mutabakatı sağlamak için yeni toplumsal müttefikler aramasına neden olmuştu. Bunun sosyo-ekonomik çerçevesini üretim süreçlerindeki değişimler belirlemektedir. Örneğin robotik, nano, bilişsel teknolojiler, eklemeli üretim işlemleri ve yapay zekâ gibi yeni teknolojiler üretim süreçlerini şimdiye dek görülmemiş hızda değiştirmektedirler. Değişim ise büyük bir sermaye birikimine – ki Corona döneminde kapitalist devletlerin buna nasıl masif bir destek verdiklerini gördük – neden olmuştur. Birikim fazlasının yol açtığı krizler bilindiğinden, değinmemize gerek yok. Bu nedenle Alman sermayesi uzun zamandır egemenliğinin meşruiyetini sürdürebilir kılmak için yeni ideolojik temel arayışındaydı ve dışlayıcı, açık ırkçı, milliyetçi ve faşizan ideolojilerin, çoklu kriz dönemlerinin zorlaştırdığı toplumsal rıza üretimine yetersiz kaldığını fark etmişti.

İşte tam da bu nedenle otoriter karakteriyle sermaye çıkarlarına hizmet eden Alman devleti, “Political Correctness” anlamında fanatik olmayan, kapsayıcı görünümde ve “dünyanın iyileştirilmesini hedeflediğini” iddia eden, ama uyguladığı siyasetle toplumun büyük bir çoğunluğunu iktisadi, siyasi, kültürel ve toplumsal yaşamdan dışlayacak bir iktidara ihtiyaç duymaya başladı. Nitekim 1998’de kanıtladıkları gibi, otoriter neoliberalizme kolayca eklenen Yeşillerin biçilmiş kaftan oldukları görüldü.

Bugün ise Yeşiller, aynı 1999’da Yugoslavya savaşını olanaklı kıldıkları ve 2003’te Almanya’nın savaş sonrası tarihinin en büyük sosyal hak kısıtlamasının gerçekleştirilmesinde olduğu gibi, muhafazakâr partilerin uygulamaya sokmakta zorlandıkları tüm saldırgan politikaların gerçekleştirilmesine katkı sunmakta, hatta öncülük etmektedirler. Dahası ortağı oldukları federal ve eyalet hükümetlerinde faşist terör örgütü NSU araştırmalarını engellemektedirler. Örneğin Hamburg’ta NSU araştırma komisyonu kurulmasını isteyen karar tasarısına onay veren bir Yeşiller milletvekili meclis grubundan aforoz edildi. Yeşiller ortakları SPD ve CDU ile, ırkçı-faşist AfD gibi, faşist terör örgütü bağlantılarının açığa çıkmasını engellediler. 2021’de de Hessen’de NSU dosyalarının kamuoyuna açıklanması CDU-Yeşiller hükümetince engellenmişti.

Kendilerini önceleri pasifist, özgürlükçü veya solcu diye tanımlayanların süreç içerisinde savaş kışkırtıcısı, sermaye taraftarı ve yasakçı zihniyet temsilcisine dönüşmelerinin niyet veya soyut değerlerle alakası yoktur. Aksine bu, tarihin gidişatının sınıf çıkarlarınınca belirlendiğini kanıtlamaktadır. Yeşiller, toplumsal tabanları olan ve kitlesel yoksullaşmadan faydalanan varlıklı kesimlerin sınıf çıkarlarını

temsil etmektedirler. Yeşillerin savundukları politikanın içeriği artık tamamıyla sağcı pratiğin tüm karakteristik yanlarını taşımaktadır. Yeşillerin “liberal demokrasisi” ve “değerler birliği” emperyalist saldırganlığa ve yayılmacılığa giydirilmiş yeni bir elbiseden başkası değildir.

Sonuç itibariyle, emperyalizmin yeşili (veya Alman ordusunun üniforma rengi olan zeytuni) Almanya’nın yeni sağının rengi olmuştur.

1 Mayıs ve Alman sendikaları

7 Mayıs 2023

Toplam 45,6 milyon insanın sosyal sigortalı istihdam edildiği ve bunların yaklaşık 5,7 milyonunun birlik sendikalarında örgütlü olduğu Almanya’da 398 kentte gerçekleştirilen 1 Mayıs etkinliklerine 288 bin kişi katıldı. Alman Sendikalar Birliği DGB’den bağımsız ve Berlin’de geleneksel olarak akşamları düzenlenen “Devrimci 1 Mayıs” ise, farklı sosyalist, devrimci ve komünist kümelerden en az 15 bin kişi ile gerçekleştirildi. 1949 sonrasında Alman devletine koopte edilmiş olan Alman sendikalarının “1 Mayıs’ı” – göçmen derneklerinin belirgin etkisi sayesinde – salt yenilip içilen festivallere indirgenmiş durumda.

Aslında güncel uyarı grevlerinin sermaye ve devlet üzerindeki baskıyı artırdığı ve yaşam koşullarının kötüleşmesi nedeniyle egemen siyasete yönelik toplumsal hiddetin yaygınlaştığı bir dönemde sendikaların daha mücadeleci ve kitlesel 1 Mayıs eylemleri örgütlemeleri beklenirdi. Ancak Almanya işçi sınıfının imtiyazlı kesimlerinin çıkarlarına yoğunlaşmış ve aparatları “müşteri hizmeti veren” bürokrasiye dönüştürmüş olan sendika yönetimleri “sosyal partnerlik” çizgisinden fire vermeden, tekdüze eylemler düzenlemeye devam ettiler.

Halbuki Alman devleti 1 Mayıs etkinliklerine her zamankinden kitlesel polis gücüyle – hem de tam teçhizatlı özel birliklerle – refakat ederek, çıkarlarını temsil ettiği Alman sermayesinin örgütlü işçi sınıfından hâlâ ne denli korktuğunu gösteriyordu. Ama DGB yönetimi Koblenz’deki merkezi eylemde işçilerin yuhaladığı Scholz’a destek çıkmaktan başka bir şey yapmadı. O açıdan Alman faşizminin sendikaları yok edişinin 90’ıncı yıldönümünün arifesinde DGB’nin böylesi bir teslimiyet resmini sergilemesi üzücüydü.

“Kırılmamış dayanışma” şiarı altında gerçekleştirilen etkinlikler hem dayanışmanın neredeyse sönümlendiğini hem de Alman sendikalarının ezilen ve sömürülen sınıfların çıkarlarını savunmaktan son derece uzaklaştıklarını kanıtlamaktadır. Alman sendikalarının “dayanışma” anlayışı ne sınıf dayanışması ne de gerçek anlamda toplumsal dayanışma ile alakası olmayan bir “bakım” ilkesine indirgenmiş anlayıştır. Dahası, sömürülen ve sömüren sınıflar ile bunlar arasındaki uzlaşmaz çelişki ortadan kaldırılmış, imtiyazsız bir toplum oluşturulmuş gibi, herkesin “dayanışması” söylemiyle teslimiyet dayatılmaktadır. Sanki nüfusun yüzde 16’sı yoksulluk sınırında yaşamıyormuş, demokratik ve sosyal haklar budanmamış, reel ücret kayıpları art arda rekorlar kırmamış, sermaye birikimi küçük bir azınlığın elinde yoğunlaşmamış, militarizm yaşamın her alanını boyunduruk altına almamış, Almanya nüfusunun yüzde onunu oluşturan göçmen ve mülteci kitlesi her türlü yurttaşlık hakkından mahrum bırakılmamış gibi...

Alman sendikalarının “sosyal partnerlik” politikası ve salt elde olanı korumaya yönelik direniş stratejileri çalışan sınıfların bölünmüşlüğüne engelleyemediği gibi, ücretlendirme ve çalışma koşullarına yönelik sermaye saldırılarını da geri püskürtememektedir. Sendikalar, özellikle büyük işletmelerdeki yüzde 90’ları aşan örgütlülükleri ve ellerinde tuttıkları işyeri işçi temsilcilikleriyle güçlü baskı mekanizmalarına sahip olmalarına rağmen, egemen siyasetin ehlileştirilmiş ortakları olmaktan ileri gidememektedirler.

Sendika yöneticileri, 1970’lerde gerçekleştirilen büyük grevler ve direnişlerle elde edilen yasal kazanımlar sonucu uluslararası tekellerin denetim kurullarında görev yapmaktadırlar. Ancak orada

işşilerin çıkarlarını korumak yerine, tekellerin kârlılığını ve üretkenliklerini artıran adımları savunmaktadırlar. Örneğın Alman silah tekellerindeki işşilerin haklarını savunma gerekçesiyle silah üretiminin sivil üretime dönüştürölmesine karşı çıkmakta, otomotiv sektöründe aynı anda birden fazla toplu iş sözleşmesini onaylayarak, aynı işi yapan işşilerin farklı ücretlendirme ve çalıştırılma koşulları altında bölünmelerine neden olmakta ve düşük ücret sektörünün yaygınlaşmasına katkı sunmaktadırlar.

Kısacası 2023 1 Mayıs'ı Alman sendikalarının emperyalizmin nimetlerinden faydalanan yapılar olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Karınca ve köstebek misali...

14 Mayıs 2023

Bu akşam seçim sonuçları açıklandığında Türkiye'nin orta vadede siyasi arenasını belirleyecek taşlar yerine oturmuş olacaktır – Cumhurbaşkanlığı seçimi ikinci tura kalsa bile. Değişim söz konusu olduğunda muhalif kesimlerde umutlar daha da yeşillenecektir şüphesiz. Ancak hemen rehavete kapılmamak gerekir. Çünkü ülkenin geleceğinin, eşitlik ve özgürlük beklentilerinin ve emek mücadelesinin başarı seviyesinin salt seçimlerle toplumun ezici çoğunluğunun lehine sonuçlanmayacağı gerçeği çok açık.

O açıdan seçimlerden sonra, bilhassa Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimciler, sosyalistler ve komünistler “ne yapmalı” sorusuna basiretli bir yanıt vermek zorundadırlar. Yani seçimler nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın bizleri – gerek yurt içinde gerekse de dışında – karınca ve köstebek misali çalışma, uğraş verme ve asıl hedefe yönelik mücadeleyi örme görevi beklemektedir.

Karınca ve köstebek misalini şöyle açıklayalım – ki muhtemelen çoğunuzun bildiği hikâyesidir: Ormanda büyük bir yangın çıkmış. Orman sakinleri panik hâlinde kaçırlarken orman kralı aslan sırtında bir su damlasıyla yangına doğru koşan bir karınca ile karşılaşmış. Alaycı bir tavırla “Yahu o küçücük boyun ve sırtındaki bir damla suyla bu yangına karşı ne yapabilirsin ki” demiş. Karınca ise “En azından söndürmeye bir katkı sunmuş olurum” yanıtını vermiş.

Neticede büyük veya küçük güce sahip olmasına bakmadan herkesin katkı sunabileceğine, cesarete ve özveriye örnek bir tavidir karıncanın yanıtı. Aynı bir Afrika özdeyişinde dendiği gibi, “Eğer birçok küçük yerde, birçok küçük insan, birçok küçük adım atarsa, birlikte dünyanın çehresini değiştirebilirler” gerçeğinin bilince çıkmasının örneğidir.

Kürdistan ve Türkiye, neoliberalizmin askeri şiddet mekanizmasıyla uygulamaya sokulduğu 1980 darbesinden bu yana ırkçı-dinci bir hegemonyanın baskısı altında. Gericilik, toplumsal kutuplaşma, adaletsizlik, keyfi uygulamalar, yayılcılık ve savaş politikaları ve hukukun üstünlüğü ile kuvvetler ayrılığı ilkelerinin rafa kaldırılması vd. haksızlıklar sömürücü ve sömürgeci birikim rejiminin temel direkleri hâline gelmiştir. Eşitsizlik, sosyal ve demokratik haklardan mahrum bırakılma, zaten direniş potansiyelleri kısılmış olan ezilen ve sömürülen sınıfları baygınlığa ve yılgınlığa itmektedir.

Bununla birlikte toplumsal direniş örgütleyebilecek, öncülük edebilecek yapılanmalar sürekli artan baskı altında tutulmakta, hareket alanları daraltılmaktadır. Üstüne üstlük Kürt düşmanlığı ve Kemalizm etkisi zorunlu olan ortak mücadelenin altını oymaktadır. Devrimciler, sosyalistler ve komünistler olmaları gerektiği kadar etkin olamamaktadırlar.

Tarihte toplumsal direniş potansiyellerinin ve devrimci güçlerin zayıfladığı dönemler olmuştur, şüphesiz olacaktır da. Son 30 yılda olduğu gibi. Böylesi dönemler uzun vadeli, zorlu, başarıyı hemen görünür kılmayan bir çalışmayı, bir köstebek gibi uğraş vermeyi gerektirir. Sosyalist ve komünistlerin mücadeleleri, söyledikleri kimi zaman uzayın boşluğuna hitap ediliyormuş gibi gelir. Ama bu doğru değildir. Söyledikleri ve mücadeleleri aynı yer altında birikip açık bulduğunda patlayan lava gibi, ezilen ve sömürülen sınıfların kılcal damarlarına kadar inerek, önünde sonunda patlayacak olan sınıf kinini besler. Savaşı ve sömürsüz dünya özlemi, kaybolmuş, sönmüş gibi görünse dahi, her zaman vardı ve var olacaktır.

Bugün için AKP-Saray-Rejiminin yıkılması ve toplumsal atmosferde belirli bir rahatlama getirmesi olası parlamenter çoğunluğun sağlanması önceliklidir elbette. Ancak seçim sonrası ortaya çıkacak olan ekonomik enkaz ve 20 yılda devlet bürokrasisinde kök salan gericilik, atılacak en ufak demokratikleşme adımına köstek olacaktır. Halkın küçümsenemeyecek bir kesiminin kendi çıkarlarına aykırı olarak AKP-Saray-Rejimine destek çıkması da işin cabasıdır. O nedenle Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimciler, sosyalistler ve komünistler parlamento içi ve dışı mücadeleyi birbirleriyle bağlantılı hâle getirmek, sokağın ve şalteri tutan elin gücünü artırmak ve en önemlisi Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle işçi sınıfının mücadelesini ortaklaştırmak için, karıncanın cesareti ve özverisi, köstebeğin çalışkanlığı ile hummalı bir çalışmaya girişmek zorundadırlar - seçimler nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın...

Hakem düdüğü çaldıktan sonra...

21 Mayıs 2023

Futbol oynayanlar bilir: hakem düdüğü çaldıktan sonra, haklı olunsa bile yapılan tüm itirazlar beyhudedir. Taraf tutan bir hakem göz göre göre ofsayttan atılan golü geçerli saysa da takımınızın yapması gereken tek şey, moralin bozulmasına izin vermeden kazanmak için mücadeleye devam etmektir. Maç kaybedilirse eğer, hatalardan öğrenip bir sonraki maçı kazanmaya odaklanmak gereklidir. Çünkü lig bitmemiş, devam etmektedir. Hatta lig maçları bitmiş, alt lige düşülmüş olsa bile, yeniden muzaffer olmanın tek anahtarı mücadele etmektir.

Geçen hafta Türkiye’de gerçekleştirilen seçimler demokrasiden, barıştan, emekten, özgürlükten, eşitlikten yana olanları – örnekte kalmaya devam edersek – beklenmedik anda gol yiyen takıma benzetti. Ama “maç” henüz bitmedi, ikinci devre devam ediyor. Yani “maçı” almak için hâlâ fırsat var. O nedenle enseyi karartmamak, canla başla mücadeleye devam etmek gerekir.

Peki, ya “maçı” sahiden kaybedersek? Moralimiz bozulacak, zorlaşan koşullarla karşı kalacağız elbette. Ancak “lig” bitmemiş olacak, dünya dönmeye devam edecektir. Nihâyetinde böylesi bir olasılığın söz konusu olacağını biliyorduk. Zaten hukuksuzluk ve adaletsizlik, diktatörlük ve savaş koşulları altında eşit olmayan bir seçim müsabakasına başlamıştık. Dahası değişim sağlayacağını umarak destek verdiğimiz aktörlerin hemen iktidarın düşmanlaştırıcı, ayrımcı ve kutuplaştırıcı söylemine ortak olabileceklerini, milliyetçileştirilmiş toplum çoğunluğuna kendilerinin “daha milliyetçi” olduklarını kanıtlamaya çalışacaklarını önceden öngörmüştük. Neticede üçkâğıtçılıkla, hırsızlıkla, zorbalıkla “maçı” almaya çalışanlar ile onlara özenenler karşısında yalnız olduğumuzu önceden de biliyorduk.

Gene de kötünün iyisini desteklemeye devam edeceğiz, çünkü kötünün iyisinin kazanması, kendi “takımımıza” avantaj sağlayabilir. Bazen oynamadığımız “maçların” sonucu da bizi etkiler. O nedenle 28 Mayıs’ta değişim için uğraş vermeye devam edeceğiz – her ne kadar bundan itibaren sürekli “rakip sahada oynamaya” zorlanacağımızı bilsek de. Çünkü bildiğimiz başka bir şey var, o da tarihin yanımızda olduğudur. Tarihin ileriye doğru dönen tekerleklerini geri döndürmeye kimsenin gücü yetmez, en fazla yavaşlatabilirler.

Geçen hafta salt seçimlerle her şeyin çözülemeyeceğine işaret etmiş ve seçimlerden sonra, bilhassa Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimcilerin “ne yapmalı” sorusuna basiretli bir yanıt vermek zorunda olduklarını ve seçimler nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın bizleri asıl hedefe yönelik mücadeleyi örme görevinin beklediğini yazmıştık. Nitekim bugün bu daha belirgin bir şekilde önümüzde durmaktadır.

Şu doğru: bu “maçta” yenilebiliriz. Defalarca yenilmedik mi? Yolda kalanlar da olacaktır. Olmadı mı? Saymakla bitmez. Ama mesele yenilmek değil, yenilgiyi kabul etmemektir. Ezilen ve sömürülenler olarak yenilebiliriz. Düşeriz belki, ama muhakkak tekrar kalkar, tekrar deneriz. Ama ezen ve sömürenlerin nefesi tek bir yenilgiye dayanamaz. Yıkılır giderler. Ayaklar baş olunca çarların, padişahların, kralların esamesi bile okunmaz.

Şu da doğru: “gol” yedik belki, ama yenilmedik. Daha doğrusu karşı takımlar kazanamadı. Onların kazanamamasının en önemli nedeni, YSP’si, TİP’i ve diğer sosyalistleriyle bizim takımımızdır. Ortaklaşarak yıkılmaz zannedilen duvarlara gedikler açtık. Nasıl yıkacağımızı da öğreneceğiz. Zamanı geldiğinde eleştiri ve özeleştiriyle doğruyu bulacağımızdan kuşkumuz yok. Ama şimdi, sadece

önümüzdeki yedi gün boyunca değişim için uğraşmalı, sonrasında da üstlendiğimiz sorumluluk gereği Emek ve Özgürlük İttifakını güçlendirmeliyiz. Unutmayalım; tarihimiz yenilgiler olduğu kadar zaferlerle de doludur. Paris barikatlarından Ekim Devrimine, Alman faşizminin toplama kamplarındaki direnişlerden Kobani direnişine koşan devrimcilerin geleneğindeniz. Faşizme teslim olmadık, hileli seçimlere mi boyun eğeceğiz? Tarihe söz vermişiz bir kere: Önünde sonunda alacağız o “düdüğü” ellerinden. Güneş i zapt edeceğiz yeniden!

Yeniden “Almancılara” dair

28 Mayıs 2023

Perşembe itibarıyla yurt dışı temsilcilikleri ve gümrüklerde oy kullanan seçmen sayısının yaklaşık 1,9 milyon olduğu açıklandı. Muhtemelen Erdoğan tekrar oyların çoğunluğunu almış olacak. Ancak Kılıçdaroğlu’nun da 14 Mayıs’tan fazla oy alması olası görülüyor. Sonuçları bu akşam göreceğiz. Özellikle Almanya’da oy kullanan seçmen sayısındaki artışın önemli bir nedeninin Kürdistanlı ve Türkiyeli demokratik-devrimci güçlerin gösterdiği özverili çalışma olduğunun altını çizebiliriz. Teşekkürü hak ediyorlar doğrusu.

Seçim sonuçları açıklandığında gene Almanya’daki seçmenlere yönelik eleştiriler dile getirilecektir şüphesiz. 14 Mayıs sırasında dijital medyada “Almancılara” dair son derece sert söylemler sarf edilmişti. Hatta yurt dışında yaşayanlara “oy hakkı verilmesin” diyenler de hayli fazlaydı. Bu kesinlikle kabul etmememiz gereken bir tavidir. Vatandaşlıkla elde edilmiş olan bir temel hak, görüşleri hoşumuza gitmiyor gerekçeyle geri alınamaz. Bert Brecht ile yanıt verelim: “Halkı feshedip, yeni halk seçmek şüphesiz daha kolay olurdu”.

16 Nisan’da bu köşede Almanya’da yaşayan Türkiyelilerin AKP-Saray-Rejimini desteklemelerinin nedenlerini ve muhafazakâr-milliyetçi Türkiyelilerin nasıl rejimin kısıkcı altına alındığını açıklamaya çalışmıştık. Yalnız bir noktayı yeterince açmamışız, yani Erdoğan’a oy verenleri suçlamak yerine, neden bu gelişmeyi engelleyemediğimizi.

Almanya’daki Kürdistanlı ve Türkiyeli demokratik-devrimci örgütlenmelerin bu gelişmede büyük payı var. Bunu bir göçmenin “yahu neden bizim derneğe gelmiyorsun?” sorusuna verdiği yanıtla açıklayalım: “Alışverişi caminin marketinde yapıyorum. Evrak işlerim olduğunda caminin yeminli tercümanına gidiyor, vergi denkleştirmesini de oradaki uzmana yaptırıyorum. Çocuklarım ya caminin kurslarında ya da spor kulübündeler. Konsolos oraya gelip, dertlerimizi dinliyor. Öğretmenler de oraya geliyor. Yardımcı ders veriyorlar. Sosyal çevrem orada. Bana sahip çıkılıyor. Hem cami lokalinin çayı daha iyi. Ne yani, sizin derneğe gelip, devrim dersi mi dinleyeyim?”

Belki münferit bir örnek, ama aynı zamanda can alıcı bir noktaya işaret ediyor: Göçmen işçiler sadece seçim zamanlarında hatırlanan, bağış kampanyaları için ziyaret edilen veya kendilerine “akıl” verilen toplantılara çağrılan kitle olmak istemiyorlar. Yaşadıkları mahallelerde, çalıştıkları yerlerde bire bir ilişki kurulmaz, dertleri sahiplenilmez, karşılıksız destek almazlarsa, neden bizim derneğimize gelsinler, önerdiğimiz adaylara oy versinler ki?

1990 öncesi sol göçmen örgütlerinin kitle gücü toplumun içinde, yaşamında, fabrikalarda olunmasından, sorunlarının çözümü için gerçek çabalar sarf edilmesinden kaynaklanıyordu. “Onlar komünist, ama tuttuklarını koparır, işini hallederler” söylemini camilerde dahi duymak mümkündü. Sonuç itibarıyla son 30 yılda bu güven kaybedildi, meydan devlet güçlerine bırakıldı. Göçmen işçi kitleleriyle doğrudan ilişki kurmaktan vazgeçildi, örgütler kendi kendilerini izole ederek, atomize oldular. Seçim dönemlerinde ise kendi kitlesine ajitasyon çekmekle yetinildi, göçmenlikten kaynaklanan sorunlar dikkate alınmadı.

Nihâyetinde göçmen işçiler, aynı her coğrafyadaki halkların yaptığı gibi, pragmatist davranıp, çıkarlarını kollayanlara yöneldiler, asli çıkarlarına aykırı olmasına rağmen, milliyetçilik ve

muhafazakârlık rüzgârından etkilendiler. Yani “koyunun olmadığı yerde, keçi Abdurrahman Çelebi” oldu. Oy tercihlerine “tu kaka” diyerek bu gerçek değiştirilemez.

Tekrar olacak, ama izninizle 16 Nisan’daki yazımınızın son tespitini bir kez daha not düşelim: Kısa süreli eylem birlikleri, “projecilik” anlayışı ve kendi “uzayında” kendine yetme yaklaşımı bu olumsuz gelişmeyi tersine çevirecek basireti gösterme olanaklarını kısıtlamaktadır. Göç gerçeğini çalışmalarının merkezine alan, enternasyonalist, antifaşist, antiemperyalist ve devrimci-demokrat anlayışlı bir göçmen örgütlenmesi ile sürece müdahale edilemediği müddetçe meydan “kurtlara” bırakılmaya ve AKP desteği artmaya devam edecektir. Sözümlüz Kürdistanlı ve Türkiyeli demokratik-devrimci göçmen örgütlerinedir.

Meşrulaştırma ve ortak çıkarlar

4 Haziran 2023

Seçim sonrasında Türkiye'deki muhalif medyada yer alan yorumlar kanımızca “mezarlıktan geçerken ısıklık çalmaya” benziyor. Nedense, AKP-Saray-Rejiminin toplumsal tabanının neden hâlâ küçümsenemeyecek büyüklükte olmasının irdelenmesinden ziyade, çoğunlukla Erdoğan'a ve kışkırtıcı söylemlerine odaklanıyor. Böylesi yorumlar ve örneğin Baskın Oran'ın “[Yönetemeyecektir; işimiz şimdi başlıyor](#)” başlığını attığı yorumu bizce yanıltıcıdır, seçim sonrası açıklamaya yeterli değildir. Yurtdışından görebildiğimiz kadarıyla Erdoğan ve başında bulunduğu rejim var olan ve derinleşeceğine kesin gözüyle baktığımız krizleri yönetebilecektir. Hem de uluslararası müttefiklerinin tam desteğini alarak.

Neden böyle düşündüğümüzü şöyle açıklayalım: Bir kere resmi olmayan sonuçların açıklanmasından hemen sonra gelen kutlama mesajları bu düşüncemizi teyit etmektedirler. Kutlama mesajları hem açık hukuksuzlukla elde edilmiş seçim “zaferini” meşrulaştırmaya yaramakta hem de emperyalist çıkarların kollanması için iş birliğinin sağlamlaştırılarak devam ettirileceğini sinyalini vermektedir. Örneğin Scholz hemen Erdoğan'ı tebrik ederek, “önemli ve değerli müttefik” Erdoğan'ı “Doğu Akdeniz ve Karadeniz'deki gelişmeler ile NATO'nun alacağı kararları görüşmek üzere” Berlin'e davet etti.

Savaş aygıtı NATO da benzer yaklaşım sergilemektedir, ki bu sinyalleri NATO ve Almanya'nın AKP-Saray-Rejiminin “hassasiyetlerini” daha çok dikkate alarak bölgedeki yayılcılık siyasetine ve ülke içerisinde kökleştirilecek açık diktatörlük koşullarına destek çıkma sözü olarak okuyabiliriz. Dahası, Avrupalı emperyalist güçlerin rejime birçok tavizler sunacaklarından, silahlanma iş birliğini genişletip, Türkiye'ye bölgedeki etki alanını genişletebileceği sorumluluklar vererek ve Balkanlar-Kafkaslar-Ortadoğu Üçgeninde belirleyici statü tanıyarak Erdoğan'a prestij kazandıracaklarından hareket edebiliriz. O açıdan Avrupa burjuva medyasında yer alan sözüm ona “Erdoğan karşıtı” yayınlara pek kulak asmamak gerekiyor. Bunlar hükümet ve devlet politikalarını belirleyen ortak çıkarlar kadar önemli değildir.

Neticede AKP-Saray-Rejimi ülkede faşizmi kurumsallaştırırken önüne Avrupa'nın timsah gözyaşlarından başka “engeller” çıkartılmayacaktır. Aksine ekonomik, mali, askeri ve siyasi desteklerini artırarak sunacaklardır. Bilhassa Almanya'da Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci-demokratik kurumların üzerindeki kriminalizasyon baskısının ivme kazanacağını, hatta Erdoğan'ın Berlin ziyareti öncesinde yeni bir tutuklanma furiasıyla karşılaşacağımızı şimdiden öngörebiliriz.

Avrupa rejime sunduğu ve sunacağı desteğin karşılığı olarak Erdoğan'ın Avrupa'nın mülteci sorunundaki beklentilerini karşılamasını ve NATO çizgisini terk etmemesini istiyor. Nihâyetinde Türkiye emperyalist güçler açısından jeopolitik-jeostratejik-jeoekonomik önemi yaşamsal düzeyde olan bir bölgesel güçtür. O nedenle rejimi yanlarında tutmak için destek ve tavizler verecekler, Erdoğan'ın yönetim biçimine, “hassasiyetleri dikkate alma” gerekçesiyle fazlasıyla müsamaha göstereceklerdir.

İşte bu nedenlerden dolayı Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimcilerin, sosyalistlerin ve komünistlerin Avrupa'nın burjuva medyasının “Türkiye karşıtı” yorumlarına aldanmamaları gerekmektedir. Açıkçası rejimin salt yurt içindeki faşizan uygulamalarına bakarak, toplumsal kutuplaşma, “ekonomik kriz derinleşecek” veya “Pirus zaferi” söylemlerine sarılarak, şüphesiz son derece zorlu koşulların bizi

beklediği yıllar içerisinde muhalefet yapmanın yetersiz kalacağı düşüncesindeyiz. Bilhassa ırkçı-milliyetçi-faşist çoğunluğun oluşturduğu TBMM çatısı altında salt “parlamentar muhalefet” yapmakla yetinmek, teslimiyetle eş anlamı hâle gelecektir.

Avrupa’dan Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimcilere, sosyalistlere ve komünistlere akıl verecek değiliz. Ancak uluslararası gelişmeleri ve olasılıkları dikkate alarak, faşizm koşulları altında köstebek misali uğraş vermek zorunda kalacaklarını belirtmek isteriz. Elbette her daim yanlarında ve saflarında olacağımızı da bilmelerini...

Pragmatizme dönüş

Alman emperyalizminin Erdoğan Türkiye'sinden beklentileri

Haziran 2023

Türkiye’de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı ve Parlamento Seçimlerinin ardından Avrupa’daki burjuva medyasında birbirleriyle çelişen değerlendirmeler yayımlandı. Aslında bunları Avrupa kamuoyuna yönelik “rahatlatma” yayınları ve emperyalist güçlerin gerçek çıkarları üzerine değerlendirmeler olarak ikiye ayırmamız gerekmektedir. Yapılan “rahatlatma” yorumları Erdoğan’ın yeniden seçilmesinin Türkiye’nin AB üyesi olma sürecini “rafa kaldırmaya yaradığı”, Avrupa ve Türkiye arasındaki ilişkilerin “sınırlı bir alma-verme ilişkisi çerçevesinde şekilleneceği” ve Türkiye ekonomisinin göreceği olası zararlar “Avrupa’yı da olumsuz etkileyeceğinden” Erdoğan hükümetine “Gümrük Birliğinin modernleştirilmesi türünden destek çıkılmasının gerekli olacağı” gibi değerlendirmeler içeriyor. Bunların yanı sıra Avrupa’da yaşayan Türk vatandaşlarının “otokrat Erdoğan’a” büyük destek vermeleri skandalize edilerek “entegrasyon tedbirlerinin başarısız kaldığı” ve Türkiyeli göçmenlerin hâlâ “yabancı unsur” oldukları demagojisi işleniyor. Bununla birlikte Türkiye’nin “Suriyeli mülteci akınlarını durdurması koşuluyla antidemokratik uygulamalara esnek yaklaşılacağı” sözü verilebilir” denilerek güya reel politik önermelerde bulunuluyor.

Avrupa kamuoyunu “rahatlatmaya” ve aynı zamanda “Türkiye / İslam karşıtlığını” körüklemeye yarayan yorumlar burjuva medyasında yaygın bir şekilde yer alıyor olsalar da bunların hükümet ve devlet politikalarına herhangi bir etkisi olmayacaktır. Çünkü emperyalist güçlerin asli çıkarları “göçmenlerin uyum sağlayıp sağlamamasını”, insan haklarına uyulmasını, demokratikleşme (!) adımlarını veya hukuk devleti ilkesini ve burjuva demokrasilerinin diğer sözde temel ilkelerini dikkate almazlar. Nitekim bunu 28 Mayıs akşamı, resmi olmayan sonuçların açıklanmasından dakikalar sonra Erdoğan’a gelen kutlama mesajları kanıtlamıştır. Hile ve zorbalıkla elde edilen “seçim zaferini” meşrulaştıran bu kutlama mesajlarının asıl amacı emperyalist çıkarların kollanmasıdır. Örneğin Almanya Şansölyesi Olaf Scholz hemen Erdoğan’ı arayarak, “Almanya ve Türkiye’nin birer NATO üyesi olarak ne denli önemli ve değerli müttefik olduklarını” söylemiş ve Doğu Akdeniz’deki gelişmeleri, NATO’nun alacağı kararları ve AB-Türkiye ilişkilerini görüşmek için Erdoğan’ı Berlin’e davet etmiştir.

Pragmatik ortaklık

Alman emperyalizmi açısından Almanya-Türkiye ilişkileri “pragmatizm gerektiren zorlu ortaklık” olarak gelişmektedir. Federal Ordu Üniversitesi tarafından seçim sonrasında yayınlanan son raporda bu ilişkinin zayıflamış olmasının “uzun bir sürecin sonucu” olduğu tespit edilmekte. Rapor, Almanya’nın Türkiye’ye AB tam üyeliği yerine “imtiyazlı ortaklık” teklif etmesinin ilişkileri zorlaştırdığını vurgulayarak, hâlihazırda Türkiye açısından sorun yaratan ve “pragmatik çözüm bekleyen” noktaları şöyle sıralamaktadır: “Federal Parlamentoda Alman silahlarının Kürtlere karşı kullanılması veya Ermeni Soykırımı hakkındaki parlamento kararı üzerine yürütülen tartışmalar, Almanya’nın Kürt ayrılıkçılarına ve Gülen hareketi taraftarlarına güvenli liman sunması, kamuoyuna Erdoğan hükümetini eleştiren resmi açıklamaların yapılması veya Almanya’nın Kuzey Irak’ta Kürt güçlerine askeri eğitim vermesi.”

Bununla birlikte Alman vatandaşlarının Türkiye’de tutuklanmaları, yargı önüne çıkartılmaları ve Türkiye dışına çıkışlarının engellenmesi, Almanya’nın gönderdiği parlamenter delegasyonlara getirilen yasaklar veya Federal Ordu mensuplarının İncirlik Üssü’nden çıkartılmaları gibi meseleler de Alman devleti açısından ilişkileri zora sokan faktörler olarak tanımlanmaktadır.

Görüldüğü kadarıyla Alman devleti kendisinin önyak olduğı AB-Türkiye Mülteci Anlaşması ile Türkiye'ye asimetrik bir avantaj verildiğı görüşünde. Erdoğan'ın bu Şartlı Rehin sayesinde mülteci "akınlarını" kullanarak Almanya ve Avrupa'nın mülteci politikalarını belirliyor olması ciddi bir sorun olarak algılanıyor. Federal Ordu Üniversitesi raporu bu nedenle hükümete "daha pragmatik bir çizgi izlenmesini" öneriyor. Rapor Almanya'nın orta vadede iktisat ve enerji politikaları alanındaki karşılıklı bağımlılığı artırıcı ve dış güvenlik konusunda Türkiye ile olan iş birliğini genişletici adımlar atmasını gerekli görüyor. Ayrıca NATO üyeleri olarak ortak güvenlik anlayışının güçlendirilmesi ile Türkiye'nin güvenliği konusunda Rusya Federasyonu'nun rolünün zayıflatılabileceğı ve uzun vadede bu adımlarla Erdoğan sonrası dönem için "daha sıkı Alman-Türk iş birliğinin temellerinin güçlendirilebileceğı" öngörülüyor.

Yakın geleceğı dair öneriler

Federal Ordu Üniversitesinin geliştirdiğı pozisyonların Alman devletinin görüş oluşturma sürecinin önemli bir unsuru olduğı ve bu süreç içerisinde yürütölen tartışmalarla pozisyonların şekillenmesinin ardından resmi devlet aklı hâline getirildiğı düşünölürse, Federal Ordu Üniversitesinin yakın geleceğı yönelik önerilerinin kısa zamanda resmi Alman politikasına dönüşeceğı sonucuna varabiliriz.

Bu çerçevede Alman emperyalizmi, tüm görüş farklılıklarına rağmen NATO ve Almanya'nın Türkiye'ye ihtiyaçları olduğı ve bu nedenle de Türkiye'nin "karşı karşıya kaldığı jeopolitik meydan okumalar ile iç politika sorunlarının" dikkate alınması gerektiğı kanısındadır. Bunu, NATO ve Almanya'nın seçim sonrası dönemde AKP-Saray-Rejiminin bölgedeki yayılmacılık siyasetine ve ülke içerisinde kökleştireceğı açık diktatörlük koşullarına destek çıkma sözü olarak okuyabiliriz. Aynı şekilde Türkiye'deki rejimin statü ve prestij artırma beklentisinin NATO'nun "Beş Büyüğü" arasına alınma, yani ABD, Almanya, Britanya, Fransa ve İtalya ile eşit göz hizasında muamele görme arzusu yerine getirilerek karşılanabileceğı önerilmektedir. Bu çerçevede Türkiye'nin enformel forum olan NATO QUINT'e alınacağından ve Türkiye'nin Ukrayna savaşından bu yana dondurduğu "Blackseafort" girişiminin Türkiye'nin sorumluluğı altında resmi NATO girişimine dönüştürüleceğinden hareket edebiliriz.

Alman emperyalizmi Türkiye'yi NATO'nun "Beş Büyükleri" arasına alarak ve Karadeniz'de başlatılacak olan NATO girişiminin formel başkomutanlığına getirerek, hem Türkiye'yi NATO güçlerine daha da yakınlaştırmayı hem Türkiye'nin NATO içindeki statü ve rolünü artırmayı hem de bu şekilde AKP-Saray-Rejimine prestij kazandırmayı amaçlamaktadır.

Erdoğan'ın yönetim biçimi ve özellikle dış politikada ikili ilişkileri uluslararasılaştırma ve uluslararası ilişkileri ikilileştirme yatkınlığı Almanya'nın stratejik yönelimi açısından sorun yarattığından, Almanya ve Türkiye arasındaki ilişkilerin olumlu bir "kazan-kazan" çizgisine çekilmesinin yanı sıra, aynı anda buna paralel olarak Almanya'nın Türkiye'nin diğer NATO veya Avrupa Birliği üyesi ülkelerle olan anlaşmazlıkların ve ihtilaflarının çözümü için uğraş vermesi gerektiğı düşünülmektedir. Bunu da Türkiye'nin NATO'nun koparılamaz üyesi olarak Batı'ya daha sıkı bağımlı kılınması için silahlanma iş birliğinin geliştirilmesi, Türkiye'ye bölgedeki etki alanını genişletebileceğı sorumluluklar verilmesi ve AKP-Saray-Rejimine prestij kazandıracak yeni bir statü tanınması girişimi olarak okuyabiliriz.

Kısa ve orta vadeli öngörüler

Daha önceki makalelerimizde AKP-Saray-Rejiminin en önemli destekçisinin Alman emperyalizmi olduğunu ve tersinden de rejimin ayakta kalmasının Alman emperyalizminin çıkarına olduğı tespitlerini yapmıştık. 28 Mayıs seçimleri ardından Alman devletinden gelen sinyaller bu tespitlerimizi bir kez daha teyit etmektedir. Peki, tüm bunların kısa ve orta vadede Türkiye ve Balkanlar-Kafkaslar-Ortadoğı-Üçgeni açısından nasıl bir etkisi olacaktır? Kanımızca Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimciler, sosyalistler ve komünistler dikkatlerini bu sorunun yanıtına vermelidirler.

Öncelikle AKP-Saray-Rejimi faşizmi kurumsallaştırırken önüne Avrupa "demokrasilerinden" herhangi bir engel çıkartılmayacağını, aksine destek verileceğini öngörebiliriz. Aynı zamanda

Almanya'daki Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci-demokratik örgütlenmelere yönelik kriminalizasyonun yeni bir ivme kazanması söz konusudur, ki Erdoğan'ın Berlin ziyareti öncesinde yeni bir tutuklanma furçası ile karşılaşmamız olasıdır. Bununla birlikte Alman bankaları ile Avrupalı finans kuruluşlarının Türkiye'deki varlıkları gerekçe gösterilerek AKP-Saray-Rejimine yeni ekonomik ve mali destek verileceğinden hareket edebiliriz. Nitekim, önceden olduğu gibi, rejime yönelik haklı eleştirilerin "Almanya'nın çıkarlarına tehdit oluşturduğu" gerekçesiyle kovuşturmaya uğrayacaklarını da öngörebiliriz.

NATO tampon bölge olarak gördüğü Türkiye'nin sınırlarına "NATO Dış Sınırı" tanımlaması getirerek askeri yardımları artıracığından, muhtemelen doğu sınırlarına NATO Dış Sınır Birlikleri konuşlandıracağından ve Suriye'de "Türkiye'nin kabul edebileceği Batı yanlısı Kürt birlikleri oluşturulması" adı altında Rojava'nın ağır saldırı altına alınacağından da hareket edebiliriz.

Almanya özellikle hem ortak silahlanma projeleri geliştirmek hem de rejimin antidemokratik uygulamalarını silah ihracatının meşrulaştırılması için nasıl Şartlı Rehin olarak Alman kamuoyuna gösterilebileceğini araştırmaktadır. Bu çerçevede "ortak güvenlik anlayışı" ve "NATO'ya yönelik küresel tehditlerin arttığı" gerekçesiyle bu Şartlı Rehin esnek biçimde ele alınacak, ancak Rusya ile S-400 hava savunma sistemleri gibi iş birliklerini engellemek için sert tedbirlere başvurulacaktır.

Türkiye'nin Kıbrıs'ı AB ve NATO düzeyinde tanınması için girişimler hızlandırılacak, KKTC'ndeki TSK unsurlarının sayısının azaltılmasına çalışılacaktır. Buna karşın Türkiye'ye Doğu Akdeniz'de ve Ege'de bazı iktisadi tavizlerin verilmesi, İsrail ile Türkiye arasındaki doğal gaz ihtilafının çözülmesi için Almanya'nın arabuluculuk rolünü üstlenmesi, Türkiye'nin Suriye'de işgal altında tuttuğu bölgelerin Türkiye kontrolünde statü kazandırmak için BM Güvenlik Konseyi gündemine sunulması ve Türkiye'nin Akdeniz ve Ege'de deniz mahsulleri iktisadındaki payını artırmak için girişimlerin başlatılmasını bekleyebiliriz. Ancak tüm bunların gerçekleştirilmesinin anahtarı olarak Türkiye'nin mülteci sorununda taviz vermesi istenecektir.

Alman emperyalizminin Türkiye ile askeri-politik alanda var olan iş birliğini genişletme taraftarı olduğu biliniyor. O nedenle ordular arası ortaklıkların geliştirilmesi, karşılıklı askeri diplomasiinin daha sık işletilmesi, eğitim programları ile lojistik desteğin artırılması Scholz hükümetinin kısa vadeli adımları arasında olacaktır. Ortak askeri tatbikatlar – özellikle Karadeniz'de -, Avrupa'ya dönen cihatçı teröristler konusunda polisiye iş birliği, bu çerçevede Türkiye'nin Avrupa'dan teslim edilmesini istediği Kürdistanlı ve Türkiyeli muhalifler üzerindeki baskıların artırılması, mali destekler ve AB bütçelerinden kalkınma yardımları, sınır koruması için teknoloji transferi ve Suriye'nin "yeniden yapılandırılmasında" ortak projeler geliştirilmesi hâlihazırda gündemdedir. Enerji alanında ikili boru hattı projeleri ve yenilebilir enerji kaynakları için Alman-Türk şirket ortaklıkları konusunda imzalanmış anlaşmaların uygulamaya sokulması da şüphesiz hızlandırılacaktır.

Sonuç yerine

Türkiye'deki muhalif medyada, kısmen de özgür basında seçim sonuçları sıklıkla "Erdoğan'ın Pirus Zaferi" denilerek yorumlandı. Kanımızca bu tür yorumlar ne seçim sürecini ne de önümüzdeki yıllarda ülkeyi ve bölgeyi sarsacak gelişmeleri açıklamaya yeterli olabilir. Aynı şekilde "şimdi ekonomik kriz derinleşecek" beklentileri de gerekli olan mücadeleyi örmeye yeterli olamayacaktır. Doğru, Erdoğan'ın seçilmesinin ardından döviz kurları yükselecek, TL değer kaybedecek, enflasyon oranları artacak, ekonomik sorunlar çetrefilleşecektir. Ama, son yıllarda da olan bu değil miydi? Ezilen ve sömürülen sınıflar yoksullaşırken, egemen sınıflar daha da zenginleşmediler mi? Gerçi AKP-Saray-Rejiminin verili ve beklenen krizleri yönetmede ne denli başarılı olabileceğini bilemiyoruz, ancak kesinlikle yalnız kalmayacağını şimdiden söyleyebiliriz. Başta Alman emperyalizmi olmak üzere emperyalist güçler, her kutup için yaşamsal önem taşıyan Türkiye'yi ve egemenlerini yanında tutmak, jeostratejik, jeopolitik ve jeoekonomik çıkarlarını kollayacak bir rejime sahip olabilmek ve bölgedeki etkinliklerini sağlamlaştırmak/genişletmek için AKP-Saray-Rejimine ekonomik, mali, askeri ve siyasi destek sunacaklardır.

Rejimin salt yurt içindeki, şüphesiz ırkçı, milliyetçi, faşizan ve yobaz-dinci uygulamalarına bakarak ve “iki kişiden biri Erdoğan’ı istemiyor” söylemine sarılarak son derece zorlu yılların bizi beklediği yıllar içinde muhalefet yapılamayacaktır. Hele ırkçı-milliyetçi-faşist çoğunluğun oluşturduğu TBMM çatısı altında salt “parlamentar muhalefet” yapmakla yetinmek, teslimiyet anlamına gelecektir.

Erdoğan’ın seçilmesiyle birlikte Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu, savaş aygıtı NATO’nun ve emperyalist güçlerin tam desteğine sahip, askeri-sivil bürokrasiyi, yargı ve medyayı mutlak kontrolü altına almış, hile ve zorbalıkta ustalaşmış ve küçümsenemeyecek toplumsal tabana dayanan AKP-Saray-Rejiminin tehdidi altındadır. Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimciler, sosyalistler ve komünistler ülke ve bölge gerçeklerini, uluslararası gelişmeleri ve olasılıkları dikkate alarak, öncelikle rejimin ezilen ve sömürülen sınıflar arasındaki etkisini kırma, örgütsüz halk kitlelerini örgütlü hâle getirme, sendikal hareketi içinde bulunduğu pasiflikten çıkartma, sokağın direniş gücünü örgütlenme ve belki de en önemlisi “Fırat’ın Batısı” ile Kürdistan’daki bilinçli toplumsal muhalefet potansiyeli arasında sağlam temelli köprüler kurma görevleri ile karşı karşıyadır. Bununla birlikte YSP ve TİP meclis gruplarının parlamento içi çalışmalarının mahallelerde, köylerde, fabrikalarda ve kentler düzeyinde oluşturulacak meclisler üzerinden parlamento dışı mücadele ile doğrudan bağlantılı hâle getirilmesi zorunludur. Elbette koşullar daha da zorlaşacak, baskılar daha da artırılabilecektir. Hatta açık faşist diktatörlük koşulları altına girmek de olasıdır. Ancak nasıl dünyanın farklı coğrafyalarında faşizm koşulları altında verilen mücadele deneyimlerine sahip olduysak, bundan sonra da göstereceğimiz devrimci duruş ve basiretle her türlü zorluğu aşabiliriz. Kısacası, gün moral bozukluğu ve teslimiyet hissiyle geri çekilme değil, devrimci duruş ve basireti gösterme günüdür.

Avrupa kalesinin duvarları yükseltilirken

11 Haziran 2023

Lüksemburg'da gerçekleştirilen AB İçişleri Bakanları Zirvesi beklenildiği gibi Avrupa'nın etrafına ördüğü gerçek ve görünmez duvarları yükselten kararları aldı. Zaten mülteciliğe itilen insanların son derece zor koşullar altına aşabildiği bu duvarlar artık aşılamaz duruma geldi. Dahası mülteci başvurusu yapmak dahi toplama kamplarına tıkmak için yeterli olacak. Ancak her mülteci için geçerli olan kurallar Ukraynalı mülteciler için geçerli sayılmayacak. Ne de olsa "kahraman Ukraynalılar Batı için savaşıyorlar". Avrupa kamuoyundan yükselen itirazlar ise son derece cılız ve kararların geri alınmasını sağlayabilecek güçte değil. Yeşiller partisinin tabanından yapılan "sert" itirazların kısa zamanda "ama hükümette daha iyi şeyler yapabiliriz" gerekçesiyle sönmüneceğini şimdiden öngörebiliriz.

On yıllardır mülteciliğe yol açan sebeplerle değil mültecilerle mücadele eden Avrupa ülkeleri zirvede alınan kararla Avrupa kalesini yoksul kitlelerin ulaşamayacağı bir seviyeye yükseltecekler. Şimdiye kadar sınırlarını askeri ve polise tedbirler, en yeni teknolojik gereçler ve sert idari yöntemlerle koruyan AB, bundan itibaren sığınma hakkını da fiilen kaldırmış olacak. Sanki şimdiye kadar mülteciler herhangi bir engelle karşılaşmadan Avrupa'ya gelebiliyormuş, Akdeniz göçmen ve mülteci mezarlığına dönüşmemiş gibi, "mülteci akınlarına karşı korumasızız", "illegal göçmenler durdurulmalıdır" benzeri laf ebeliğiyle burjuva demokrasilerinin en temel ilkeleri çöpe atılmaktadır.

Belirli bir yumuşama ile Avrupa Parlamentosu'nun da onayını alması beklenen kararla sadece AB'nin sınır ülkelerinde değil, AB'ne komşu olan ülkelere de toplama kampları ve sığınmacı hapisaneleri kurulacak. Cezayir, Libya ve Tunus ile Afrika'dan gelen mültecilere Akdeniz yolu kapatılırken, Türkiye ile Orta Doğu ve Asya'dan Avrupa'ya ulaşım yolları kapatılacak. Avrupa kalesinin duvarları yükseltilirken, komşu coğrafyalar mayınlı tampon bölgeler hâline getirilecekler. Bunun içinse dikta rejimleri ile olan ilişkiler genişletilecek, yapılan yardımlar (!) ve verilen destekler artırılacak. Ve böylelikle korku toplumuna dönüşmüş olan Avrupa burjuva toplumlarının dikkati ekonomik sorunların gerçek nedenlerinin üzerinden çekilebilecek.

Günah Keçisi siyasetini uygulamakta ustalaşmış olan emperyalist güçlere Yeşiller partisi tabanından veya sol liberal kesimlerden geldiği gibi, "ama siz popülizm yapıyorsunuz" türünden eleştiriler yöneltmek hiçbir işe yaramayacak. Çünkü Avrupalı emperyalistlerin çatı örgütü AB'nin demokrasi, insan hakları, barış gibi bir derdi yok. Bir tarafta AB dışındaki ülkelere nitelikli iş gücü arayan, Avrupa'da çalışmaları için koşulları hafifleten hükümetler, diğer taraftan da yoksul kitlelerin Avrupa'ya gelişinin önüne set çekiyorlar. Bu son derece rasyonel bir karar, çünkü söz konusu olan uygulanan neoliberal politikaların, yayılmacı militarizmin ve sermaye çıkarlarının korunmasının olanaklı olan en az toplumsal tepkiye yol açmasının sağlanmasıdır. Çünkü söz konusu olan Avrupa'yı "dünyanın lanetlilerinden" koruyan yeni sömürgecilik için olanaklı olan en geniş toplumsal rızayı üretebilmektir.

Almanya'da ırkçı-faşist AfD partisinin yüzde 18'leri aşan oy desteğine sahip olmasının göçmen ve mülteci düşmanlığının yaygınlaştığını ve tüm Avrupa'da olduğu gibi, Almanya'da da faşizm tehlikesini artırdığını gösterdiğini düşünenler esas itibarıyla yanılmıyorlar. Yanıldıkları nokta, Avrupa'daki egemen sınıfların hâlihazırda faşizme gerek görmedikleridir. AfD gibi partiler egemen siyasetin yedek gücü olarak hazır bekletilmektedirler. Ancak toplumsal güç dengelerinin bu denli sermaye lehine geliştiği

günümüzde, 1973'te Şili'de veya 1980'de Türkiye'de olduğu gibi, neoliberal uygulamaları askeri şiddetle yürürlüğe sokmaya ihtiyaçları yok. Hayli “demokratik” biçimde burjuva demokrasilerinin en temel ilkelerini, hak ve özgürlükleri kolaylıkla rafa kaldırabiliyor, iktisat savaşları ile rakiplerini dize getirmeye çalışıyor ve dikta rejimlerine istedikleri gibi destek verebiliyorlar. Yerli halklar asıl düşmanın kendi ülkelerinde olduğunu, göçmen ve mültecileri savunmanın kendi çıkarlarını savunmak anlamına geldiğini ve kale duvarlarının kendilerinin hapsedildikleri hücrelerin duvarları olduğunu görmedikleri müddetçe bunu yapmaya devam edebileceklerdir.

Totaliter buyruk

18 Haziran 2023

Scholz hükümeti geçen Çarşamba büyük bir tamtamlı “Savunmacı. Dayanıklı. Sürekli. Almanya için bütünleşmiş güvenlik” başlığını taşıyan “Ulusal Güvenlik Stratejisini” kamuoyuna tanıttı. “Feminist dış politika”, “değerlere dayalı savunma” veya “demokrasi ve insan haklarının korunması” gibi, kulağa hoş gelen, ama içi boş söylemlerle süslü 76 sayfalık strateji belgesi, Alman emperyalizminin yayılmacılığı totaliter bir buyruk olarak yaşamın her alanına hâkim kılma çabasının bir kanıtı. Silahlanma bütçelerini kutsal kâse hâline getiren ve her Alman yurttaşını “savunma için katkı sunmaya” zorunlu kılan belgenin düşman resmi ise beklenildiği gibi Rusya oldu. İkinci sırada ise “Ortak, rakip ve sistemik hasım” olarak nitelendirilen Çin Halk Cumhuriyeti yer alıyor.

“Ulusal Güvenlik Stratejisiyle” Alman sermayesinin muhafazakârlara yaptıramadığını SPD ve Yeşillere yaptırabildiğine dair tezimiz bir kez daha teyit edilmiş oldu. Böylelikle SPD ve bilhassa Yeşiller, liberallerin de desteğiyle askeri-sınai kompleksin temsilciliğine dönüşümlerini tamamlamış oldular. Belge hayli kapsamlı tespitler yapmasına rağmen pratik sonuçlara değinmiyor olsa da Alman emperyalizminin önümüzdeki yıllar için yaptığı perspektif tercihini gözler önüne seriyor.

Aslında belgeyi uluslararası siyasette meydana gelen derin değişimlere verilen bir yanıt olarak da okuyabiliriz. Nihâyetinde Almanya, AB ve Transatlantikçi Batının dünya çapındaki etkileri zayıflıyor. Çin Halk Cumhuriyeti güçlenirken, aynı zamanda Afrika, Asya ve Latin Amerika’nın çeşitli ülkeleri için eski sömürgecileri olan Batıya karşı bir alternatif oluşturuyor. Rusya da bazı coğrafyalarda, özellikle Suriye ve Batı Afrika’da etkinliğini artırarak Batıyı geri püskürtebiliyor. Gelişmekte olan eşik ülkelerinin BRICS veya Şanghay İş Birliği Örgütü gibi ittifaklara katılımı artıyor. Bir zamanların süper gücü ABD’nin hegemonyası altındaki dünya yerine, çok kutuplu dünya düzeni – hâlâ emperyalist-kapitalist etki altında olmasına rağmen – günümüzün gerçeği hâline geliyor.

Scholz hükümetinin strateji belgesi tam olarak bu gerçeği tanıyor ve çıkarları açısından büyük bir meydan okuma olarak algılıyor. Rusya’yı “Avro-Atlantik alanının barışı ve güvenliği için öngörülebilir zamandaki en büyük tehdit” olarak tanımlayarak, Alman ordularının “Avrupa’nın en güçlü konvansiyonel silahlı kuvvetleri hâline getirilmesinin” gerekçesini yaratıyor. Belge Avrupa’nın henüz NATO’ya (ve Transatlantik korunmaya) ihtiyacı olduğunu tespit ederken, aynı zamanda AB’nin uzun vadede “kendi güvenliği ve hükümranlığını tek başına etkin biçimde koruyabilen ve jeopolitik hareket yeteneğine sahip bir aktör” hâline getirilmesi hedefini koyuyor. Bunun içinse AB üyesi ülkelerden “modern, güçlü silahlı kuvvetler” oluşturmaları için silahlanma bütçelerini artırmalarını” talep ediyor.

“Vatan cephesinde” herkesin, hatta her sivil kuruluşun “savunma yükümlülüğü” altına girmesi istenirken, dünyanın bütünü, gerçek ve siber uzay Almanya’nın güvenliğini sağlayacak ordu, polis ve istihbarat teşkilatının “ilgi alanı” hâline getiriliyor, federal ve eyalet düzeyindeki tüm bakanlıkların ve devlet kuruluşlarının bu anlayışla koordineli çalışmalarını zorunlu kılıyor. Daha önceki “Beyaz Kitaplarda” olduğu gibi açıkça ifade ediliyor olmasa da tedarik zincirlerinin, ticaret yollarının, enerji ve hammadde kaynaklarına ulaşımın serbest olması ve kontrol altında tutulmasının “Almanya’nın ekonomisi, refahı ve iç barışı açısından yaşamsal önem taşıdığından” gerektiğinde askeri araçlarla “korunacağına” atıfta bulunuyor- elbette BM Şartını ve uluslararası hukuku “despot ve otokrat yönetimlere karşı koruma” gerekçesiyle!

Alman emperyalizminin “Ulusal Güvenlik Strateji” belgesinin Kürdistan ve Türkiye halklarını ve bölgenin ezilen ve sömürülen sınıflarını da olumsuz etkileyeceğini iddia etmek için kâhin olmaya gerek yok. Çünkü meşrulaştırdıkları ve iş birliğini geliştirme sözünü verdikleri AKP-Saray-Rejimi yönetimindeki Türkiye Alman emperyalizminin Balkanlar-Kafkaslar ve Orta Doğu üçgenindeki çıkarlarının korunması için biçilmiş kaftandır. 150 yılı aşkın bir süredir olduğu gibi...

Dışarıdan bakınca...

25 Haziran 2023

Alman sosyalist ve komünist dostlarımızdan hâlâ seçim sonuçlarına dair sorular geliyor. Genellikle “nasıl oluyor da yoksulluğun böyle yaygınlaştığı, Lira’nın dipsiz kuyuya düştüğü, baskıların arttığı bir dönemde işçiler Erdoğan’ı seçebiliyorlar?” türünden sorularla karşılaşılıyor. Türkiye’deki muhalefetin, özellikle Emek ve Özgürlük İttifakı bileşenlerinin yaptıkları açıklamaları bir şekilde okuyabilenler de “Tek adam rejimi baskı, manipülasyon ve hukuksuzlukla seçimleri kazandı” değerlendirmesini yapıyorlar. Türkiye dışından bakınca böyle görülüyor – mu, acaba?

Dışarıdan bakınca biz biraz daha farklı şeyler görüyoruz. Bir kere “Tek adam” tanımının doğru olmadığını düşünüyoruz. Alman faşizmi bile “tek adam rejimi” değildi, nasıl kapitalist devletlerde iktidar her zaman egemen sınıfların elindeyse... “Tek adam” görünüşünün ardında çeşitli sermaye fraksiyonlarının çıkarları durmaktadır ve belirleyici olan da her zaman bu çıkarlardır.

AKP-Saray-Rejimine yakından baktığımızda geniş bir kapitalist aktör dizilimini görmekteyiz, ki bunların arasında çok sayıda küçük ve orta ölçekli şirketler ile enformel ekonomiyi örgütleyen yapılar da bulunmaktadır. Yani rejim geniş bir ekonomik taban üzerinde durmakta, kapitalist aktörler AKP içinde ve onun üzerinden organize olup partiyi desteklerken, parti de onlara kamu kaynaklarına, ihalelere, yasalar vs. imtiyazlı ulaşım sağlamaktadır. Nihâyetinde Türkiye kapitalist bir ülkedir.

Peki, yoksullar zenginlere yarayan bu otoriter neoliberalizme nasıl rıza gösteriyorlar? Bunu anlayabilmek için önce neoliberal birikim rejimine temel oluşturan sadaka rejimine bakmak gerekiyor. Çalıştırma koşulları giderek daha güvencesizleştirilirken, buna paralel olarak özelleştirilmiş ve dinsel bir çerçeveye oturtulmuş bir sosyal yardım sistemi oluşturulmuştur. Türk burjuvazisi bu sistemi okullar, yurtlar, burslar gibi yardımları içeren bir sadaka ağı ile desteklemektedir. Böylelikle burjuvazi hem itibar kazanmakta hem özel yardımların kime verileceğini belirleyerek toplumsal etkisini genişletmekte hem de emekçilerin bağımlılık statülerini betona dökebilmektedir.

Kredi kartlarıyla ve düşük asgari ücretle günü birlik yaşama sonucunda emekçiler büyük bir yardıma muhtaç kitle haline getirilmişlerdir. Tam bu noktada burjuvazinin kurduğu “Patronaj-İlişkileri” kitlelerin yoksulluktan ve dolayısıyla içinde bulundukları paternalist bağımlılıktan kurtulmalarını olanaksız kılmaktadır. Dini pratiklerle örülmüş sadaka rejimi kitlelerin müteşekkire ve suçluluk duygusunun siyasi desteğe dönüşmesini teşvik etmektedir.

Bununla birlikte bir tarafta enformel sektörün yaygınlığı diğer tarafta düşük ücretle istihdam edilme işverenlerin yol ve yemek parası veya ücretli hastalık izni gibi cüzi ödemeleri cömert davranışlar ve sahiplenme olarak göstermelerine de olanak sağlamaktadır. Böyle kurulan kişisel bağlar siyasi bağların temelini oluşturmaktadır.

Sonucunda sendikal hareketin son derece zayıf olduğu (85 milyonluk bir ülkede kaç tane aidat ödeyen sendika üyesi var ki?), sosyal hakların tamamen törpülediği, yaşam ve çalıştırılma koşullarının bu denli kötüleştiği, toplumsal kutuplaşmanın had safhaya ulaştığı ve örgütsüz toplumun iktisadi-mali krizlerin boyunduruğundan kurtulamadığı bir ortamda sadaka rejimi, dinsel pratikler ve milliyetçilikle birleşerek “Patronaj-İlişkilerini” meşrulaştırmakta ve paternalist bağımlılığın kökleşmesini sağlamaktadır. Büyük bir çoğunluğu yoksul olan Türkiye toplumunda ezilen ve sömürülen sınıfların AKP-Saray-Rejimine böylesine destek vermesinin nedenleri bizce bunlardır.

Dışarıdan bakınca... Devrimci-demokratik güçlerin “Ortodoks-heterodoks iktisat, Merkez Bankasının bağımsızlığı veya dolar nasıl d   er” tartışmalarına katılarak kapitalist üretim ilişkilerini meşrulaştırmak yerine, ezilen ve sömürülen sınıfların içinde örgütlenerek kapitalizmin alternatiflerini inandırıcı biçimde anlatmalarının daha doğru olacağını düşünüyoruz.      dışarıdan bakınca “Tek adam rejiminde” kapitalist vahşeti görmekteyiz...

Yangın yeri ve burjuva toplumu

2 Temmuz 2023

Fransa'nın Nanterre kentinde polisin 17 yaşındaki bir genci katletmesinden sonra gelişen olaylar banliyöleri yangın yerine çevirdi. Polis teşkilatının "kökünden yeniden kurulmasını ve katilin cezalandırılmasını" talep eden popüler sol siyasetçi Jean-Luc Mélenchon haricinde Avrupa reformist solundan pek ses çıkmadı. Yaygın burjuva medyası ve siyasetçileri polisin işlediği cinayeti göç politikalarıyla bağlantılı hâle getirerek, alışlagelmiş göçmen ve mülteci düşmanlığını körüklemeye devam ettiler. Kimi Alman solcusundan ise "olaylar büyümeden ve şiddete başvurmadan çözülmeli" türünden belirsiz açıklamalar geldi.

Tüm kıta boyunca ırkçı ve faşist hareketlerin güçlendiği, sistem karşıtı olmayan sıradan her itirazın dahi masif polis gücüyle bastırılmaya çalışıldığı günümüzde bu gelişmeler Avrupa'daki burjuva toplumlarının gerçek yüzüne ışık tutuyor. Bu bağlamda eski siyasetçilerden liberal Gerhard Baum'un "burjuva toplumu artık demokrasiden nefret ediyor" tespiti çok oturuyor diyebiliriz.

Aslına bakılırsa "Burjuvazi" ile Citoyen", yani yurttaş arasına bir ayrım koyan ve yurttaş "son derece siyasi bir varlık olarak, bireysel değil ortak çıkarları ifade eden bir birey" olarak tanımlayan Fransız Devriminden bu yana kapitalist toplumlarda bu tanımdan ve aydınlanmanın gereklerinden geriye hiçbir şey kalmamıştır. Günümüzün kapitalist toplumları, bencil ve kolektif hakları önemsemeyen burjuva toplumları hâline dönüşmüş, yurttaş ise devlete sadık, dört-beş yılda bir demokrasicilik oynamasına izin verilen ve özel sermaye birikiminin boyunduruğu altında tutulan üretken bir askere indirgemıştır.

Polis şiddeti ne zaman gündeme gelse, liberal ve sol-liberal kesimlerde "üniformalı yurttaşlarımızı demokrasiye kazandırmalıyız" sesleri yükseltilmekte. Halbuki "üniformalı yurttaş" tanımı, kolluk kuvvetlerinin, yani polis ve jandarmanın, mahkemeler ve savcıların devletin şiddet aparatı olduğu gerçeğinin üstünü örtmeye yarıyor. Nihâyetinde devletin şiddet tekeli kapitalist devlete egemen olan sınıfların çıkarlarını kollamaya yarıyor.

Tam da bu nedenle polislerin işledikleri cinayetler, uyguladıkları şiddet ve kötü muamele cezalandırılmıyor – sadece Fransa'da değil. Almanya'dan bir örnek verelim: Bochum Üniversitesi'nin bir araştırmasına göre kolluk kuvvetleri yılda en az 12 bin hukuk dışı şiddet uygulamışlar. Kayıtlara geçen bu 12 bin şiddet eyleminin sadece yüzde ikisi savcılar tarafından incelenmiş. Cezalandırma oranı ise – ki o da en fazla disiplin cezası olmuş – sadece yüzde bir.

Tek başına 2023 yılını incelediğimizde tüm Avrupa'da çok sayıda ölümle sonuçlanan – ezici çoğunluğu beyaz Avrupalı olmayan insanlardan bahsediyoruz – şiddet olayının haricinde sayısız yaralanma, kötü muamele ve görevini kötüye kullanma olayının kayıtlara geçtiğini görebiliriz. En son Yunanistan'da olduğu gibi, mültecileri zorla geriye iten ve yüzlercesinin denizde boğularak ölmesine neden olan sınır polisinin yaptıklarını saymıyoruz bile. Polis üniformasıyla bir parti kurultayına katılıp, göçmen ve mülteci düşmanı, ırkçı konuşma yapan memurları veya iklim koruma eylemcisi gençlere şiddet uygulayan, daha eylem başlamadan bir gün önce gençleri "önleyici gözetimine" alan robocopları da...

Otuz yıl önce bugün Sivas'ta galeyana getirilen kitle Madımak Oteli'ni yakar ve 35 canımızı katlederken polis ve askerlerin olayları nasıl seyrettikleri hepimizin hafızasında. Veya Hanau'da ırkçı-

faşist katil insanları kurşuna dizerken, polisin telefona dahi çıkmaması. Veyahut 2000-2006 yılları arasında faşist NSU örgütünün işlediği cinayetleri “Döner Cinayetleri” olarak adlandıran ırkçı polis komisyonunun suçluları göçmenler arasında araması ve cinayetleri Türk-Kürt çetelerinin çatışması diye göstermesi...

Uzun lafın kisası, kolluk kuvvetleri “üniformalı yurttaş” falan değildir. Ve Fransa’da banliyöleri yangın yerine çeviren gençler barikatları, yağmalamaları ve kundaklamalarıyla burjuva toplumlarının vurdumduymazlığına, bencilliğine, kapitalist vahşete ve kapitalist devletin şiddetine isyan ediyorlar. Kim haksız olduklarını söyleyebilir ki?

Otoriterliğin olağanlaşması

9 Temmuz 2023

Bir hafta önce, Pazar günü Britanya’da olağan zamanlarda akıllara zarar olarak görülecek bir yasa yürürlüğe sokuldu. Protesto amacıyla yapılan yavaş yürümelere katılanlar üç yıl hapis cezasına çarptırılabilirler. Muhafazakâr Britanya hükümeti bu uygulamayı “halkımız gündelik yaşamın egoist protestocular tarafından aksatılmasını istemiyor” diyerek gerekçelendiriyor ve iklim koruma aktivistlerinin eylemlerini örnek gösteriyor. Böylelikle Britanya polisi “yavaş yürüyerek kamu düzenini bozacağını tahmin ettiği” her kişiyi gözaltına alabilecek. Benzer bir uygulama Almanya’da da yürürlüğe sokulmuş ve bazı eylemciler eylemden günler önce “önleyici gözaltına” alınmışlardı.

Burjuva demokrasilerinin en temel hak ve özgürlüklerinden olan yürüyüş özgürlüğü bu şekilde rafa kaldırılmış oldu. Protesto yürüyüş ve mitinglerinin amacı zaten gündelik yaşamı aksatarak talepleri görünür ve duyulur kılmaktır. Gündelik yaşamı aksatmayan protesto, protesto değildir ki yavaş yürüme eylemi 1970’li yıllardan bu yana etkin protesto biçimi olarak kullanılmaktadır. Örneğin Pinochet faşizmi döneminde Santiago de Chile’de insanlar yavaş yürüyerek, bisiklet veya otomobillerini yavaş sürerek faşist diktatörlüğe karşı protestolarını dile getiriyorlardı, hem de kitlesel olarak ve rejim buna karşı hiçbir şey yapamıyordu. İklim aktivistleri de bugün yarım kilometreyi bir saatte kat ederek kendilerini takip eden polisleri çileden çıkartıyorlar. Ama artık bu da mümkün olmayacak. Anlayacağınız Britanya hükümeti Pinochet faşizminin dahi göze alamadığı bir yasağı yürürlüğe sokarak tarihe adını yazdırmış oldu.

Aslına bakılırsa “demokrasinin beşiği” Avrupa’da bu tür uygulamalar öyle aniden karar altına alınmadılar. Yavaşça, küçük adımlarla getirilen ve “toplum lehine” olduğu anlatılan yasaklarla ve toplumu sessiz yığın hâline dönüştüren mekanizmalar işleme sokularak bugüne gelindi. Önce sosyal haklar, hemen peşinden de temel demokratik hak ve özgürlükler “güvenlik” gerekçesiyle törpülendiler ve teker teker rafa kaldırıldılar. Her defasında da önce göçmenler, mülteciler ve yoksul kesimler gibi en savunmasızlara uygulanan yöntemler, zaman içinde tüm topluma uygulanmaya başlandı. Kanımızca “sigara içme yasağı” gibi, yetişkin insanları reşit olmayan çocuk muamelesine tutup, “sağlıklı ve üretken iş gücü” kalıbına sokan yasaklar da bu tür yöntemlerin arasındadır.

1989/1990 karşı devriminden bu yana geçen otuz yılı aşkın süre içinde öylesine köklü değişimler gerçekleştirildi ki, bugün 40 yaşlarında veya daha genç olan insanlar açısından bu otoriterlik artık olağan hâle geldi. Dolayısıyla, değil sosyal ve demokratik hakların ellerinden alınmasına karşı çıkmak, kolektif biçimde karşı çıkmayı düşünemeyen toplumlar oluşturuldu. Nihâyet bıçak kemiğe dayandığında ise hiddetlerini sorunlarının asıl kaynağına, yani egemen sınıflara ve uygulamalarına yöneltmek yerine, kendilerine günah keçileri olarak sunulan göçmen ve mülteciler ile sürekli “asosyaller, tembeller, hantallar” diye tanıtilen yoksul kesimlere yöneltiyor, siyasi tercihlerini basit çözümler sunan ırkçı-faşist hareketlerden yana yapıyorlar. Dünya çapında ırkçı-faşist ve milliyetçi siyasi formasyonların böylesine toplumsal destek bulmalarının temel nedenlerinden birisinin, elbette toplumsal ve siyasi solun hatası olduğu kadar, otoriterliğin olağanlaşmasında yattığını söylersek, sanırız yanlış yapmış olmayız.

Avrupa ülkelerinde yürürlüğe sokulan bu tür sert yasaların ve uygulamaların hâlihazırda sisteme karşı tehdit oluşturmayan toplumsal hareketlere dahi yöneltilmesi bir tesadüf değildir. Çünkü bu tür yasaların ve otoriterliğin olağanlaştırılmasının asıl hedefi yaşam ve çalıştırılma koşulları giderek

kötüleſen, iſsizlik ve yoksullaſma tehdidi altına giren, güvencesizlik ve perspektifsizlik baskısından kurtulamayan emekçiler ve orta katmanlardan oluſan toplumsal çoğunluktur. Otoriter neoliberal siyasetçiler ve temsil ettikleri sermaye sınıfları örneğın Fransa banliyölerini yangın yerine çeviren gençlerin barikatlarına emekçiler de katılırsa, dünyanın başlarına yıkılacağını çok iyi bilmektedirler. Asıl korkuları bundandır ve toplumsal direniſi daha tohum hâlindeyken yok etmek, geri püskürtmek için bu yasaları çıkartmaktadırlar.

Somut savaş ajandası

**NATO'nun zirve sonrası olası adımları üzerine
Temmuz 2023**

Emperyalizmin savaş aygıtı NATO'nun Vilnius'ta, deyim yerindeyse Kremlin'in burnunun dibinde gerçekleştirdiği NATO Hükümet ve Devlet Başkanları Zirvesinde alınan kararlar, savaş aygıtının yakın dönemde atması olası adımların somut bir savaş ajandası tarafından şekilleneceğini gösterdi. Kanımızca zirvede asıl dikkat çekici nokta Rusya Federasyonu'na yönelik vekalet savaşının yoğunlaştırılması adımları veya Türkiye'deki AKP-Saray-Rejimine sunulan açık çek politikasından ziyade, Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik stratejinin sertleştirilmesiydi – ki zirve sonrasında Scholz hükümetinin kamuoyuna tanıttığı 61 sayfalık “Federal Hükümetin Çin Stratejisi” başlıklı belgesi bir yönüyle buna işaret etmektedir. Geçen yıl yapılan zirvede “sistemik hasım” olarak ilân edilen ÇHC bu sefer “ittifakın çıkarlarının karşısında duran en büyük meydan okuma” olarak tanımlandı.

31 NATO üyesi ülkenin yanı sıra Avustralya, Güney Kore, İsveç, Japonya, Ukrayna ve Yeni Zelanda hükümet ve devlet başkanlarının bulunduğu Vilnius zirvesi bir taraftan “Rusya'nın NATO üyesi ülkelerle kuşatılma” stratejisine hız verilmesini, diğer taraftan da ÇHC ve İran'a gözdağı verilerek küresel hegemonya talebinin altının çizilmesini kararlaştırdı. Geçen yıl görüşülen yeni askeri birlikler modeli (NATO Force Modell) şimdi uygulamaya sokulacak. Buna göre NATO üyesi ülkelerden toplam 300 bin asker, 85 savaş gemisi ve savaş uçakları filosuyla Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya ve Slovakya'dan Romanya ve Bulgaristan'a kadar uzanan bir yayda sekiz NATO-Savaş Grubu olarak konuşlandırılacaklar. Bu çerçevede Alman emperyalizmine de özel görevler verildi. Örneğin Alman ordusu Litvanya'da sürekli kalmak üzere dört bin kişilik bir tugayı gönderecek.

Bir diğer karar ise yeni savunma planlarına yönelik olarak alındı. Basına sızan bilgilere göre “nasıl savaşacağımızı öngören operatif savaş planları” iki bölüme ayrılmış. Bir tarafta kara, hava, deniz, uzay ve siber alanı içeren klasik boyutlar tanımlanırken, diğer taraftan da üç coğrafi “savunma alanı” belirleniyor: Birinci bölge Kuzey Amerika'dan Atlantik'e ve Britanya üzerinden Kutup bölgesine uzanıyor. Bu bölgenin sorumlu ana karargâhı ABD'ndeki Norfolk üssünde. İkinci bölge başta Almanya olmak üzere Kuzey Avrupa, Baltık Denizi ve Baltık ülkelerini içeriyor. Bu bölgenin ana karargâhı Hollanda'daki Brunssum üssü. Nihâyet üçüncü bölge olarak ise Napoli'deki ana karargâh sorumluluğunda olan Güney Avrupa, Balkanlar, Akdeniz ve Karadeniz olarak belirlenmiş. Vilnius'ta alınan formel kararın hemen peşinden pratik hazırlıkların başlatıldığı bildirildi.

Kararlaştırılan planlar tabii ki masif bir silahlanma programını gerekli kılıyor. O nedenle Vilnius zirvesinde tüm NATO üyeleri yurtiçi GSMH'lerinin yüzde ikisini savunma bütçesine ayırmaya yükümlü kılındılar. Bu meblağın beşte biri ise yeni tip silahlanmaya ayrılmak zorunda. NATO “teknolojik üstünlüğünü” güvence altına almak içinse bir “Savunma Üretim Aksiyon Planı” kararlaştırarak gerekli görülen üretim kapasitelerini de artıracak.

Vasal ülkeye üyelik yok

Ukrayna'daki rejimin temsilcisi Selensky'nin Vilnius'a gelmesiyle bağlantılı sansasyonel haberler, zirvenin Avrupa kıtasındaki savaş tehlikesini artıran asıl kararların kamuoyunun dikkatinden çekilmesine yardımcı oldu denilebilir. Selensky zirveye katılmadan önce NATO üyeliği için formel bir davetiye talep etmişti. Bu talebin gerçekçi olmadığı zaten biliniyordu. Nitekim ABD Başkanı Biden ve Alman Şansölyesi Scholz Ukrayna'nın üyelik talebine kesin dille karşı çıkarak, sadece “gerekli olduğu

sürede ve gerekli olduğu kadar” askeri-mali-siyasi destek verileceğini açıkladılar. Zirvenin sonuç belgesinde 2008 NATO zirvesinin sonuç bildirgesine atıfta bulunarak “Ukrayna’nın geleceği NATO’dadır” ve “müttefiklerin onaylaması durumunda davetiye gönderilebilir” gibi somut hiçbir sonucu olmayan cümleler yer aldı. Burjuva basınında zirve sonrası yapılan bir kokteylde tek başına durduğu fotoğrafı viral olan Selensky, bunun üzerine NATO’ya “kararsızlık ve zayıflık” suçlamasında bulundu.

Ancak hemen akabinde G7 ülkeleri Ukrayna’ya, ikili antlaşmalarla belirlenecek olan “Güvenlik Garantisi” sözünü verdiler. Almanya’nın belirleyicisi olduğu “garantilerin” üç ayağı var: Birincisi Ukrayna’nın tüm olanaklarla silahlandırılması. Yeni tanklar ve hava savunma sistemlerinin yanı sıra “kilit savaş yetilerini geliştirecek araç ve gereçlerin” verilmesi planlanıyor, ki özellikle bu son nokta Alman silah sanayinin üretim kapasitelerini artırmasına yol açacak. Bununla birlikte Alman askeri-sınai kompleksinin desteğiyle Ukrayna’nın “milli savunma sanayi” desteklenecek ve ortak askeri tatbikatlar yoğunlaştırılacak. İkincisi Ukrayna’nın ekonomik istikrarı ve “direniş yetenekleri” güçlendirilecek, ki bu da devasa yeniden altyapı inşasını gerekli görmekte. Üçüncüsü de G7 ülkeleri tarafından Ukrayna’daki rejime yüzlerce milyar Euro tutarında mali destekler verilmesi. Sonuç itibarıyla vasal devlet olarak Ukrayna’nın vekalet savaşına devam edebilmesinin olanakları genişletilecek, ama bu ülkenin NATO’ya üye yapılması – aynı zamanında Gürcistan’a yapıldığı gibi – belirsiz bir zamana ertelenmiş olacak. Nihâyetinde Rusya ile savaş hâlinde olan Ukrayna’nın NATO’ya üye edilmesi, NATO sözleşmesinin 5. Maddesinde yer alan “İttifak durumunu” ortaya çıkaracağından ve bir NATO-Rusya savaşı söz konusu olacağından, üyelik henüz arzulanan bir durum olarak görülmemekte.

Ortak ama rakip, sistemik hasım ve nihâyet düşman

Avrupa-Atlantik bölgesindeki “barış ve istikrara yönelik en önemli ve doğrudan tehdit” olarak Rusya’yı işaret eden NATO, “Çin’in iddialı, cebri politikaları NATO’nun çıkarlarına, güvenliğine ve değerlerine zorluk oluşturuyor” gerekçesiyle, Çin Halk Cumhuriyeti’ni emperyalist saldırganlığın asıl hedefi hâline getirdi. ABD emperyalizminin “Hint-Pasifik-Stratejisi” ile tam uyumlu hâle getirilen sonuç bildirgesi sömürgeci zihniyetin söylemleriyle ÇHC’ne detaylı direktifler içeriyor ve ÇHC’nin Rusya’nın yanından uzaklaşmasını talep ediyor.

Geçen yılki zirvede Hint-Pasifik-Bölgesini Stratejik Konseptine dahil eden NATO – aslında siz bunu ABD olarak okuyun – açısından ÇHC ana düşman konumunda. Ancak bölgedeki NATO yanlısı ülkelerin ÇHC karşıtı cepheye çekilmelerine yönelik ABD çabaları, özellikle ABD tarafından Tokyo’da bir NATO Temsilciliği açılması planları Kuzey Atlantik İttifakı içinde çelişkilere yol açıyor. Burada bilhassa ABD’nin, pasifizmi anayasasından silerek hızla yeniden militarizm yolunda ilerleyen Japonya ile “Tayvan’ı Çin’e karşı koruma politikası” ve ABD emperyalizminin Avrupalı NATO üyesi ülkeleri Hint-Pasifik-Bölgesinde daha fazla angajman göstermeye zorlaması, başta Fransa olmak üzere Avrupalıların tepkisini çekiyor.

Aynı şekilde ÇHC konusunda ABD ve Alman emperyalizmleri arasındaki çelişkiler de daha görünür oluyorlar. ABD Güney Çin Denizi’nin nakliyat yollar ve Tayvan üzerinden yarı iletken çip sanayindeki hakimiyetini güçlendirmeye çalışırken, Alman emperyalizmi sanayisinin ÇHC’ne olan bağımlılığı nedeniyle “De-Risking”, yani risk azaltma politikaları izlenmesini istiyor. ABD Hint-Pasifik-Bölgesinde “US-american Primacy” (ABD üstünlüğü) politikalarının sürdürülmesini zorunlu görürken, Alman emperyalizmi yeni “Çin Stratejisinde” yazıldığı gibi, ÇHC’ni “merkezi küresel meydan okumaların çözümü için vazgeçilmez bir aktör” olarak tanımlıyor, ki bu yaklaşım NATO Zirvesinin sonuç belgesinin temel çizgisiyle çelişiyor. Aynı şekilde Almanya sistemik hasım olarak nitelendirdiği ÇHC ile iş birliğini arar ve “Çin ile iş birliği Federal Hükümetin Çin Stratejisinin temel unsurudur” tespitini yaparken, ABD tüm gücüyle ve bölgedeki müttefikleriyle eşgüdümlü bir biçimde ÇHC’nin bölgedeki ve dünya çapındaki etkisini geriletmeye çalışıyor.

Kuzey Atlantik İttifakının ABD, Almanya ve Fransa gibi belirleyici üye ülkeleri arasındaki bu tür çelişkiler, NATO’nun ÇHC’ne yönelik sertleştirme siyasetinin belirsizleşmesine yol açıyor ve nihâyetinde NATO yanlısı Pasifik ülkelerinde hayal kırıklığı yaratıyor. Avrupalı NATO üyesi ülkeleri ÇHC konusunda “ortak AB Çin Stratejisi” izlemeye zorlayan Almanya ve Fransa, çıkar çatışmaları

nedeniyle ABD'nin gerçekleştirmek istediği NATO Pasifik Genişleme Politikasına karşı çıkıyorlar. O nedenle zirvelerde tek sesle konuşulduğu görünümü verilen NATO'da kapalı kapılar ardında ciddi anlaşmazlıklar ve çelişkiler yaşanıyor – ancak bunlar NATO'yu daha tehlikesiz hâle getirmiyor tabii ki.

Batının zayıflayan etkisi

Bu çelişkilerin temel nedenlerinden birisinin ittifak üyelerinin Batının dünya çapında zayıflayan etkinliğine verdikleri farklı yanıtlar olduğunu söyleyebiliriz. Sahiden de özellikle ÇHC sadece Hint-Pasifik-Bölgesinde değil, dünya çapında giderek etki alanını genişletmektedir. Örneğin ABD'nin “arka bahçesi” olarak gördüğü Latin Amerika'da ÇHC'nin son 20 yıl içerisinde neredeyse Avrupalıların ancak 500 yılda elde edebildikleri avantajları kazandığı belirtilmektedir. ABD ordusunun Latin Amerika Komutanlığı'nın şefi olan General Laura Richardson 2023 Mart'ında ABD Kongresi'nde verdiği sunumda bu durumu şöyle anlatıyordu: “Son derece zengin hammadde kaynaklarına sahip olan Latin Amerika'da Çin iktisadi, diplomatik, teknolojik, enformatif ve askeri etkinliğini olağanüstü derecede artırmıştır. Düşmanımızın bu kötü niyetli girişimleri beni kaygılandırmaktadır.” Hâlihazırda ÇHC Brezilya, Peru ve Şili için en büyük ticaret ortağı hâline geldi. Başta Arjantin ve Paraguay olmak üzere diğer Latin Amerika ülkeleri de komşularının izlediği yolu takip etmekte ve ÇHC ile olan ticari ilişkilerini yoğunlaştırmaktadırlar. ÇHC'nin Latin Amerika ülkeleriyle 2000 yılında 12 milyar dolar olan ticaret hacminin 2022'de 495 milyar dolara çıkmış olması bu gelişmeyi teyit eden en önemli rakam sayılabilir.

ÇHC'nin yanı sıra Rusya Federasyonu da ABD emperyalizminin “arka bahçesindeki” etkinliğini genişletmekte, hem de sadece Küba, Nikaragua veya Venezüella'da değil. Örneğin 2023 Haziran'ında Brezilya Rus Uranium One ve Çinli Citic Guoan şirketleriyle toplam 1,4 milyar dolarlık bir yatırım antlaşmasını imzalarken, Arjantin de Rusyalı ve Çinli ortaklarıyla bir akü fabrikası kurmayı kararlaştırmıştı. Benzer bir ortaklık da Şili'deki en büyük Lityum üreticisi SQM ile söz konusu. Çinli Tianqi Lithium şirketi SQM tekelinin yüzde 24'lük hissesine sahip.

Rusya Federasyonu ve ÇHC'nin ikili ilişkileri üzerinden etkinliklerini artırmalarının yanı sıra BRICS (Brezilya-Rusya-Hindistan-ÇHC-Güney Afrika) ittifakı da gelişmekte olan ülkeler açısından çekiciliğini artırarak, Rusya ve ÇHC'nin etkinliğinin genişlemesine yol açıyorlar. BRICS'in kurucu beş ülkesi 2020 yılında ilk kez satın alma gücü açısından yüzde 31,4 ile G7 ülkelerini (yüzde 30) geride bıraktılar ve G7 ülkelerinden daha hızlı bir büyüme kaydettiler. En son Güney Afrika'da gerçekleştirilen BRICS Zirvesine katılan 13 ülkeden Arjantin, İran ve Suudi Arabistan üyelik konusunu görüşmeye başladılar bile. Aynı şekilde Afrika kıtasından da Cezayir, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Etiyopya, Mısır ve Senegal gibi ülkeler BRICS üyeliğini tartışıyorlar. Demokratik Kongo Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Lutunda Apala'nın yaptığı, “Görüldüğü kadarıyla Batı barışı ve refahı sağlamaya gönüllü değil. O zaman BRICS yeni bir uluslararası düzeni oluşturmalı” şeklindeki açıklama, Avrupalı burjuva basınında “bu sözler Batıda alarm zillerini çaldırmalı” biçiminde yorumlanarak yayınlandı.

Arjantin ve Küba haricinde bazı Latin Amerika ülkeleri ise bunun ötesinde BRICS tarafından 2014 yılında Dünya Bankası'nın alternatifi olarak kurulan New Development Bank – NDB ile daha sıkı iş birliğini kurmak istiyorlar. Uruguay çoktan NDB üyesi oldu ve ortaklık payını öder ödemez yönetimde söz sahibi olacak. Merkezi Şanghay'da olan ve “BRICS Bankası” olarak nitelendirilen NDB üyelerine özellikle su ve trafik altyapısını geliştirmek için 30 milyar dolar kredi verdi. 2016 yılında da BRICS üyelerinin ağır kriz durumunda kredi olarak kullanabilecekleri 100 milyar dolarlık bir fon oluşturuldu. Güney Afrika'da yapılan zirvede ayrıca altın, gümüş ve ender topraklar temelinde bir BRICS para birimi oluşturma planları basına sızdı. Alman basınının bildirdiğine göre BRICS üyelerinin haricinde 41 ülke böylesi bir para birimine ilgi duyuyorlar. Batının hakimiyeti, en son 2022 Şubat'ında Rusya Federasyonu'nun 300 milyar dolarlık varlığına el konulması ve ABD'nin dolar basarak hakimiyetini güvence altına alması, bu ülkelerin alternatif bir para birimine yönelmelerine yol açıyor. BRICS'in oluşturacağı para birimi uluslararası ticareti kolaylaştırmanın yanı sıra dünya ülkelerini zaten zayıflamakta olan dolar hakimiyetinden kurtarabilir.

Kaldı ki BRICS üyeleri hâlihazırda ABD dolarına olan bağımlılıklarını azalttılar. Örneğin Rusya ve ÇHC arasındaki ticari ilişkilerin yüzde 70'i ruble veya yuan üzerinden gerçekleştiriliyor. Hindistan

son iki yılda önemli ölçüde artırdığı Rus petrol ithalatını yuan ile ödüyor. Bolivya ve Rusya arasında, aynı Brezilya ve ÇHC arasında olduğu gibi, alışverişler ülkelerin para birimleriyle gerçekleştiriliyor. Gene Suudi Arabistan ve ÇHC arasında yapılan görüşmelerin gündeminden birisi de petrol ticaretinin yuan üzerinden gerçekleştirilmesi. Sonuç itibariyle böylesi ikili veya çoklu antlaşmalar ABD dolarının dünya çâğındaki hakimiyetini tehdit ediyor ve böylelikle “Küresel Güney” olarak adlandırılan bir zamanların sömürge ülkeleri çok kutuplu bir dünyayı kuracak tektonik kaymalara yol açıyorlar. Böylelikle BRICS emperyalist Batının ciddi alternatifi olarak gelişmekte olan ülkelere kendilerine alan açma olanağını sağlayarak, etkinliğini genişletiyor.

NATO içindeki çatışmaların ve çelişkilerin nedenleri bu gelişmede yatıyor. Ama bu gelişmeler aynı zamanda emperyalizmin savaş aygıtı olan NATO’yu daha tehlikeli ve daha saldırgan hâle getiriyor. Hiç şüphesiz NATO’nun dağıtılması daha ivedi ve daha zorunlu bir görev olarak insanlığın karşısında duruyor. NATO-Türkiye bağlamında bir son söz söylenecek olursa, ki gazetemiz yazarları bu konuda daha bilgilendirici yazılar yayınlıyorlar, o da son NATO Zirvesinin Türkiye egemenlerinin cumhuriyetin kurulduğu ilk günden bu yana sürdürdükleri bir tarafta Rusya ve İran kartlarını şartlı rehin olarak tutma, ama diğer taraftan da göbeğinden Batıya bağımlı kalma politikasından vazgeçmediklerini teyit etmiş olmasıdır. Türkiye NATO’nun ileri karakoludur ve kendi emperyalist yayılmacılığı için NATO’dan güç almaktadır.

Avrupa'nın kale duvarları...

23 Temmuz 2023

Avrupalı emperyalistler dünya çapında üretilen zenginliğin büyük bir bölümünü gasp yoluyla kendi refah coğrafyalarında yoğunlaştırırken, coğrafyalarını koruyan kale duvarlarını sürekli yükseltiyorlar. Emperyalist sömürü, müdahale savaşları, uluslararası hukuka aykırı işgaller ve hammadde kaynaklarının, dolayısıyla dünyanın talanı dünya çapında yoksulluğu, açlığı ve ekolojik felaketleri yaygınlaştırıyor. Sonucunda ise, sayıları hâlihazırda 100 milyonu aşan insan yurtlarını terk etmek zorunda kalıyorlar. Terk edemeyen milyarlar ise yoksulluk, açlık ve ekolojik felaketlerle boğuşuyorlar. Dünyayı küresel bir fabrika hâline getiren emperyalizm hem kendi coğrafyalarındaki hem de dünya çapındaki ezilen ve sömürülen sınıfları bölmek, altta tutmak için elinden geleni yapıyor.

Merkez kapitalist ülkelerin bulunduğu refah coğrafyalarının etrafı dünyanın lanetlilerinin aşamayacağı yüksek duvarlarla örülmüş durumda. Ama artık bu da yeterli görülüyor: burjuva demokrasilerinin en temel hak ve özgürlükleri teker-teker rafa kaldırılarak, yardıma muhtaç milyonların refah coğrafyalarının yakınına gelmeleri dahi olanaksız hâle getiriliyor. Örneğin Britanya'nın gerici Sunak hükümeti karar altına aldığı ve büyük olasılıkla yakında yürürlüğe girecek olan "Yasa Dışı Göç Yasası" ile Britanya'ya bir şekilde gelmeyi başarabilen mültecileri hemen Ruanda'ya gönderecek. Britanya'nın imzası da bulunan bütün uluslararası insan hakları ve mülteci hukuku böylece geçersiz kılınacak.

Benzer bir girişim Almanya'da da tartışılıyor. Irkçı-faşist AfD partisinin toplumsal desteğinin artması gerekçe gösterilerek, Alman faşizminden çıkartılan bir ders olarak yürürlüğe sokulan "bireysel sığınma hakkının" kaldırılması isteniliyor. Aslında Federal Anayasa'da yer alan "sığınma hakkı" maddesi 1993 büyük uzlaşısıyla fiilen geçersiz kılınmış durumda. Çünkü Almanya etrafını çevreleyen ülkeleri "güvenli ülke" diye deklare ederek, kara yolu üzerinden Almanya'ya gelebilenlere sığınma hakkını kaldırmıştı. Bugün olduğu gibi, 1990'larda da doğrudan devlet politikalarıyla körüklenen faşist şiddet olayları bu hakkın kaldırılmasına gerekçe gösterilmişti.

Ancak sığınma hakkının fiilen kaldırılmış olması da burjuva siyasetçilerine ve yaygın medyadaki yaygaracılara yetmiyor. Kendileri gibi, yani "beyaz" olmayan insanlara en fazla düşük ücretli köle seviyesinde tahammül gösteren burjuva toplumları, şimdi de "beyaz" olmayanları Avrupa'nın sınırlarından binlerce kilometre uzakta tutmak istiyorlar. Zaten bu nedenle Türkiye ile yapılan mülteci antlaşmalarından sonra Tunus gibi bir dizi ülkeye yüklü meblağlar aktararak tampon bölge ve sınır koruma memuru olmaları sağlanmak isteniyor.

Elbette bazı istisnalar da yok değil. Örneğin Almanya "Nitelikli İşgücü Göç Yasası" ile belirli koşulları yerine getiren eğitilmiş, bu şekilde üretim süreçlerine ve hizmet sektörüne sorunsuz entegre edilebilecek ve varlıklarıyla ücretler üzerindeki baskıları artıracak göçmenleri ülkeye davet ediyor. Aynı zamanda bütçe kısıtlamaları ve yoksullara kapatılan eğitim-öğrenim yolları nedeniyle ortaya çıkan nitelikli emek eğitimindeki açığı, yoksul ülkelerin kendi olanaklarıyla eğittikleri nitelikli göçmenler üzerinden telafi edecekler. Böylelikle hem yoksul coğrafyalarda gerekli olan nitelikli emeği oralardan çekecekler, hem de dünya çapında üretilen her 15 doların sadece birini buralara "kalkınma yardımı" safsatasıyla aktararak, yoksul coğrafyalardaki egemen sınıflara rüşvet verecekler.

Göçmenlik ve mültecilik kapitalizm çağının en belirgin emarelerinden birisidir. Ama aynı zamanda kendi işçi sınıfını ve diğer toplumsal kesimleri zapturapt altına almanın, toplumsal hiddeti farklı yönlerle kanalizetmenin ve egemen iktidarı korumanın da bir aracıdır. Egemenlik aracı olarak göç politikaları günümüzün neoliberal dünyasında sadece ırkçı-faşist hareketleri beslemenin bir yolu değil, aynı zamanda emperyalist yayılcılığa, militarizme ve her türlü hak budanmanın toplumsal rıza üretimi için vazgeçilmez bir yöntemdir. Dolayısıyla kapitalizm aşılmadan faşizmin, ırkçılığın ve mülteci düşmanlığının yok edilmesi olanaklı değildir. O nedenle hangi solcu (!) mülteci karşıtlığı yapıyorsa, o, egemenlerin çıkarlarını koruyor demektir.

“Sonu olmayan dehşet”...

30 Temmuz 2023

Bu ay başında yayımlanan “Yangın yeri ve burjuva toplumu” başlıklı köşe yazımızda Avrupa’daki gelişmeler bağlamında eski siyasetçilerden liberal Gerhard Baum’un “burjuva toplumu artık demokrasiden nefret ediyor” tespiti “cuk oturduğunu” yazmıştık. Kanımızca bu tespiti biraz daha açmak yerinde olacak, şöyle ki: Egemen sınıflar, yani burjuvazi ve siyasi temsilcileri 21. Yüzyıl burjuva demokrasisinden, toplum çoğunluğunu yeterince pasifliğe ve itaatkârlığa itemediği ve toplumsal rıza üretimini zorlaştırdığı için nefret etmektedirler. O nedenle zaten formel ve sınırlı olmaktan öteye gidemeyen “liberal demokrasilerin” yerine Macaristan, Polonya veya Türkiye’de olduğu gibi, her yerde “illiberal demokrasileri” veya başka bir deyimle “parlamentar diktatörlükleri” kökleştirmeye çalışmaktadırlar. Olağanlaşan otoriterliğe ve ırkçı-faşist siyasi formasyonların dünya çapında elde ettikleri toplumsal desteğe bakarak bunda hayli başarılı olduklarını iddia edebiliriz.

Tüm bu gelişmeler doğrudan 1989/1990 karşı devrimiyle bağlantılıdır. Dahası karşı devrim henüz tamamlanmamış, tüm çarkları ivme kazanarak ve büyük bedeller ödenerek elde edilmiş kazanımları ezip, öğüterek yoluna devam etmektedir. 1917 Büyük Ekim Devrimi ile kurulan ve 72 yıl ayakta kalmayı başaran reel sosyalizm, tüm hatalarına rağmen sistem alternatifi olarak emperyalist-kapitalist güçleri dizginleyebilmişti. Şimdi ise, reel sosyalizmin yenilgisinden otuz yıl sonra dizginlerini koparan egemen sınıflar “kâr için cesetleri çiğneyerek ilerleyip” (Marx) insanlığa, doğaya ve yaşamın bütününe “sonu olmayan bir dehşeti” (Lenin) yaşıyorlar.

Noam Chomsky’nin “İnsanlık tarihinin en tehlikeli noktası” başlıklı röportajında Gramsci’ye atıfta bulunarak “canavarlar zamanı” olarak nitelendirdiği günümüzde bu dehşet artık öylesine olağanlaşmıştır ki, bırakın kolektif biçimde karşı koymayı, verili ilişkilerin eleştirisi dahi tahayyül edilememektedir. Halbuki otoriter neoliberalizm, bu “vampirleşmiş” sermaye birikim rejimi insanlığın kanını emmeye, doğayı katletmeye ve dünyayı cehenneme çevirmeye devam etmektedir. Aynı zamanda – bilhassa Avrupa’da – ezilen ve sömürülen sınıfları “yamyamlaştırmaktadır”. Hem de öylesine ki, Rosa Luxemburg’un deyişiyle “etimizden et, kanımızdan kan olan” sınıf kardeşlerimiz açlık ve yoksulluktan, savaşlar ve ekolojik felaketlerden kaçarken Akdeniz veya Atlantik’te binlercesi yaşamını yitirir, Afrika çöllerine sürülerek katledilirken, hiddetimizi daha zayıf olanlara yöneltecek derecede...

“Sonu olmayan bu dehşet”, yani emperyalist-kapitalist vahşet artık ne reformlarla ne de parlamenter kretenizm ile sonlandırılabilir. Gerçekler gözümüze batıra batıra şunu kanıtlamaktadır: Günümüzde hem insan olmak hem savaşa karşı barışı, özgürlük ve eşitliği savunmak hem de kapitalizme karşı çıkmamak olanaksızdır, anlamsızdır. Kapitalist devlet, tüm baskı aparatı, yani kolluk güçleri, gizli servisleri, mahkeme ve savcılar, ordusu ve hükümetiyle burjuvazinin tahakküm aracıdır. Kapitalist devleti yıkmadan ne Akbelen’de ağaçları savunmak ne iklimi korumak ne kimliklerin özgürlüğe ve eşitliğe kavuşmasını sağlamak ne de emek sömürsünü sonlandırmak mümkün değildir. Egemen güç ve mülkiyet ilişkileri altüst edilmeden, özel sermaye birikim koşulları yok edilmeden ve kapitalist üretim tarzı devrim yolu ile aşılmadan insanlığın yamyamlaşmaya devam etmesinin önüne geçilemeyecek, savaşırsız ve sömürsüz bir dünya kurulamayacaktır. Parlamenter demokrasi diye bizlere yutturulmaya çalışılan burjuva diktatörlüğünün yegâne panzehri, en geniş ve en gerçek demokrasi olan proletarya diktatörlüğü, yani sosyalizmdir. Günümüzün emperyalist-kapitalist vahşeti bunu kanıtlamaktadır.

Eylül ayının anımsattıkları

10 Eylül 2023

Yakın tarihimiz açısından Eylül ayında birçok önemli olay meydana gelmiştir. Bakü’de 1 Eylül 1920’de başlayan Doğu Halkları Kurultayı sonrasında hâlâ yasaklı olan (ve SİP TKP’si ile alakası olmayan) Türkiye Komünist Partisi’nin kurulduğu 10 Eylül; Alman faşizminin Polonya’ya saldırarak İkinci Dünya Paylaşım Savaşını başlattığı ve yarattığı vahşet nedeniyle günümüzde dünya çapında Barış Günü olarak kutlanan 1 Eylül veya coğrafyamızın kadim Hristiyan halklarına yönelik devlet pogromlarının gerçekleştirildiği 6 ve 7 Eylül bunlar arasındadır.

Şüphesiz bu yıldönümleriyle ilgili olarak yazılmış büyük bir külliyat bulunmaktadır. Bir köşe yazısı kapsamında Eylül ayındaki yıldönümlerinin hepsine değinmek olanaksız. O nedenle günümüzün neoliberal uygulamalarını ve emperyalist-kapitalist dünya düzeninin dönüşümünü doğrudan belirleyen iki askeri darbeyi anımsatmak istiyoruz: 11 Eylül 1973 Şili ve 12 Eylül 1980 Türkiye darbelerini. İki darbe de neoliberalizmin askeri şiddetle uygulamaya sokulmasının örnekleridir.

1973 faşist Pinochet darbesi her ne kadar bunun ilk örneği olmasına, faşist terör rejiminin sosyalist Allende hükümetini ve geniş muhalif kesimleri fiziki olarak yok ederek ilerici dünya kamuoyunu şok durumuna düşürmesine rağmen, o zamanlar sosyalist ve komünist hareketler açısından taşıdığı tehlikeler pek göze batmamıştı. Çünkü o yıllarda ezilen ve sömürülen sınıflar lehine farklı gelişmeler de söz konusuydu: Bir yıl sonra, 1974 Nisan’ında Portekiz’de Karanfil Devrimiyle Salazar diktatörlüğü yıkılmış, Angola ve Mozambik’teki ulusal kurtuluş hareketleri sosyalist gelişme yolunu seçmişlerdi. Daha sonra, 1978’de Afganistan’da Demokratik Halk Partisi iktidarı ele geçirmiş, 1979’da İran’da Şah rejimi yıkılmış, Sandinist Kurtuluş Cephesi Nikaragua diktatörü Somoza’yı indirmiş ve Grenada’da Ulusal Devrimci Parti iktidara gelmişti. Aynı şekilde Türkiye’de de devrimci güçler ve emek hareketi, giderek artan faşist şiddete rağmen ülke siyaseti üzerinde etkin olmakta, kamuoyunda antiemperyalist pozisyonların kabul edilmesini sağlamaktaydılar. 1970-1980 yıllarındaki ulusal kurtuluş hareketleri ve devrimci gelişmeler savaşı ve sömürsüz bir dünyanın olanaklı olduğu umudunu yaygınlaştırmaktaydılar.

Ancak Şili’deki 1973 faşist darbesi ve etkileri küçümsenemeyecek derecede oldu. 1973 yılı aynı zamanda neoliberal uygulamaların ve kapitalist dünyada, sistem alternatifi nedeniyle verilen bir taviz olan sosyal devlet anlayışının erozyonunun başlatıldığı dönüm noktasıydı. Pinochet faşizminin Şili’deki terörü, daha sonra 12 Eylül 1980’de Türkiye’de de uygulamaya sokulacak olan otoriter neoliberal sermaye birikim rejiminin laboratuvar koşullarını yarattı. Gerek 1973 gerekse de 1980 askeri faşist darbeleri tüm kapitalist dünyada emek hareketinin gücünü geri püskürtmeye ve devrimci güçlerin etkilerini kırmaya yarayan araçlar oldular. Nihâyetinde 1973 ve 1980 darbeleri, sadece Şili ve Türkiye’deki ilerici değişim çabalarını askeri şiddet ve faşist terörle sonlandırmadılar. Aynı zamanda dünya çapında başlatılan ve hâlen devam etmekte olan karşı devrimin tetikleyicisi oldular. Kendi hatalarını unutmadan: Reel sosyalizmin, dolayısıyla dünya çapındaki emek hareketinin ve devrimci güçlerin 1989/1990 karşı devrimi karşısındaki yenilgisinin önkoşullarının 1973 ve 1980’de yaratıldığı söylenebilir.

Günümüz Türkiye’sindeki AKP-Saray-Rejimi o açıdan, aynı tüm öncülü olan hükümetler gibi, 12 Eylül 1980 faşist darbesinin devamı, karşı devrimin bugünkü taşıyıcılarından birisi ve emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yaşamsal önemdeki sütunlarından birisi sayılmalıdır. Çünkü nasıl Şili’deki

Pinochet faşizmi salt ulusal sınırlar içinde etkili bir rejim değişikliği olmadıysa, 12 Eylül 1980 askeri faşist darbesi de emperyalist güçlerin doğrudan desteğiyle gerçekleştirilen ve bugün yaşanan tüm sorunları doğuran koşulların yaratıcısı bir karşı devrimdir. Bu tarihsel gerçekleri dikkate almadan, salt »Erdoğan karşıtlığı« üzerinden muhalefet yaparak AKP-Saray-Rejimi karşısında başarı elde etmek olanaklı değildir. Aralarındaki tüm çıkar çelişkilerine rağmen Türkiye'deki egemen sınıflar ne siyasi temsilcileri olan Erdoğan'dan ne de 1980'de kurulan otoriter neoliberal sermaye birikim rejiminden kendi istekleriyle vazgeçmezler. Coğrafyamızdaki ezilen ve sömürülenlerin asıl düşmanı kişiler değil, mülkiyet ve iktidar koşullarının devamını sağlayan egemen sınıflardır. Eylül'ün anımsattığı en önemli gerçek budur.

Almanya'nın baş ağrıları

17 Eylül 2023

Alman Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock geçen Salı günü ABD'ne giderek hafta içinde ve sonunda çeşitli görüşmeler gerçekleştirdi. Ama sadece Baerbock değil, eski Alman diplomatları ile sermaye temsilcileri de ABD'nde çeşitli görüşmelerde bulundular, bulunuyorlar. Gerek Cumhuriyetçiler gerekse de Demokratlar ile yapılan görüşmelerin ana konusu – her ne kadar kamuoyuna açıklanmamış olsa da – Başkan Joe Biden ve sonrasında yapılacak ABD Başkanlık Seçimleri. Ki seçimler görüldüğü kadarıyla Alman emperyalizminin başını hayli ağrıtıyor.

Biden'in yaşı nedeniyle tekrar aday olmama olasılığını değerlendiren Alman burjuva medyası raflardan indirdiği eski bir formülü yeniden tartışmaya açtı: Fransa'nın nükleer şemsiyesinin korumasına öncelik vermek! 1980'lerde bu formülü Willy Brandt'ın güvenlik danışmanı Egon Bahr ortaya atmıştı. Bu satırların yazarının da katıldığı bir sohbette Bahr aynen şöyle demişti: “Reagan gibi birisinin nükleer silahların düğmelerine basabileceğini düşündüğümde, Fransız dostlarımızın nükleer şemsiyesinin altına girmemiz bana akıllı bir hamle gibi geliyor.” Bahr daha sonra medyaya düşen bu sözleri nedeniyle muhafazakârlar tarafından “ABD düşmanı” olarak yaftalanmıştı.

Fransa'nın nükleer cephanesi korumasına girmek her zaman Alman emperyalizmi tarafından ciddi bir opsiyon olarak görülmekteydi. Ancak Avrupalılar ile Transatlantikçiler arasındaki tartışmalarda “uzlaşamaz nokta” olarak nitelendirildiğinden, hep raflarda kalmıştı. Görüldüğü kadarıyla gelecek seçimlerde “izolasyonist Trump'ın” seçimleri kazanma olasılığı Transatlantikçi şahinleri bile kara-kara düşündürmeye itmiş.

Almanya siyaseti 2016 seçimlerindeki sürpriz karşısında hazırlıksız yakalanmıştı. Şimdi ise bu hatadan ders çıkartmaya çalışılıyor. O nedenle diplomatlar, siyasetçiler ve sermaye temsilcileri mümkün olduğu kadar fazla ilişki kurmak için ABD'ne gidip geliyorlar. Almanya Trump'ın kazanması durumunda Ukrayna yardımlarının kendi sırtına yükleneceğinden kaygılanıyor. Trump'ın hâlâ ciddi bir toplumsal desteğe sahip olması, Cumhuriyetçilerin radikalleşmesi ve Biden'in yaşı Alman emperyalizmince “güvensizlik faktörleri” olarak değerlendiriliyor.

Cumhuriyetçi Parti dış politikada hâlen Trump'ın izolasyoncu çizgisini savunuyor, aynı şekilde iktisat politikalarında “USA first” noktasında duruyor ve Ukrayna'ya yapılan yardımların sonlandırılmasını talep ediyor. Trump çıkarıldığı mahkemede ceza alıp, aday olamasa dahi, Cumhuriyetçilerin Başkan Adaylığına soyunan tüm isimleri Trump'ın savunduğu pozisyonlardan fire vermiyorlar. Ukrayna konusunda hepsi hemfikir.

Aslına bakılırsa Demokratların Başkanlık Seçimlerini kazanma olasılığı bile Alman emperyalizminin bu kaygılarını gidermeye yetmiyor. Çünkü ABD Kongresi'nde Cumhuriyetçilerin çoğunluğu kazanmaları durumunda Demokrat Partili bir ABD Başkanının bütçe, iktisat, iç ve dış politikada hareket alanını kısıtlayan engelleri aşması pek olanaklı olmayacak. Kaldı ki ABD seçmenleri arasında “Ukrayna yardımları sonlandırılmalıdır” talebinin geniş taraftar bulması, Demokratların yaklaşımlarını da önemli ölçüde etkileyecek. Alman siyaset uzmanları bu durumu “Almanya ve Avrupa Ukrayna savaşına daha fazla bütçe ayırmak zorunda kalacaklar” biçiminde yorumluyorlar. Ayrıca Avrupa'daki enflasyon oranlarının yüksek olmasının, yoksullaşma baskısının artmasının ve sosyal

politika alanlarında gerçekleştirilen bütçe kısıtlamalarının toplumsal rıza üretimini zorlaştırarak, Almanya'nın önüne yeni engeller çıkaracağını tahmin ediyorlar.

Zaten Çin Halk Cumhuriyeti'nin ekonomik baskısı altında olan Avrupa'nın ABD siyasetine baskı yapma olanakları da zayıflamış durumda. İşte bu nedenle Fransa'nın nükleer şemsiyesi formülü yeniden ısıtılıyor. Kanımızca asıl sorun, Batının “Küresel Güney” olarak adlandırılan ve çok kutupluluğu yaratan güçler karşısında giderek zayıflamakta olmasıdır. Kısacası emperyalist-kapitalist dünya düzeni devasa meydan okumalar karşısında debelleşmektedir. Halklar açısından sorun ise, bu durumun emperyalist saldırganlığu daha da artıracak olmasıdır.

Kimlik, sınıf ve otoriter kalkışma

24 Eylül 2023

Friedrich-Ebert-Vakfının bir araştırması Alman halkının yüzde 16,2'sinin "kesin" yabancı düşmanı ve ırkçı dünya görüşüne sahip olduğunu gösterdi. Bununla birlikte yüzde 30'u aşan bir kesim de "gri alanda", 16,2'lik kesime çok yakın görülüyor. ırkçı-faşist AfD partisinin son anketlerde yükselen oy oranları bu sonuçları teyit eder gibi. Araştırmada "savaşta korkanların" oranı Doğu eyaletlerinde yüzde 70, Batıda ise yüzde 60 çıktığından, araştırmacılar "kimi solcuların da otoriter düşünceler taşıdığı" sonucunu çıkartmışlar. Dahası kapitalizm karşıtlığını "demokrasi karşıtlığına" indirgemişler. Burjuva medyası da bunu "aşırı sağ" gösterip, sola vurmak için kullanmaya başladı.

Reformist Alman solunun içinde bulunduğu krizin bunu kolaylaştırdığını söyleyebiliriz. Die Linke partisi hâlihazırda bölünme öncesinin sancılarını yaşıyor. Bölünme çizgisinin bir tarafında kimlik politikalarını öne çıkaran sol liberaller ve hükümet sosyalistleri dururken, öbür tarafta da popüler siyasetçi Sarah Wagenknecht ve taraftarları duruyor. Wagenknecht cephesinden gelen sinyaller en geç Avrupa Parlamentosu Seçimleri öncesinde yeni bir parti kurulacağına işaret ediyor. Her ne kadar ne zaman kurulacağı bir muamma olsa da şimdiden Die Linke'nin oy oranlarını olumsuz etkilemiş durumda.

Wagenknecht'in karşıtlarına yönelttiği temel eleştirileri ırkçılık karşıtı ve küir politikalarının sınıf mücadelesini dikkate almaması, "normal halkın dertlerine derman olunmaması" ve AfD seçmenlerini "geri kazanmak için hiçbir adım atmamaları" olarak özetlenebilir. "Sosyal muhafazakâr" olarak nitelendirilen Wagenknecht'in "normal halktan" kastının beyaz ve hetero "normal Alman halkı" olduğunu, göçmen sayısının azaltılması gerektiğini ve çalışkanlık veya üretkenlik gibi "Alman erdemlerini" öne çıkardığını programatik söylemlerinde okumak mümkün. Nihâyetinde ırkçı-faşist AfD seçmeninden dahi destek gördüğü biliniyor.

Ancak Wagenknecht parti içindeki karşıtlarına yönelik eleştirilerinde pek de haksız değil. Özcülük, liberal genelleştirmeler, ücretli emek sömürüsünün yadsınması veya burjuva partileriyle kurulacak hükümet koalisyonlarının "değişim" yaratabileceği inancı bu kesimlerde hayli yaygın. Buna rağmen kimlik-sınıf ikilemini yaratmak son derece yanlış.

Kanımızca salt kimlik politikalarına yoğunlaşanlara yöneltebilecek sol, yani tarihsel-maddeci eleştiri öncelikle kimliklerin kendi ezilme deneyimlerinin iktidar ilişkileri ile olan karşılıklı etkileşimini temel almalıdır. Özcesi: ırkçılık, antifeminizm, cinsiyetçilik, küir düşmanlığı egemen iktidar ve mülkiyet ilişkileri üzerine kuruludur. Cinsiyete, cinsel yönelime veya etnik kimliğe yönelik cebir ve ekonomik sömürü birbirleri ile kopmaz biçimde bağlantılıdır. O açıdan ırkçılık, cinsiyetçilik, ayrımcılık ve küir düşmanlığı cenderesindeki insanlara "kimlik politikasını bırak, sınıf mücadelesi ver" demek, bu insanların, her zaman toplumsal açıdan ilerlemeci olan mücadelelerini gayri meşrulaştırmak anlamına gelir. Ki, bu egemen sınıfların tavrı ile aynıdır.

Bu tavrın toplumu nasıl gericileştirdiği Türkiye'de görülebilmektedir. AKP-Saray-Rejiminin Sünni, Türkçü ve patriarkal milliyetçiliği "heteronormatif çekirdek aile" dışında hiçbir yaşam tercihine izin vermemekte, toplum çoğunluğunu gökkuşağı renklerine dahi düşman ederek otoriter kalkışmaya zemin hazırlamaktadır. Rejim ırkçı, cinsiyetçi, patriarkal zihniyeti egemenlik aracı kullanarak, neoliberal sömürü ve birikim rejimine, militarizm ve yayılmacılığa toplumsal rıza üretebilmektedir.

O açıdan öncelikle sosyalist ve komünistlerin, bilhassa hetero yoldaşlar olarak bizlerin kendi yapılanmalarımız içerisindeki patriarkal iktidarı sorgulamamız, yıkmamız ve kimliklerin kurtuluşu mücadelesi ile sınıf mücadelesi arasındaki bağı daha sıkı örmemiz bir zorunluluktur. Elbette kolay değildir iktidardan vazgeçmek, eşitlikçi paylaşımı sağlamak. Ama devrimi önce kendi içinde gerçekleştirmenin olmazsa olmazıdır bu. Ezilenlerin kurtuluşu devrim sonrasında değil, “bugün ve burada” verilen devrimci mücadelenin görevidir. Devrimci mücadele ise her zaman kurtuluşçu ve özgürlükçü olmak zorundadır.

Stratejik yenilgi (mi?)

Emperyalist Batının “Küresel Güney” karşısında zayıflayan konumu ve etkileri

Ekim 2023

Avrupa’daki burjuva medyası Hindistan’da gerçekleştirilen G20 Zirvesinin haberlerini sunarken, Şansölye Scholz’un “büyük başarı” tespiti altına çiziyor, Hindu milliyetçisi Başbakan Modi’nin büyük sanayi ülkeleriyle eşik ülkelerini ortak sonuç bildirgesini imzalamaya ikna etmesini de kanıt olarak gösteriyordu. Ayrıca 55 Afrika ülkesini, dolayısıyla 1,4 milyar insanı temsil eden Afrika Birliği’nin G20 Zirvesine katılması da bir “başarı faktörü” olarak nitelendirilmekteydi. Ancak Avrupa sermayesinin sesi olan ekonomi sayfalarında ise daha gerçekçi yorumları okumak mümkündü.

Bir kere ekonomi sayfalarının yorumcuları büyük tekel temsilcilerinin değerlendirmelerine atıfta bulunarak, Afrika Birliği’nin G20 Zirvesine katılmasını, “Küresel Güneyin bu platformda da güçlenmesi” olarak nitelendiriyorlar. Bununla birlikte zirvenin dünya çapındaki krizlere yeterli yanıt veremediği ve bu durumun özellikle ABD öncülüğündeki G7 devletlerinin tutumundan kaynaklandığı vurgulanıyor. G20 Zirvesinin sonuç bildirgesinde gerek Ukrayna savaşı bağlamında Rusya’nın adının geçmemesi; gerek dünya nüfusunun beslenmesi noktasında yaşamsal önem taşıyan Tahıl Antlaşmasının yenilenmesi ve gelişmekte olan ülkelerin finansman desteği konusunda somut adım atılmaması; gerekse de nükleer silahların sınırlandırılması ve iklim kriziyle mücadele alanında herhangi bir uzlaşya varılamamış olması G7 ülkelerinin başarısızlığı olarak değerlendiriliyor.

Sahiden de G20 Zirvesi, bilhassa iklim krizleri ile mücadele konusunda bir nevi iflas ilânı olmasının yanı sıra, küresel güç dengelerinin G7 ülkelerinden BRICS ülkelerine doğru kaymakta olduğunu gösterdi. Yani Singapur’un eski BM Elçisi Mahbubani’nin deyişiyle, “G7 ülkelerinde güneş batarken, BRICS’in güneşi doğuyor”. Nitekim Dünya Ticaret Örgütü WTO Başkanı Okonjo-Iweala dahi Batılı ülkeleri kendilerini korumacı siyasetleri ve dünya ticaret sisteminde tek yanlı yaklaşımları nedeniyle eleştirerek, “gelişmekte olan ülkelerin bu alaycı ve riyakâr tutumu kabul etmedikleri” uyarısında bulundu. 1990 yılında BRICS ülkelerinin iki katı gayri safi milli hasılaya sahip olan G7 ülkelerinin bugün BRICS’le neredeyse aynı düzeyde olduklarına dikkat çekerek, Batının 40 ülkenin BRICS’e üye olmak istemesini gözden kaçırmamasını önerdi. O açıdan bu gelişmeyi G20 Zirvesinin siyasi önemi açısından bir gerileme olarak değerlendirebiliriz. Ki ÇHC Başkanı Xi Jinping’in zirveye katılmamış olması da buna işaret etmektedir. Nihâyetinde tüm bunları dünyanın geri kalanının Batı hegemonyasından kurtulma arzusu olarak okuyabiliriz. Belki de son G20 Zirvesinin tek olumlu sinyali buydu.

Jeopolitik güç dengeleri ve zayıflayan Avrupa

Dünya çapında jeopolitik güç dengelerinin değişmekte olduğu artık su götürmez bir gerçektir. Bu değişimin sonucunda Avrupalı emperyalist güçlerin siyasi ve ekonomik açıdan zayıflayacaklarından hareket edebiliriz. Özellikle ihracat yönelimli bir iktisat ve büyüme modeline sıkışmış olan Almanya bu değişimden olumsuz etkilenenecektir. Ki bunu iki enstitünün, Kiel Dünya İktisat Araştırma Enstitüsü IfW Kiel ve Avusturya İktisat Araştırma Enstitüsü Wifo’nun raporlarında birbirlerinden bağımsız olarak yaptıkları “Rusya’ya yönelik yaptırımlar ABD’nden ziyade Avrupa Birliği’ne iktisadi zarar verecektir” tespiti teyit etmektedir.

Zaten Almanya’nın bastırmasıyla önce Avrupa Birliği ve buna reaksiyon olarak Rusya tarafından aktif bir biçimde başlayan kopuş, bilhassa dünya piyasalarında ortalama en ucuzu sayılan Rus doğal gazı

ve petrolünden feragat Avrupa'daki enflasyonun temel itici gücü olmuştur. Artan üretim masrafları, enerji dönüşümü ve ihracat sorunlarını gerekçe göstererek sendikalar üzerindeki baskıları artıran egemen sınıflar, sendikaları hâlihazırda çekirdek kadrolar için dahi enflasyon oranlarını denkleştirmekten uzak ücret artışları içeren toplu iş sözleşmelerini imzalamalarını sağladılar. Neticede, zaten son yıllarda örgütlülük oranı zayıflayan sendikaların kabul ettikleri sözleşmeler, kamu çalışanları ile hizmet sektörünü de doğrudan etkilediğinden, genel olarak reel ücret kayıplarını daha da artıracak.

Bu gelişmenin yanı sıra başta Almanya olmak üzere tüm Avrupa Ukrayna savaşı nedeniyle ABD emperyalizminin boyunduruğu altına daha da sokulmakta. Transatlantikçiler bile bu durumun Transatlantik ittifakta bir "asimetri" yarattığını kabul ediyorlar. Bu "asimetrik Transatlantikçilik" özellikle Almanya'yı ABD'nin askeri-jeopolitik bağımlılığı altına sokuyor. Scholz hükümetinin Federal Ordunun silahlanması için oluşturduğu 100 milyar Euro'luk özel silahlanma fonunun yarısının ABD'nden F35 savaş uçakları ile nakliyat helikopterlerinin alınmasına harcanacak olması, bunun bir örneğidir.

Aynı şekilde ABD'nden son derece pahalı kaya gazı ithalatı ve ABD müttefikleri olan Birleşik Arap Emirlikleri, Katar ve Suudi Arabistan'dan yapılan enerji taşıyıcısı alımları Almanya'yı enerji politikaları alanında da ABD'ne bağımlı kılıyor. Dahası ABD'nin ÇHC'ne yönelik iktisat savaşının beklenildiği gibi derinleşmesi Alman ihracatını ABD iç pazarına mahkûm edecek. Bununla birlikte, ki bunu bizzat sermaye kesimlerinden duymak olanaklı, Almanya ve Avrupa'nın Rusya ve ÇHC'nden kopuşları "yaşlı kıtadaki" enflasyon oranlarının artmasına ve kitlesel işsizliğe yol açacak. Almanya'daki farklı sermaye fraksiyonlarının içeride Scholz hükümetinin Yeşil kanadı ve Avrupa Birliği içinde de Doğu Avrupa ülkeleri üzerinden geliştirilen ABD baskısına daha ne kadar dayanabilecekleri ise belli değil.

"Stratejik otonominin" gedikleri ve savaş tehlikesi

"Asimetrik Transatlantikçiliğin" bir diğer etkisi de Avrupa Birliği'nin – özellikle 2016'da Trump'ın ABD Başkanı seçilmesinden sonra – geliştirmek istediği "stratejik otonomide" şimdiden büyük gedikler açmış olmasıdır. Açılan gedikler Avrupa Birliği'ni siyaseten zayıflatmaktadır. Bugüne kadar atılan ortak AB orduları veya stratejik askeri iş birliği planları gibi adımlar ABD'ne olan askeri, iktisadi ve enerji bağımlılığı tarafından boşa çıkartılmaktadır. Birlik içerisinde merkez-kaç kuvvetlerinin Doğu Avrupa'daki üye ülkeleri daha hızlı biçimde etkiliyor olması ve Avrupa Birliği'nin askeri-politik kohezyonunun (topaklaşmasının) NATO hakimiyeti altında gerçekleşmesi ABD'nin Avrupa üzerindeki gücünü artırmaktadır. Hâlihazırda bir nevi bloklar arası ihtilaf oluşmuştur ve doğrudan Almanya'nın sanayi temelini ve dolayısıyla bu temel üzerine kurulu olan kırılgan sınıf uzlaşısını tehdit etmektedir.

ABD, ÇHC'nin uluslararası ihtilaflara karışmama çabalarına rağmen hem ÇHC'ni Rusya'nın yanında taraf olmaya itelemekte hem de Tayvan sorununu deşerek Güney Çin Denizi'ndeki gerilimleri artırmaya çalışmaktadır. ABD Hint-Pasifik Stratejisinin özü budur. Diğer taraftan ise Ukrayna savaşı uluslararasılaşma tehlikesini taşımaktadır. Örneğin Almanya'nın (sadece 2023'te 5,4 milyar Euro olan) silah yardımları Federal Parlamento Bilim Hizmetleri Kurulu tarafından "savaşa aktif katılım sınırına çok yaklaştığını" ve "tehlikeli bir gri alan olduğunu" tespit etmiştir. "Savaşa aktif katılım sınırının", yanlışlıkla olsa dahi, aşılması veya NATO'nun savaşa dahil olması gerektiği yönündeki taleplerin Batılı hükümetlerce kabul görmesinin nelere yol açabileceği sermaye kesimlerince de bir tehdit durumu olarak algılanmaktadır.

Ukrayna savaşının yıllar süren ve bölgesel kalan bir yıpratıcı savaş olarak devam etmesinde dahi, hâlihazırda oluşmuş olan çok kutupluluğun iki kutuplu bir bloklaşmaya dönüşebileceği gerçeği FAZ gazetesinin ekonomi sayfalarında bile ifade edilmektedir. Gerçi Brezilya ve Hindistan gibi ülkelerin blok dışı kalmaya çalışacaklarından söz edilmektedir, ancak her halükârda iki kutuplu bloklaşmanın tün dünya ülkeleri üzerinde taraf seçme baskısını artıracığı şimdiden öngörülmektedir. Almanya'daki sermaye fraksiyonları arasında ihracat yönelimli olanlar bu gelişmeden kaygı duyduklarını açıkça ifade etmektedirler.

Ama sahiden böylesi bir bloklaşmanın söz konusu olduğu bir düşünelim. İki kutupluluğun boyutları nasıl olacaktır? Bu durumda şöylesi olasılıklardan hareket edebiliriz düşüncesindeyiz: Bir tarafta ABD diğer tarafta da ÇHC ve Rusya öncülüğünde iki karşıt ekonomik-siyasi-askeri ittifakların pekişmesi ilk olasılıktır. İkincisi, bununla bağlantılı olarak uluslararası iş bölümünün yüksek teknoloji rakipleri ABD ve ÇHC eksenindeki hiyerarşiler çerçevesinde iki kutuplu tedarik zincirlerinin oluşmasıdır. Üçüncüsü, hâlihazırda ABD’nde görüldüğü gibi, sanayi politikalarının stratejik bir ulusal koruma altına alınması ve dördüncüsü, bu çerçevede belirli bölgelerde doların hakimiyeti altındaki mali mimariler güçlenirken, diğer coğrafyalarda dünya para birimi olarak dolardan kopulması söz konusudur – ki, BRICS ülkeleri ve müttefikleri arasında çoktan dolardan bağımsız ticaret gerçekleştirilmektedir. Beşincisi de yeni Soğuk Savaşın ifadesi olan ideolojik iki kutupluluğun güçlenmesidir.

Dünya çapındaki bir savaş tehlikesini asıl artıracak olan ise altıncı olasılıktır: Oluşan yeni bloklar arası ihtilaf karşıt ekonomik-siyasi-askeri ittifakların kısıyında veya etki alanlarında, uluslararasılaşma potansiyelini her defasında taşıyan vekalet savaşları ve bölgesel çatışmaları artıracaktır. Muhtemelen böylesi savaşlara ve çatışmalara kısa süre içerisinde tanık olacağız. Çünkü sürmekte olan Ukrayna savaşı çerçevesinde gübre, tohum ve tahıl üretimi için gerekli olan tedarik zincirlerinin kopması, tarım fiyatlarında 2023 sonuna doğru beklenen rekor fiyat artışları ile birleşerek yoksul coğrafyalarda gıda ve açlık krizlerine yol açacak ve sonucunda farklı devletlerde darbelere, iç savaşlara ve dağılım çatışmalarına neden olacaktır.

Nitekim Batı ve Merkez Afrika’daki darbeler ve iç savaşlar bu tespitimizi teyit etmektedirler. Mali, Gine, Burkina Faso ve Nijer’in ardından zengin petrol kaynaklarına sahip olan Gabon’da da bir askeri darbe gerçekleşmiştir. Bu ülkelerde iktidara el koyan güçler açık sömürgecilik karşıtı ve Batılı güçleri eleştiren, ama başta Rusya olmak üzere BRICS ülkelerine sempatiyle yaklaşan bir söylem kullanmaktadırlar. Kısacası Siyah Kıta kaynamaya değil fokurdamaya başlamıştır. Bu nedenle Avrupa’daki burjuva medyasında alarm zilleri çalınmakta, hükümetlerine “ivedi askeri müdahalelerle istikrarı sağlamalısınız” çağrıları yapılmaktadır. Afrika’daki gelişmeler şüphesiz yeni kitlesel göç hareketlerine neden olacak ve artan göç ve mülteci baskısı Avrupa’da ırkçı-faşist hareketlerin güçlenmesine yol açacaktır. Benzer bir etki zincirini artık kaçınılmaz olan iklim felaketinin bölgesel sonuçlarında da görmek olanaklı olacaktır. Nihâyetinde sürekli olarak silahlanma bütçelerinin artırılmasını gerektiren yeni bloklar arası ihtilafın ilk kurbanı, tüm dünyayı ilgilendiren ve bütün ülkelerin iş birliğini gerektiren iklim felaketleri ile mücadele olacaktır.

Vatan cephelelerinde...

Sonuç itibarıyla verili savaşlar, bloklar arası ihtilafın derinleşmesi ve artan emperyalist saldırganlık öncelikle Avrupa ülkelerindeki toplumsal iklimi olumsuz etkilemeye adaydır. Bloklaşma ve bloklar arası artan gerilimler zorunlu olarak burjuva demokrasilerini, sosyal devlet anlayışını ve temel burjuva hak ve özgürlükleri olağanüstü baskı altına alacak ve gerek Avrupa Birliği nezdinde gerekse de tek-tek ülkelerde yürütme gücü ve karar alma mekanizmalarının merkezileşmesine yol açacaktır. Parlamentolar ve burjuva demokratik kurumları “zorunluluk siyasetinin” ve toplumsal solu aşırı sağ ile aynı kefeye koyan “Totalitarizm Doktrininin” hegemonyası altında daha da işlevsizleştirileceklerdir. Avrupa reformist solu ile sendikal hareketlerin içinde bulundukları kriz ve giderek güçlenen ırkçı-faşist formasyonlar yürütme gücünün merkezileştirilmesine, ulusal parlamentoların işlevsizleştirilmesine ve kamuoyu görüşünün manipülasyonuna karşı toplumsal direnişin örülmesini zorlaştırmaktadır.

Almanya özelinde şimdiden böylesi bir gelişmeyi gözlemlemek olanaklıdır. Sermaye ve tekeller yanlısı siyasetin dizginsizleştirildiği, militarizmin yaşamın her alanına sızdırıldığı, demokratik ve sosyal hakların en asgari düzeye kadar törpülendiği, her türlü itirazın anında kriminalize edildiği ve savaşın körüklendiği böylesi bir dönemin belirleyici aktörleri neoliberal cephenin öncüsü konumundaki sosyal demokrasi ve Yeşillerdir. Özellikle Transatlantikçi Yeşiller artık öylesine bir dönüşüm gerçekleştirmişlerdir ki, kendi özgün siyaset alanları olan iklim korunması politikalarında bile muhafazakârların gerisine düşmüşlerdir. Dahası bizzat Yeşiller yönetimi mülteci politikasında popülist sağın ırkçı taleplerini üstlenerek, mültecilerin daha hızlı bir biçimde yurt dışı edilmelerini istemektedir.

Ve işin tuhafı da CDU/CSU Federal Parlamento Grubu Yeşilleri iklim koruma politikasında “gerici” olmakla suçlayabilmektedir.

Ancak Avrupa’nın diğer ülkelerinde olduğu gibi, Almanya’da da artan pahalılık, reel gelir kayıpları, kitlesel yoksulluk, sosyal altyapının erozyonu, perspektifsizlik ve güvencesizlik akut savaş korkuları ve enerji kriziyle birleşerek, egemen siyasetin toplumsal rıza üretimini aksatmaktadır. Toplumsal rıza üretiminin aksaması ise, hiddetin en zayıf olanlara yönlendirilip, karşı çıkışların sisteme zarar vermeyecek şekilde ırkçı-faşist hareketlere kanalize edilmesi sonucu herhangi bir toplumsal direnişe dönüşmemektedir. Bu olumsuz gelişmenin bir diğer temel nedeni artık kullanım değeri neredeyse kalmamış olan reformist Alman solunun varoluş krizi ve buna karşı radikal solun etkin olamamasıdır.

Diğer taraftan bu gelişme, emperyalist Batının işbirlikçisi olan ülkelerdeki otoriter, faşizan ve diktatoryal rejimleri rahatlatmaktadır. Çünkü eli zayıflayan Batı kendi ajandalarını takip eden işbirlikçi rejimlere daha fazla destek çıkmak, belirli görevleri üstlendirmek ve daha fazla taviz vermek zorunda kalmaktadır. Sonuç itibarıyla emperyalist-kapitalist dünya düzeni dünya çapındaki ezilen ve sömürülen sınıflar açısından bir cehenneme dönüşmektedir. Barbarlık çağının kapısı açılmıştır, ama her şeye rağmen içinde kurtuluşun ve emperyalizmin gerçek stratejik yenilgisinin potansiyellerini de taşımaktadır. Ancak bu, başka bir yazının konusudur.

Yeniden 1933 mü?

8 Ekim 2023

Son aylarda seçmen anketlerinde ırkçı-faşist AfD partisinin oy oranının artması, burjuva medyasında olağanlaştırma çabalarını da artırıyor. Bugün iki eyalette, Hessen ve Bavyera’da parlamento seçimleri yapılıyor. Muhtemelen Hessen’de ırkçı-faşist AfD, Bavyera’da da aşırı sağcı “Serbest Seçmenler” güçlenerek çıkacaklar. Doğal olarak sol-liberal kesimlerde “faşizme doğru yol alıyoruz” yaygarası kopacak. ırkçı-faşist formasyonların tüm Avrupa’da olduğu gibi, Almanya’da da güçlendiği bir dönemden geçtiğimiz doğru, ancak Almanya’da yeniden 1933 mümkün olacak mı, işte bu soru kafaları karıştırıyor.

1933, yani iktidarın Alman faşistlerine teslim edilmesi örneği verilirken Hitler ve partisi NSDAP’nin antisemitizminin halk kitleleri arasında karşılık bulduğuna atıfta bulunuluyor ve günümüz Almanya’sındaki yaygın ırkçılığın yeni bir faşist iktidara temel oluşturabileceği vurgulanıyor. Sahiden de tarihe baktığımızda Alman tekelci burjuvazisinin iktidarı NSDAP’ye teslim etmesindeki önemli bir nedenin bu partinin halk kitlelerini kendine bağlayabilmesi olduğunu görebiliriz. Ancak emperyalist yayılmacılıktan aslan payını almayı hedefleyen Alman tekelci burjuvazisinin açık faşist diktatörlüğü tercih etmesinin asıl nedenlerinin güçlü sendikal hareketin, kitlesel komünist ve sosyal demokrat partilerin ve en önemlisi reel sistem alternatifi olarak Sovyetler Birliği’nin varlığı olduğunu vurgulamalıyız. Yani tek başına kitle desteği NSDAP’nin iktidara getirilmesi için yetersizdi. Önemli sermaye fraksiyonları ile devlet aparatının onayı olmaksızın – burjuva tarih okumasında denildiği gibi – iktidarı “ele geçirmesi” olanaklı değildi.

Aslına bakılırsa bugün 1933 örneğini vererek faşizm uyarısında bulunan sol-liberallerin “çaresiz anti-faşizmi” hedef saptırıyor. Hedef saptırıyor, çünkü tekelci burjuvazi günümüz Almanya’sında açık faşist diktatörlüğe ihtiyaç duymamaktadır. Ne de olsa sendikal hareket işçi sınıfının imtiyazlı kesimlerine yoğunlaşan “sosyal partnerliğe” indirgenmiş, siyasi sol sınıf mücadelesinden arındırılmış, sosyalist devrim hedefinden vazgeçmiş, parlamenter kretenizmle yetinen bir reformist yapıya dönüşmüş ve ikisi de sermaye karşısında etkin güç olmaktan uzaklaşmışlardır.

Yanlış anlaşılmasın, yeni bir faşizm tanımı peşinde değiliz. Sadece Alman emperyalizminin açık faşist diktatörlüğe henüz ihtiyaç duymadığını vurguluyoruz. İhtiyacı yoktur, çünkü burjuva parlamentarizmi günümüzde egemen siyasete yönelik her türlü eleştiriyi anında aforoz edebilen, toplumsal yaşamın her alanını militarizme açan, siyasi kararları herhangi bir demokratik kontrol olmaksızın tekel temsilcilerinin etkin oldukları komisyonlarda alan, ırkçılığı ve göçmen-mülteci politikalarını etkin birer egemenlik aracı olarak kullanan ve yayılmacı devlet aklını kamuoyu görüşü hâline getiren bir parlamenter diktatörlük biçimini almıştır.

Başta AfD partisi olmak üzere, ırkçı-faşist formasyonlar otoriter neoliberalizme, sosyal ve demokratik hakların asgari düzeye törpülenmesine, NATO’ya ve emperyalist savaflara, silahlanmaya ve militarizme, Avrupa Birliği’nin tekelci burjuvazinin lehine şekillendirilmesine karşı çıkmamaktadırlar. ırkçı-faşist AfD partisinin kimi zaman Avrupa karşıtı söylemleri demagojiden ibarettir, ekonomik sorunların yarattığı haklı toplumsal hiddeti egemen sınıflara yarayan sistem içi alanlara kanalize etmeye yaramaktadır.

Dahası söylemleri – SPD ve Yeşiller dahil – burjuva partilerince üstlenilerek, egemen siyaseti etkilemekte ve partiler yelpazesi ile kamuoyu görüşünün daha da sağa kaymasına yol açmaktadırlar. Nitekim İtalya, Macaristan ve Polonya gibi, ırkçı-faşist formasyonların iktidara geldikleri ülkelerde bunların nasıl neoliberal, asosyal ve emperyalist politikaları otoriter bir biçimde uygulamakta olduklarını ve otuz yılı aşkın bir süredir devam eden “küresel karşıdevrimi” ayakta tuttuklarını görebilmekteyiz.

Kısacası, kapitalist sömürüye ve emperyalist yayılmacılığa karşı çıkmadan, işçi sınıfı iktidarını sosyalist devrimle sağlama hedefini gütmeyen, salt “faşizm geliyor” yaygarasıyla antifaşist mücadele vermek günümüz koşullarında olanaklı değildir.

Cehennemin kapıları açıldı...

22 Ekim 2023

Haberlerde patlayan bombaları, çoluk-çocuk dahi paramparça edilmiş insan bedenlerini ve bilhassa gözümüze bakarak yalan söyleyen devlet ve hükümet başkanlarını gördükçe, insanın içinden egemenlere kallavi bir küfür sallamak geliyor. Hele o timsah gözyaşı döken riyakârlara bakınca... Filistin ve İsrail'deki sivil katliamlar, Rojava'ya ve Güney Kürdistan'a gün aşırı düşen bombalar ve Avrupalı emperyalistlerin tavırları cehennemin kapılarının açıldığına işaret ediyor. Gelmekte olduğu göz göre göre belli olan bu gelişme karşısında ezilen ve sömürülen sınıflardan yana olanlar ne yapmalı – insanlık ve savaş suçu işleyenleri telin etmek dışında?

Kanımızca günümüzün gerçeğe yakın ve somut tahlili, yapılması gerekenlere işaret edecektir. Daha önce de yazmıştık: Batı etkinliğini kaybetmekte ve bu nedenle her zamankinden fazla saldırganlaşmaktadır. Hâlihazırda bir nevi çağ kırılması ile karşı karşıyayız. Yani 1945 sonrası geçerli olanlar artık geçerli değildir. Bunun müsebbibi ise hâlen sürmekte olan karşıdevrimdir. Telgraf stilinde açıklamaya çalışalım:

Birincisi, iki kutuplu dünyanın barış içinde yan yana yaşama trendinin aksine günümüzde her türlü barış adımı çöpe atılmakta, gerginlik ve vekalet savaşları körüklenmektedir. Çünkü aynı 19. Yüzyıl sonlarında olduğu gibi, dünyanın yeniden paylaşımı ve etki alanları mücadeleleri yürütülmektedir. Yeniden paylaşımın en belirgin göstergesi, silahlanmaya harcanan 2,24 trilyon (2022 SIPRI verileri) dolardır. ABD emperyalizmi kendi öncülüğündeki Batının dünya çapındaki hegemonyasını korumak için tüm güçlerini seferber etmiştir.

Ancak, ikincisi, dünyanın güç merkezleri Doğuya kaymaya başlamıştır. Çoğu Asya ülkesi kalıcı ve yüksek büyüme kaydederlerken, ABD ve Avrupa'da resesyon baş göstermektedir. Özellikle Avrupa'nın öncü gücü Almanya yüksek enerji fiyatları, yaşlanan nüfusu, istihdam piyasalarındaki darboğaz ve tedarik zincirlerindeki aksamaların masif baskısı altındadır. Yüksek enflasyon oranları Avrupa'da ciddi sosyal ve ekonomik sorunlara yol açmakta, toplumsal rıza üretimini zorlamaktadır. Batılı emperyalistler bu gelişmeye yurt içinde sosyal ve demokratik hakların kısıtlanması, ırkçı günah keçisi politikaları, yurt dışında ise ambargolar, iktisat savaşları ve yaptırımlarla yanıt vermektedirler.

Buna karşın, üçüncüsü, eşik ülkeleri yeni ittifaklar oluşturmakta, Batıyı dışlamakta ve karşıt kutuplar oluşturmaya çalışmaktadırlar. Giderek ağırlığı artan BRICS'e şimdiden 40'a yakın ülke katılmak istemekte ve dolardan bağımsız, altın rezervlerine dayalı yeni bir para-ticaret birimi oluşturmaya hazırlanmaktadırlar. Yeni ittifakların en önemli karakteristiği, Batılı olmamalarıdır. Aynı şekilde IMF ve Dünya Bankası gibi küresel kurumlar işlevlerini kaybetmekte, başta ÇHC olmak üzere BRICS üyelerinin ekonomik ve politik pozisyonları güçlenmektedir. Örneğin ÇHC'nin Yeni İpek Yolu projesi hız kazanarak, Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkelerine yeni perspektifler sunmaktadır.

Nitekim dördüncüsü, tüm bunları engellemeyi; Rusya'yı jeopolitik aktör olmaktan çıkarmayı, ÇHC'ni sistemik rakip olarak kuşatmayı ve Transatlantik ittifakı genişletmeyi isteyen ABD emperyalizminin, yedeğine ve dolayısıyla kontrolü altına aldığı Avrupalı emperyalist güçler, savaş aygıtı NATO ve NATO dışındaki müttefikleri ile geliştirdiği stratejik hamlelerin sonuçlarıdır. Bunlar ise İsrail ve Türkiye gibi emperyalizmin iş birlikçisi ve ileri karakolu olan devletlere kendi yayılmacı planları için yeni fırsatlar yaratmaktadır. Kuruldukları günlerden beri Balkanlar-Ortadoğu-Kafkaslar Üçgeninde

sorunlar yaratan bu ikiz devletler uyguladıkları Apartheid politikaları, etnik ve dini çatışmaları körüklemeleri ve işgal savaşlarıyla bu fırsatlardan faydalanmaya çalışmaktadırlar.

Ne yapmalıyız sorusuna gelince: Bu sorunun yanıtını İsrail Komünist Partisi veya ABD Kongresi'ni basan antisyonist Yahudiler gibi vermek gerekir. Yani asıl sorumlu ve düşman kendi ülkemizdedir diyerek. Ve “Nehirden Denize” tüm İsraillilerin ve Filistinlilerin eşit ve özgür yaşayacağı koşulları savunarak ve her şeyden önemlisi, kendi ülkelerimizde egemen sınıfların iktidarına son vermek için devrimci mücadele vererek!

Sol muhafazakârlık?...

29 Ekim 2023

Almanya reformist solunda nicedir beklenen bölünme tanınmış siyasetçi Sarah Wagenknecht'in hafta başında yaptığı basın toplantısıyla gerçekleştirildi. "Sarah Wagenknecht İttifakı – Akıl ve Adalet İçin" adında bir dernek kurduklarını açıklayan Wagenknecht ve destekçileri, Sol Parti'den istifa ettiklerini, milletvekili kalmaya devam edeceklerini ve Avrupa Parlamentosu Seçimlerine katılmak için 2024 Ocak'ında yeni bir parti kuracaklarını ilân ettiler. Doğal olarak bu bölünme sonucunda Sol Parti Meclis Grubu fraksiyon statüsünü, dolayısıyla bütçe desteğini ve parlamenter haklarının büyük bir kesimini kaybedecek.

Wagenknecht, aynı eşi Oskar Lafontaine gibi, uzun zamandır Sol Parti politikalarını eleştiriyordu. Kimi eleştirilerinde kısmen haklı olduklarını teslim etsek de özünde eleştirilerin soldan yapıldığını söyleyemeyiz. Nihayetinde söz konusu olan son derece ulusalcı sosa bandırılmış bir sosyal demokrat – iktisat liberali ve tekel karşıtı söylem karışımıdır. Oluşmakta olan parti sonuçta Fransa'da, İtalya'da, İspanya ve Yunanistan'da örneklerini gördüğümüz popüler bir kişi etrafında toplanmış bir formasyon olacaktır.

Alman reformist toplumsal ve siyasal solunun içinde bulunduğu varoluş krizi herkesin malumu. Ancak "iktisadi sorunlarımızı yenilikçi ekonomi, adil rekabet, adil vergi sistemi ve güçlü orta ölçekli işletmeler ile" çözüleceğini iddia eden, toplumsal ve ekonomik sorunların asıl nedenleri yerine mülteci sayılarının azaltılmasını ve "önce kendi halkımız" taleplerini ileri süren bir kişi partisinin bu krize yanıt olabileceği hayli şüpheli. Kaldı ki programatik söyleminde bir kez dahi kapitalizm eleştirisi yapmayan Wagenknecht İttifakının "sol" olduğu da söylenemez. Herhangi bir "soldan" bahsedilecekse, bu yeni oluşumun en fazla burjuva partileri yelpazesinin "sol" kanadının sağında duran bir formasyondan söz edilebilecektir. O açıdan Wagenknecht'e sol muhafazakâr nitelemesini yapan sol liberallere hak vermek gerekiyor.

Diğer taraftan "Willy Brandt'ın dış politikasını takip edeceğiz" diyen Wagenknecht İttifakının NATO eleştirisini ve barış söylemini ciddiye almak gerekiyor. Savaş karşıtlığının Almanya toplumunda önemli bir karşılığı var. Ancak Wagenknecht İttifakının aynı ırkçı-faşist AfD gibi, "ulusal ekonomimizin çıkarları" veya "önce kendi halkımız" benzeri söylemleri kullanarak barış çağrısı yapmaları pek inandırıcı değil. Kaldı ki Willy Brandt'ın dış politikası her şeye rağmen Soğuk Savaş koşulları altında barış içinde yan yana yaşama ve iş birliğini hedefliyordu.

Wagenknecht aynı şekilde kapitalist iktisat sisteminin ve emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yol açtığı küresel ve ekolojik felaketlere değinmeyen ulusalcı söylemiyle "demokrasimizin iyileştirilmesi için göçün sınırlandırılmasını" talep ederek, mülteciliği ortaya çıkaran nedenleri yadsımakta, günah keçisi söylemine sarılmaktadır. Almanya'nın göç politikasının dünya çapındaki yoksulluğu çözmek için bir araç olmadığı doğrudur. Ama sadece "sınırları kapatıp, göçü sınırlandırarak" da bu sorun çözülemez.

Sonuç itibarıyla Wagenknecht İttifakının hafta başında yaptığı açıklamalar ve internet sitesinde tanıtılan programatik esaslar oluşturulacak partinin nasıl bir yöne evirilebileceği konusunda yeterince açıklık getirmemektedir. Muğlak bir barış söylemi, göçmen ve mülteci karşıtı pozisyonlara göz kırpmak ve ulusalcı sosyal adalet /sosyal devlet vurgusu muhtemelen belirli bir oy potansiyelini harekete

geçirebilecektir. Ancak bunun solcu politika olacağını ve reformist solun sefaletini sonlandırabileceğini söylemek pek mümkün değildir.

Peki, ya Sol Parti ne olacak? Bölündükten ve sol muhafazakâr kanadından kurtulduktan sonra krizlerini aşabilecek mi? Belki, işçi sınıfının altıda birini oluşturan, vergi veren ve değer yaratan, ama Alman vatandaşı olmadığı için siyasi kararlara katılım hakkı olmayan kesimler için eşit haklar talep etmeye; sol politikanın sadece Alman seçmenlere değil, herkese seslendiğini söylemeye başladığı zaman bir nebze fırsatı olacaktır. Düşük bir ihtimal olsa da antifaşist ve antiemperyalist bir sınıf mücadelesine karar verirse, belki. Egemen sınıflara eklemlendiği, NATO stratejilerine evet dediği müddetçe, asla!

Biçimlendirmeyen biçimlendirilir!

5 Kasım 2023

Artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını, yaşamakta olduğumuz çağ kırımının yarattığı koşulların yaşamın her alanını etkisi altına aldığı idrak etmek zorundayız. Şili'deki 1973 faşist darbesiyle start alan, 12 Eylül 1980'de Türkiye'de laboratuvarı kurulan ve 1989/1990 yenilgisiyle ivme kazanan küresel karşı devrim süreci, dünyayı cehenneme çevirme yolunda hızla ilerliyor. Egemen sınıflar, özellikle kâr uğruna ceset yığınları üzerine çıkarak yön tayin eden tekelci burjuvazi, egemenlikleri altındaki dünya düzenini ebedi kılmak için var güçleriyle çaba gösteriyorlar. Otoriter neoliberalizm salt ekonomileri değil, toplumları da biçimlendiriyor – deyim yerindeyse, toplumların “harddiskine format atıyor”.

Genellikle küçük burjuva niteliği olarak sıralanan bencillik, korkaklık, zengin olma ve sınıf atlama arzusu; kendisinden güçlü olanın önünde kul misali belini bükerken, kendisinden zayıf olana tekme atma ve kendi çıkarları için her türlü fırsatçılığı kullanma alışkanlığı hemen her toplumsal kesime yayılmış durumda. Toplumsal dayanışmayı küçümseme, ırkçılık, ayrımcılık, cinsiyetçilik, “önce ben” egoizmi, teslimiyetçilik ve yobazlık 21. Yüzyıl toplumlarının karakteristik özelliği hâline gelmek üzeredir.

Öyle olmasaydı, dünyanın gözü önünde gerçekleştirilen soykırımlara, Akdeniz'in mülteci mezarlığına dönüşmesine, savaşımlara, ekolojik felaketlere, dünya çapındaki sefaletle karşı insanlığın isyan etmesi gerekmez miydi? Maalesef teslim alınmış ve tüm insani duyguları törpülenmiş yalın birey kitleleri hâline getirilen burjuva toplumları, bırakın isyan etmeyi, isyan edenleri bizzat taşlamaktan, afroz etmekten başka bir şey yapmamaktadır. Bilhassa imtiyazlı coğrafyalarda yaşayanlar kendilerini, çivisi çıkan dünyanın fırtınalı denizlerinde gemisini kurtaran kaptan zannetmektedirler. Ama gemilerinin çoktan su almaya başladığının ve batmakta olduğunun farkında değildirler. Hiç kuşku yok: varoluş krizlerini tetikleyen bir distopya yaşamaktayız her geçen gün. Ancak her distopya kendi içinde ütopyasını da var eder. Ütopyayı dünyanın gerçeği hâline getirecek olanlar ise, her ne kadar uzak bir ihtimalmiş ve olanaksızmış gibi görünse de ezilen ve sömürülen sınıflar olacaktır. Çünkü tarihin çarklarının ileriye doğru dönmesi, belki yavaşlatılabilecek, ama asla durdurulamayacak olan bir yasallıktır.

Şöyle bir etrafımıza bakalım: her türlü baskıya, yasaklamalara, işkenceye, yargısız infazlara, kısaca Ahmet Arif'in deyişiyle, “ipin, kurşunun rağmına” baş kaldıranlar ve henüz çoğunluk olmasalar da yürekleri hâlâ eşitlik, özgürlük ve kurtuluş arzusuyla çarpanlar susturulamamaktadırlar. Başta Türkiye olmak üzere, dünyanın her tarafında hapishane duvarları arasında dünyayı değiştirmek, savaşı ve sömürsüz bir gelecek için mücadele edenler geri püskürtülememektedirler. Rojava'da tüm zorluklara, katliamlara, bombardımanlara rağmen, ayakların baş olabildiği, demokratik ve eşit ve herkesin kendi kaderini tayin edebildiği özerk bir yaşamın olanaklı olduğu kanıtlanabilmektedir. Dünyanın en büyük açık hava hapishanesinde, Gazze'de tümünden yok edilme pahasına yakılmış olan özgürlük ateşi söndürülememektedir.

Diyeceksiniz ki, yazının başında söylediklerin ile üst paragrafta yazdıkların çelişmiyor mu? Hayır, tam aksine, bunlar günümüzün distopik gerçeğinin karanlıkları arasında umudu kaybetmememizi, enseyi karartmamızı göstermektedirler. Eğer kendimizi ve etrafımızı biçimlendirmezsek, biçimlendirileceğimizi, ebedi esaretten kurtulamayacağımızı kanıtlamaktadır bu küçük umut ışıkları.

Peki, ama nasıl yapacağız bunu? Örgütlenerek! Öncü güçlerin saflarında yer alıp, mücadeleye katılarak! Sokağın gücünü egemenlerin gözüne sokarak! Toplumsal dayanışmayı yaşayıp, yaşatarak ve her daim en zayıfın, en korunmasızın yanında saf tutarak. En başta kendimizi değiştirip, zamanı geldiğinde tüm dünyayı kurtaracak olan o büyük devrimi beklemeden, bugün ve burada devrimci yaşamın tüm pratiklerini sergileyerek.

Elbette kolay olmayacak bu. Gündelik yaşamın hengâmesi içinde, sevdiklerimizin geçinmesini, hayatta kalmasını sağlamak için ekmeğimizi kazanırken, kolay değil mücadele etmek, direnmek, değiştirmek. Ama elinizi vicdanınıza koyup söyleyin lütfen, var mı başka çaremiz?

Emperyalist yağmacılığın demagojisi olarak kavramlar

**Hümanist ve evrensel söylemlerin nasıl egemenlik aracına dönüştürüldüğüne
dair
Kasım 2023**

Neoliberalizmin belki de en önemli başarısının, sadece burjuva liberali söylemleri değil, aynı zamanda insanlığın zorlu mücadeleler sonucunda yarattığı demokratik ve hümanist tanımların içi boşaltılıp, demagojiyle doldurulmuş yeni egemenlik araçları olarak kullanması olduğu söylenebilir. Bunlar arasında en başta “kadın ve insan hakları”, “barış ve demokrasi”, “uluslararası hukukun korunması” ve “güvenlik” gelmektedir. Tüm bu kavram ve tanımlar egemen sınıflar, siyasi temsilcileri ve burjuva medyası tarafından kavramın kelime anlamında değil, kelime anlamıyla kökten çelişen bir retorik figür, daha doğrusu bir oksimoron olarak kullanılmaktadır.

Bazı örnekler vermek gerekirse: 2005 yılında Alman toplumunda sosyal kısıtlamalara karşı oluşan tepkinin ifadesi olan “sosyal adalet” talebi, dönemin Şansölyesi Angela Merkel tarafından “yeni sosyal adalet” kavramına dönüştürülmüştü. Ve bu kavram altında sosyal ve demokratik haklara yönelik büyük bir saldırı başlatıldı. “Yeni sosyal adalet” söylemiyle de sermaye lehine olan tüm siyasi kararlara toplumsal rıza üretilebildi.

1999 Yugoslavya Savaşında ise Alman ordularının 1945 sonrasında ilk kez yurt dışında sıcak savaşa katılmasının yolu, bizzat sosyal demokratlar ve yeşillerden oluşan hükümetin üyeleri tarafından “yeni Auschwitz’ler olmasın” yalanıyla açıldı. Schröder-Fischer hükümeti, muhafazakârların dahi göze alamadığı bir demagojiyle ve “insan haklarını koruma” gerekçesiyle savaş ve yayılcılık politikalarına toplumsal olur aldılar. Ardından ise Irak ve Afganistan başta olmak üzere, savaş aygıtı NATO’nun dünya çapındaki tüm savaş ve işgallerine Alman ordu birliklerinin katılması sağlandı.

Sosyal ve demokratik haklara yönelik saldırılarda ve sendikal hareketin etkisizleştirilmesinde de benzer söylemler kullanıldı. Ki bu durumu 1993 yılında dönemin Alman İşverenler Birliği başkanı Dieter Hundt şöyle ifade ediyordu: “Eskiden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde hep iki güçlü rakiple mücadele etmek zorundaydık. Bir tarafta sistem alternatifi olarak Demokratik Almanya Cumhuriyeti varlığıyla taviz vermemizi zorluyordu. Diğer tarafta ise mücadeleciler sendikalar geri adım atmıyorlardı. Şimdi ise Demokratik Almanya Cumhuriyeti’ni tarihe gömdük, sendikalar da sosyal partnerlerimiz oldular.”

Bu gelişmede sınıf hareketinin ve komünistlerin zayıf olmasının önemli bir payı var elbette. Ancak gene de – örneğin Komünist partilerin “büyük” bir tehdit oluşturmamalarına rağmen – antikomünist propagandaya ve hümanizm kisvesine sokulmuş içi boş söylemlere hâlâ gereksinim duyulmaktadır. Çünkü egemen siyasete karşı küçümsenemeyecek ciddilikte bir toplumsal hiddet söz konusudur.

Günümüzde de gerek otoriter neoliberal uygulamalara gerekse de emperyalist savaş ve yayılcılık politikalarına toplumsal rıza üretebilmek, toplumsal hiddeti egemen sisteme zarar vermeyecek alanlara kanallı edebilmek için böylesi demagojik söylemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Ukrayna savaşı örneğinde Alman faşizminin işbirlikçisi olan Bandera faşistleri izafileştirilmekte, Ukraynalı faşist yapılanmalar ve çeteler “Ukrayna’yı (ve dolayısıyla Batıyı) savunan halk kahramanları” diye lanse edilmekte, savaşa karşı çıkan barışseverler ise “emperyalist Putin’in beşinci kolu” olarak stigmatize edilmektedirler. Barışçıl ve diplomatik çözümü savunanlar ile Batının aşırı silahlanma bütçelerini eleştirenler kamusal alandan aforoz edilmekte, burjuva basınca karalanmakta ve sesleri

“Rus saldırganlığının propagandasını engelleme” gerekçesiyle susturulmak istenmektedir. Örneğin Alman barış hareketi bu şekilde bölünmüş ve zayıflatılmıştır.

Benzer bir gelişmeyi güncel İsrail-Filistin ihtilafında da görmek olanaklı, ki bu bağlamda “antisemitizm suçlamasının” en güçlü egemenlik aracı hâline getirildiğinden bahsedebiliriz. İhtilafın tarihsel sürecini göz ardı ederek, Alman faşizminin gerçekleştirdiği Holocaust suçunun arkasına saklanarak ve Alman toplumunda kökleşmiş Yahudi düşmanlığının üstünü “Müslüman mültecilerin ithal antisemitizmi” safsatasıyla örterek, burjuva demokrasilerinin kalan son kırıntıları törpülenmektedir. Filistin bayrağını taşımayı “İsrail bağlantılı antisemitizm” diye lanse ederek, İsrail devleti ve hükümetinin Apartheid politikaları ile Gazze saldırısını eleştirenler idari işlemlerle susturulmakta, Filistinliler ve Araplar genel olarak potansiyel teröristler biçiminde kriminalize edilmekte ve Batının Ortadoğu’daki kundakçılığına taraftar sağlanmaktadır.

Kurulu olan kültürel hegemonyanın, yürütülen absürt diskursun ve kullanılan demagojik retoriğin emperyalist güçler ve egemen sınıflar açısından yaşamsal önemi bulunmaktadır. Çünkü ellerindeki devasa siyasi, mali, askeri ve otoriterlik araçlarına rağmen, ne ulusal sınırlar içerisindeki toplumsal rızanın üretilmesindeki zorluklarla başa çıkabilmekte, ne de dünya çapında etki alanlarının zayıflamasının önüne geçebilmektedirler. Bu nedenle burjuva demokrasilerini parlamenter diktatörlüklere dönüştürmekte, aşırı sağcı ve ırkçı-faşist formasyonların güçlenmesini desteklemekte ve kamuoyunu görüşünü manipüle etmektedirler.

Bu meşum gelişmenin panzehri aydınlanma ve örgütlenmedir, ki bu en başta komünistlerin görevidir. Komünist basın ile özgür medyanın önemi burada daha açık ortaya çıkmaktadır. Rosa Luxemburg 1916 Ocak’ında “Sosyal Demokrasinin Krizi” başlıklı makalesinde “ya Sosyalizm ya da barbarlık” tespiti yaparken bugünleri öngörebildi mi, bilemeyiz. Ancak emperyalist-kapitalist dünya düzeninin saf hâlinde bir barbarlık düzeni olduğunu en açık biçimde ifşa edebilenler komünistlerdir. Çünkü komünistler burjuvazinin ve temsilcilerinin demagojisine kanacak son kesimlerdir.

Veda ve teşekkür yazısı

12 Kasım 2023

Yaklaşık 25 yıldır Almanca ve Türkçe makale ve köşe yazıları kaleme almaktayım. Öncelikle, en başta Kürt basını olmak üzere, özgür basında makale ve köşe yazıları ile görüşlerimi okura iletme olanağına sahip olduğum için onur duyduğumu belirtmeliyim. Bilhassa yazı işlerindeki basın emekçisi arkadaşlarıma, daha doğrusu yoldaşlarıma bana bu olanağı tanıdıkları için müteşekkirim. Kaprislerime ve hatalarıma katlanarak, yazılarımı noktasına-virgülüne dokunmadan yayımladılar.

Hiç kuşku yok: özgür basın, bilginin metalaştırılarak özel sermaye birikiminin aracı hâline getirildiği, yalan ve demagojik haberlerle kamuoyu görüşünün manipüle edildiği ve maalesef kitlelerin okuma tembelliklerinin yaygınlaştığı günümüzde ezilen ve sömürülen sınıfların ellerindeki en önemli savunma silahlarından birisidir – belki de en önemlisidir. Bu silahı ayakta tutmak, etkin kılmak ve yaşatmak, kendisine komünistim, sosyalistim, devrimciyim, demokratım diyen herkesin görevidir.

Özgür basın kamusal bir görev ve devrimci bir eylemdir. Çünkü özgür basın emekçileri her türlü ekonomik zorluğa, baskılara, yasaklamalara, engellere ve “ipin, kurşunun rağmına” kitleleri aydınlatmakta, duyulmayanların sesini duyurmakta, canlı emeğin kanını bir parazit gibi emen egemen sınıfların çirkin yüzünü ifşa etmektedirler. O nedenle özgür basına – ufak da olsa – bir katkıda bulunmayı her zaman “her bireyin özgür gelişiminin herkesin özgür gelişiminin önkoşulu olduğu” bilincindeki bir devrimci görev olarak gördüm ve görmekteyim.

İçinde bulunduğumuz ve “Barbarlıklar Çağı” olarak nitelendirilebilecek çağ kırılganlığının koşulları özgür basın ve basın emekçileri üzerinde son derece ağır baskılar oluşturmaktadır. O açıdan gazeteciliğin bir “suç” hâline getirildiği ortamda, gazeteciliğin temel kurallarına uyarak, “haber” ile “yorum” arasındaki ayrımı kollayarak ve her daim iktidarlara karşı eleştirel kalarak özgür basını ayakta tutanların çabası takdire şayandır. Onlar karşısında ancak şapka çıkartılabilir.

Özgür basın toplumsal, kültürel, siyasal ve iktisadi gelişmeleri ezilen ve sömürülen sınıfların perspektifinden ele alan, değerlendiren ve eleştiren bir medya aracı olarak son derece değerlidir. Hem günümüz gerçeklerini belgeleyen tarihsel bir arşiv, hem de örgütlenme, bilgilendirme ve aydınlanma aracıdır. Aynı zamanda basın ve düşünce özgürlüğünün yılmaz bir savunucusudur.

Liberal tayfa bizlere bu çabaların beyhude olduğunu telkin etmeye çalışmaktadır. Doğru, kimi zaman yazdıklarımızın “uzayın boşluklarına sesleniyormuşuz” gibi olduğu duygusuna kapılırız. Sanki konuşuyor muyuz, ama dinleyen yokmuş gibi gelir bazen bize sessizlik. Ancak bu çabaların hiçbir beyhude değildir. Tam aksine, tüm bu çabalar ezilen ve sömürülen kitlelerin hafızasına, önünde sonunda bir açık bulduğunda yanardağ patlamasıyla dışarı püskürecek olan lava kütelleri gibi kazanmakta, birikmektedir.

Bilgi paylaşılsa çoğalır, “söz uçar, yazı kalır” derler. Eleştiri-özeleştiri mekanizmasının temizleyiciliğine, katkı sunuculuğuna inanan devrimciler paylaşımcıdır. Ama devrimcilikte emeklilik yoktur, en fazla görev değişimi olur. Okuduğunuz bu köşe yazısıyla, makale ve köşe yazarlığı görevimi – umarım genç bir kadın yazara – devrediyorum. Bu öyle alelacele alınmış bir karar değil. Yaklaşık bir yıldır üzerine düşünüp taşındığım bir konu. Bir tarafta bitirilmesi gereken çeviriler (örneğin dünyanın ilk kadın sosyalist diplomatı Aleksandra Kollontay’ın hatıratının Türkçe çevirisi veya S. Üstüngel’in [İsmail Bilen] “Savaş Yolu” kitabının Almanca çevirisi), diğer taraftan da ne zamandır üzerinde

Çalıştığım bir mekân-zaman polisiyesi olan distopya üçlemesinin ikinci ve üçüncü kitapları, emperyalizm konulu derlemeler dizisi veya “60 yıllık göç hikâyeleri” adlı kitabım ile diğer projelerim beni bekliyorlar. Yani yazarlık maceram burada bitmeyecek, farklı bir mecrada devam edecek.

Bugüne dek dilimiz sürçtü, kusurumuz olduysa, af ola. Sabrınız ve ilginiz için siz okurlara ve basın emekçisi yoldaşlarıma çok teşekkürler. Sağlıcakla, ama her daim devrimci kalmanız dileğiyle...

